

НА ВИДИКУ ПАРТНЕР „ЗАСТАВА КАМИОНА”

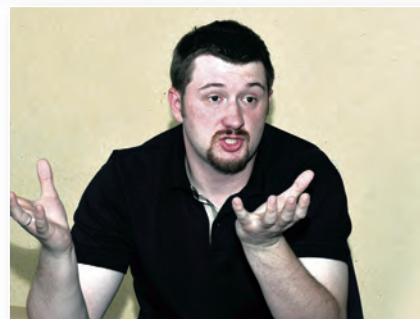
Више среће с новим Кинезима

ЗАШТО ЈЕ МАЛО ЕНЕРГЕНТСКИ ЗАШТИЂЕНИХ КУПАЦА

Лош *систем* не види сиротињу

СТРАНА 6

ВЕЉКО ДИМОВИЋ, ДОБИТНИК ПУПИНОВЕ НАГРАДЕ

Што у *излоју*, то и у *радњи*

СТРАНА 9

ПРОДАЈА АРАНЖМАНА ЗА ЛЕТО И УСКРС

Путнике не брине криза

СТРАНА 10

НАУЧНИ СКУП ПОСВЕЂЕН АНДРЕЈУ МИТРОВИЋУ

Живот је учитељ историје

СТРАНА 12

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS garancije mesno

SMALLVILLE
Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЗАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

KeleceAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

Refill M

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL

034/33 57 37
www.olympic.rs

SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA, DVOJE PUTUJU!!!

Институтрадиса

Радиша Павловић (Раднички отпор) је неуништив. Појавио се и у недавној изборној кампањи, није прошао, али није се ни обесхрабрио. Ево га, поново је у акцији. Пре неки дан написао је писмо Александру Вучићу и проследио га медијима, а легитимисао се као „лични пуномоћник бивших радника Заставе, шеф регионалног центра УМА Србије и председник Радничког отпора“. Оставио је своју електронску адресу која у првом, идентификационом делу гласи „институтрадиса...“

На почетку писма наведени „институтрадиса“ обавештава будућег премијера да је „на главној капији Фијат аутомобила Србија 10. марта 2014. године предао отворено писмо са молбом и захтевима“. Реч је о старој кампањи Радише и Радничког отпора која полази од тога да су давно прошли радници „Заставе“ закинути за неке новчане принадлежности, али они не одустају од упорне борбе да то наплаће. Није разјашњено какве везе с тим има садашњи „Фијат“, али не треба сумњати да ће Павловић и

Вучић, обојица велики борци за правду, и то успети да објасне Италијанима.

Радиша се потом новом председнику Владе ставља „на располагање“, што у времену великих најављених промена у Србији, ваља схватити као патриотски чин. Он Вучићу пише:

„Нудим Вам и сарадњу по питању пљачке која се одиграла у Застави пре доласка Фијата и која се мери невероватним цифрама. Око 1,5 милијарди евра је, на нашем рачуну, испарило приликом продаје отпадног гвожђа, обојених метала, залиха, опреме и машина и тако даље из Заставе и то се мора детаљно и темељно истражити и да сви актери који су у то умешани снесо одговорност“.

Радиша Павловић писмо Вучићу завршава „у нади да ћемо заједнички изнаћи решење и сви се понашати као озбиљни и одговорни“.

Дакле, бескомпромисно! Чим Вучић одговори Радиши Павловићу, јавност ће бити обавештена.

Карикатура: Горан Миленковић

Тржиште образовања

Крај школске године неће још, ђаци полако улазе у припреме за финиш, посебно они у завршним разредима, а изгледа да су тренутно најспремнији учењаци из „сиве зоне“ образовања. Огласни простори, посебно на интернету, пуни су понуда за разне услуге - све да се

тип је масовно делио папириће, нешто као оскудни флајер, на којима пише: „Комплетна израда“, па онда једно испод другог „семинарских радова, матурских радова, дипломских радова“ и на крају број мобилног телефона.

„Понуда“ је представљена тако

ју цену, мада је код неких могуће и погађање, као што је уосталом код сваког купопродајног посла.

По томе што се очигледно знатан број људи бави овом врстом „услугне делатности“, што то траје већ годинама и све је масовније, може се закључити да продаја наручених школских радова добро иде. Трговачки речено - има пробу. У времену опште комерцијализације, и за потребе образовања, тачније, за стицање диплома, доста тога може да се заврши за паре.

С једне стране, много је људи који безуспешно трагају за легал-

ним послом, не налазе га, али су довољно образовани и умешни да своју стручност продају ђацима. С друге, ништа мање није школараца и њихових родитеља који без пардона иду пречицом ка стицању „папира“ о формалном образовању. Шта је, међутим, са „трећом страном“, а то су наставници и професори?

Савршено је јасно, наиме, да сваки иоле квалификовани предавач, а ваљда се такви примају на државну службу у школама, лако може да утврди да ли је његов ђак сам радио матурски, дипломски

или какав сличан рад, или га је купио на „тржишту образовања“. Он познаје свог ученика, зна његов капацитет, а током „одбране“ сваке матуре или дипломе нимало није тешко установити шта је аутентично ђачко, а шта купљено и подметнуто као своје.

Нажалост, и професори су се, изгледа, свакако не сви, утопили у ову причу: отаљај посао, подели оцене, потпиши дипломе, оне ионако постају све безвредније. А ко колико зна, е то је нешто што је проблем за неку другу фазу мука које долазе - после школе.

**Комплетна израда
Семинарских радова
Матурских радова
Дипломских радова**
Тел: 061

деца не би мучила због обавеза које школа намеће. Таквих огласа пуне су и бандере и стабла дрвећа, нарочито око школских дворишта, а пре неки дан, овде у Крагујевцу,

као да иза ње стоје свезналице, јер „комплетна израда“, подразумева услуге и за ђаке и за студенте, за све врсте школа, све смерове, специјалности... Наравно, све има сво-

Имамо институције

Душко Вујошевић и Небојша Човић и даље се препуцавају, и то кроз јавне наступе, коме држава даје мање/више пара - кошаркашима Звезде или Партизана. Ту свашта може да се чује, јер су им „језици погани“, али и да се понешто сазна. Тако је тренер „црно-белих“, пре неки дан, жалећи се на чињеницу да је „држава Звездин банкомат“, дословце рекао (према писању „Спортског журнала“):

- Помогао нам је Вучић да НИС постане спонзор на три године, 800 хиљада евра за прву го-

дину. Други спонзор је „Телеком“, чији је првобитни уговор био 45 милиона динара на 12 рата, па је анексом повећан за још 11 милиона. Ту је још Комерцијална банка која је дала 250 хиљада евра, од чега је сто хиљада као гаранција Евролиги да бисмо могли да играмо. И град Београд је дао 76 хиљада евра. Колико је Звезда добила и на основу чега - не улазим у то. Само сам говорио да није у реду однос државе према Звезди и према Партизану.

Вујошевић је још рекао да је само „желео да алармира јав-

ност и навијаче Партизана да се помогне клубу који је институција“.

Кад су видели „спонзорске“ цифре које је Вујошевић изнео, и без информације колико пара од државних фирми добија Звезда, а које су, наводно, много веће, шта да кажу бедници из провинције? И они који су у неком спорту и, посебно, они који су порески обвезници или „коминтенти“ великих јавних предузећа. Ништа. Ко каже да Србија нема институције? Има београдске клубове.

energetski efikasna
stolarija

SUNCE

Da li ćete i naredne
zime grejati ulicu?

aplikacija za obračun
uštete energije i novca

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

НЕОЧЕКИВАНО ВЕЛИКИ БРОЈ ЗАХТЕВА ЗА ВРАЋАЊЕ ИМОВИНЕ

Пријаве у последњем часу

Током последња два месеца уочи истека рока стигло је чак 8.000 захтева, двоструко више него током две године откако је расписан јавни позив за достављање документације о одузетој имовини

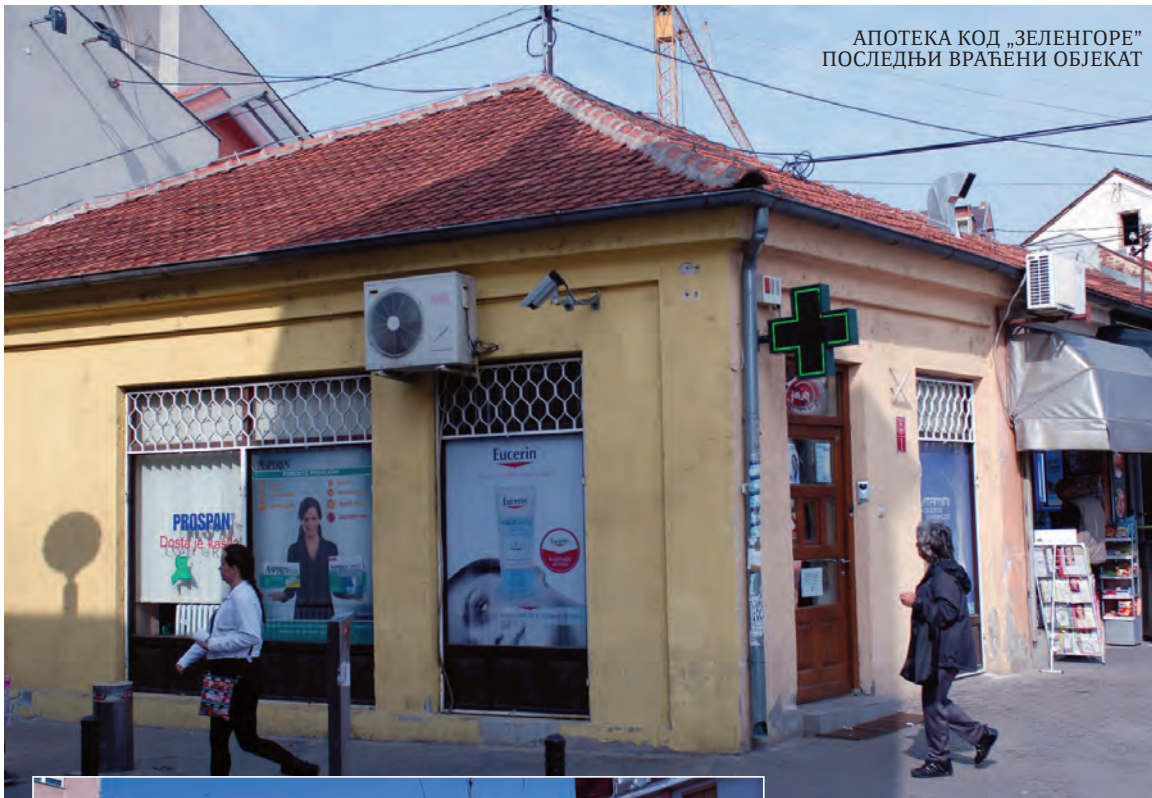
Иако је пре месец дана истекао рок за подношење захтева за обештећење и враћање имовине одузете после Другог светског рата, још увек се не може прецизно утврдити њихов број. Разлог је што је у последња два месеца, јануару и фебруару, стигао готово двоструко већи број предмета него током две године откако је упућен јавни позив за пријављивање одузете имовине. Велики број захтева стигао је у последњем тренутку било због недостатка докумената, нерешених породичних односа или, пак, познате навике да се посао заврши у последњем тренутку.

Тако, рецимо, за читаву територију Србије стигло је преко 30.000 захтева до краја децембра прошле године, али је зато у прва два месеца ове године послато још 40.000 нових. Овако велики број предмета премашио је сва предвиђања, тврде у Агенцији за реституцију, и пошто се део захтева још увек налази у Пошти, не може се са сигурношћу рећи колико их тачно има.

У сваком случају, Агенција је технички опремљена и има довољно капацитета да их све обради, али апелују на грађане да буду стрпљиви због чињенице да су у кратком периоду знатно измењене околности. Очекује се да био неки предмети могли бити решени спајањем поступака или одустајањем ако нема документације. Исто тако, аутоматски ће бити одбијени предмети без икакве документације или без акта о одузимању, па се очекује да ће за три-четири месеца ситуација бити стабилизована како би се наставило са радом по редовном плану.

Мало репрезентативних објеката

И подручну јединицу у Крагујевцу погодио је исти неочекивани талас нових пријава последња два месеца уочи истека рока. Овдашња Агенција за нешто мање од две године примила је око 4.000 захтева, али је у јануару и фебруару стигло још око 8.000. О коначном

АПТЕКА КОД „ЗЕЛЕНГОРЕ“ ПОСЛЕДЊИ ВРАЋЕНИ ОБЈЕКАТ

ВРАЋАЊЕ ЗГРАДЕ АЕРО КЛУБА ЈЕ ЗАТРАЖИЛА ПОРОДИЦА БОЈАЦИЋ

броју још увек се не може прецизно говорити, али ће у наредним месецима ситуација бити јаснија. У многим случајевима, на пример, за исту имовину пријавило се више наследника, тако да ће овакви предмети вероватно бити обједињени, а има и оних који су послати без икакве документације.

У сваком случају, чека нас велики посао, нарочито у техничком делу, али Агенција ће одговорити на све и наставиће по предвиђеној динамици. По некој нашој интерној динамици планирано је да месечно буде донето између 20 и 25 решења у овој подручној јединици, објашњава директор подручне јединице у Крагујевцу Вељко Јовановић.

Он додаје да је структура захтева, без обзира на број, иста и нај-

више се потражују пословни простор, локали, шуме и шумско земљиште. До сада је, иначе, на територији коју покрива овдашња испостава Агенције за реституцију враћено око 1.200 хектара шуме.

За разлику од Београда, где је у време Другог светског рата било много репрезентативних објеката који су одузети за разне намене и у њима су сада смештена страна представништва, амбасаде, конзулати, установе културе, то у Крагујевцу није био случај. Крагујевац је био индустријски град, тако да до сада овде није било захтева за враћање објеката од јавног значаја, што је по Закону препрека за њихово враћање у природном облику.

И кроз поступак реституције утврђено је да је град у то време био на нивоу вароши и није било мно-

го репрезентативних објеката. Рецимо, наследници су поднели захтев за враћање фабрике „Црвена звезда“, али с обзиром да је реч о предузећу, у том случају се врши обештећење. И Аеро клуб је, рецимо, у склопу захтева за враћање породице Бојаџић, а у току поступка ће се утврдити да ли постоје услови за враћање. До сада нису поднети захтеви за враћање зграде Дома омладине, као ни објекта где се некада налазила Којићева банка, преко пута Нове цркве, који спадају у ред најлешних и највећих објеката из тог периода.

Према објашњењу директора Јовановића, Закон о реституцији је прописао велики број изузетака од враћања, а то су случајеви када се имовина не може вратити јер постоји препрека која је предвиђена законом. Рецимо, ако се у објекту налази школа, као што је био случај у неким градовима, а у једном од школских објеката који је био предмет одузимања смештени су ученици, онда је изузет од враћања, јер би се директно нарушила делатност такве установе.

Сваки од тих случајева је посебан, каже наш саговорник, и увек се мора појединачно утврђивати да ли постоји препрека за враћање. Уколико су захтеви основани, а не може се вратити имовина у природном облику из било ког разлога, власници ће бити обештећени кроз обвезнице у максималној вредности до 500.000 евра. Обвезнице би требало да се издају од следеће године, а закон је предвидео фонд од две милијарде евра за ове хартијеве од вредности које би се исплаћивале у року од 15 година. Питање је, међутим, да ли држава има тај новац и из којих извора ће то финансирати. У случају да не буде новца може се догодити да овај рок буде померен.

Могуће измене Закона

Кад је реч о репрезентативним објектима у Крагујевцу који су одузети после Другог светског рата, они су највећим делом прешли у приватне руке, док је мањи број оних чији је власник држава. Недавно је, на пример, донето првостепено решење за враћање објекта у коме се налази апотека „Шумадија“, преко пута Хотела „Зеленгора“. Према незваничним информацијама Апотека „Крагујевац“ нај-

вила је жалбу, па се не може још увек говорити о окончању поступка. Агенција је у овом случају проценила да се не може применити ни једна ставка која предвиђа изузетак од враћања, али је искоришћена друга законска одредба, која омогућава да се објекат остави у поседу садашњем кориснику наредне три године, како би установа могла да обавља своју делатност у том периоду. Након тог рока, власнички односи могу се уредити између лица које је стекло право својине и садашњег титулара.

Било је, међутим, наговештаја и о могућим изменама неких законских одредаби, али то је, пре свега, политичко питање које ће сачекати формирање нове Владе. Највише се помињало увођење субституције, чиме би држава уштедела значајна средства намењена за обештећење. У том случају земљиште које не може да се врати у природном облику заменило би се неком другом парцелом из огромног фонда државног земљишта које се мери милионима хектара.

Исто тако може се говорити и проширивању основа за одузимање имовине. За сада су чланом два обухваћена 42 основа по којима је одузимана имовина, али дешавало се да је више странака поднело захтеве за враћање имовине одузете по неком другом основу који није обухваћен законом. Они су због тога аутоматски одбијени, али постоји могућност да одређени прописи буду накнадно имплементирани, о чему би законодавци тек требало да одлучују.

Свакако највеће незадовољство грађана односи се на мале вредности обештећења у износу до 500.000 евра по власнику. Уколико је неко имао имовину веће вредности његови наследници неће моћи да добију више од ове суме.

Вељко Јовановић:

Нигде у свету не постоји потпуна сатисфакција и немогуће је извршити потпуно обештећење јер би то, практично, значило банкрот државе. Многе финансијски моћније државе, као што је рецимо Немачка, нису могле да изврше потпуна обештећења.

Нигде у свету не постоји потпуна сатисфакција и немогуће је извршити потпуно обештећење јер би то, практично, значило банкрот државе. Многе финансијски моћније државе, као што је рецимо Немачка, нису могле да изврше потпуна обештећења и још увек нису окончале поступак реституције, каже Јовановић.

У нашем случају сматра се да би реституција могла да се оконча за пет до десет година, али прецизније пројекције не могу се правити док не буде дефинисан тачан број захтева и искристалисана спорна законска решења.

Гордана БОЈИЋ

ЗА ДОМ ОМЛАДИНЕ И НЕКАДАШЊУ КОЈИЋЕВУ БАНКУ ЈОШ НИСУ СТИГЛИ ЗАХТЕВИ ЗА ВРАЋАЊЕ

НОВИ ПАРТНЕР „ЗАСТАВА КАМИОНА“ НА ВИДИКУ

Више среће са јаким ЈАК-ом

Дали ће кинески град Хефеј бити за Крагујевац и његову фабрику камиона „Застава“ срећнији од града Далијена из исте земље? У Далијену, граду са око седам милиона становника, ради компанија „Хуанг Хаи“ која је прошле јесени била заинтересована да успостави сарадњу и партнерство са фабриком камиона и овде за почетак крене са монтажом мини буса под именом „рајтур“, али су преговори окончани неуспехом.

У граду Хефеју, приближне величине, је фабрика за производњу лаких теренских возила и камиона под именом „ЈАК“, много већа и јача од оне из Далијена, са којом су започели преговори о сарадњи и већ је потписан меморандум у Београду, а за крај априла најављује се и коначни уговор о почетку заједничке производње.

По свему судећи, за разлику од претходних неуспешних преговора, ови ће се окончати позитивно, па се може рећи да овога пута Кинези из другог покушаја сигурно долазе у Крагујевац. То потврђује и директор Фабрике камиона „Застава“ Ђорђе Несторовић, који је пре месец дана са делегацијом Групе „Застава возила“ посетио фабрику „ЈАК“.

Несторовић оптимизам заснива на неколико важних показатеља и

За разлику од преговора са кинеском компанијом Хуанг Хаи, који су се прошле јесени неуспешно окончали, договори са много већом фабриком „ЈАК“ из исте земље о сарадњи и партнерству знатно су озбиљнији, па је оцена да овога пута Кинези сигурно долазе

сигнала који се у пословном свету и те како рачунају. Након посете крагујевачке делегације фабрици „ЈАК“, уследила је врло брзо узвратна посета представника кинеске фирме Београду, и то на највишем нивоу, јер је у њој било председник компаније Ан Ђин са најближим сарадницима. Тада је и потписан меморандум о сарадњи.

■ Лаки камион – фаворит

Ђорђе Несторовић додаје да је од великог значаја и то што су преговори подржани од највиших државних функционера Србије, јер је делегацију кинеске фабрике примио председник Томислав Николић, а сазнаје се да подршку овом пројекту даје и први потпредседник Владе и будући премијер Александар Вучић.

За разлику од компаније Хуанг Хаи, која је приватна, фабрика „ЈАК“ из Хефеја је државна и нај-

већа у Кини за производњу теретних возила. Запошљава 35.000 радника и има широку палету производа, од мини бусева и фургона, преко лаких камиона и комбија, до камиона велике носивости. У њеном власништву је и фабрика аутобуса базирана на технологији познатог европског произвођача „Сетра“. Прошле године продали су 522.000 возила и извозе у 52 земље света.

– Може се рећи да смо ми несразмерни партнери. Они су велика фирма из велике удаљене земље која је основана 1964. године и имала је нагли раст, а ми мала фирма из мале земље која је имала нагли и непоправљиви пад. Ипак, они су недвосмислено изразили жељу да са нама успоставе пословну сарадњу чији је крајњи циљ да у Крагујевцу направимо заједничку компанију која треба да се развија и постане највећа на Балкану за ову врсту производа. Но, њихова је намера да се до тог циља иде поступно, корак по корак, каже Несторовић.

План је да се већ крајем априла у Кини потпише уговор о пословној сарадњи по којем ће се у Фабрици камиона у Крагујевцу започети монтажа једног од модела фабрике „ЈАК“. За сада је избор модела виђен за монтажу сведен на три возила и то један модел мини буса, фургон и лаки камион са варијантама од 2,5 до 8,2 тоне носивости. Процене су да је у том избору фаворит лаки камион и да ће, по свему судећи, управо тај модел бити монтиран код нас.

– Ако се све буде одвијало по плану, монтажа тог модела требало би да почне ове јесени. Екипа наших стручњака путује у Кину крајем априла и они треба да обаве припрему за почетак монтаже, да се ураде тржишне анализе и

припреме за хомологизацију, каже Несторовић, који такође до краја овог месеца треба да отпутује у Хефеј на потписивање коначног уговора.

■ Стиже у деловима

Монтажа кинеског камиона обављаће се у Крагујевцу тако што ће то возило долазити у расклопљеном стању, путујући месец дана бродом из Кине. У фабрици „ЈАК“ технологија је на највишем светском нивоу и велики део производње обављају роботи и машине немачке производње. Највећи део људског рада заступљен је у самој монтажи, а управо такав процес обављаће се у овдашњој фабрици камиона. Циљ у преговорима је да возило дође из Кине у стању „што веће расклопљености“, како би овдашњи радници имали што више посла око монтаже и остварили бољу зараду.

Кинески партнер има план да годишње овде монтира око 30.000 својих возила и наменио их је покривању тржишта бивших југословенских република, али и Југоисточне Европе, Африке и Блиског истока, а покушаће да се са њима пробије и на тржиште Западне Европе. О како квалитетним возилима се ради говори податак да ова фабрика има своју фирму у Милану која се бави дизајном, а у Јапану развојни центар. Они сами производе моторе за своја возила по најновијим стандардима.

Док се преговори не заврше и не окончају припреме за почетак мон-

таже, у Крагујевцу преосталих 390 радника у фабрици камиона мораће да се припрема за рад на монтажној траци. С обзиром на старосну структуру запослених, која није повољна, питање је може ли се брзи на монтажне траке подесити тако да сви запослени могу да је прате. Могуће је да се ту јаве потешкоће.

Оно што у овом тренутку брине пословодство Фабрике камиона је да је њихова текућа производња готово потпуно стала, као и продаја, иако су снизиле цене за 30 посто. То крије опасност од застоја у исплати зарада и могућег социјалног незадовољства, што никако не би била добра реклама у току доласка страног партнера.

План пословодства је да се када крене монтажа кинеског камиона, што ће у потпуности упослити све преостале раднике, упоредо задржи и производња сопствених модела, како за цивилну употребу, тако и оних из војног програма које су сами освојили. Тако би требало да буде све док се пословна сарадња са Кинезима не развије и не дође до формирања заједничког предузећа.

Директор Ђорђе Несторовић верује да ће се планови испунити и Фабрика камиона сарадњом са кинеским партнером решити питање опстанка пре истека рока за окончање реструктурирања до краја ове године. То је и био основни циљ, јер се опасност стечаја дуго надвијала над овим предузећем са великом традицијом.

Милош ПАНТИЋ

ЛАКИ КИНСКИ КАМИОН, НАЈВЕЋИ ФАВОРИТ ДА СЕ МОНТИРА У КРАГУЈЕВЦУ

ГРАД ХЕФЕЈ

Колевка иновационе технологије

Хефеј је главни град провинције Анхој на истоку Народне Републике Кине, у којој је, према подацима из 2009. Године, живело 54,6 милиона становника. По подацима из исте године град је имао 1,5 милиона житеља, али се тај број знатно увећао.

Подаци из Википедије говоре да су главне привредне гране у провинцији Анхој пољопривреда и експлоатација и прерада гвоздене руде. Међутим, када је у октобру прошле године руски премијер Медведев боравио у посети Кини, медији су објавили да је посетио и град Хефеј у провинцији Анхој, која се сматра колевком кинеске иновационе бранше.

НАША ДЕЛЕГАЦИЈА ПОНОВО У САВЕТУ ЕВРОПЕ

Приоритет помоћ локалним властима

Присуство и активно учешће сваке националне делегације у раду Конгреса изузетно је важно јер заступа интересе локалних и регионалних власти у 47 земаља чланица Савета Европе, каже Добрица Миловановић

После годину и по дана и пропуштена три пленарна заседања, делегација Србије добила је „зелено светло“ да учествује у Конгресу локалних и регионалних власти Савета Европе. На Конгресу који је одржан од 25. до 27. марта у Стразбуру, међу учесницима заседања, као члан делегације Србије, био је и проф. др Добрица Миловановић, члан Градског већа за међународну сарадњу. Миловановић је и раније био члан Конгреса и по том

основу био је именован за известиоца Савета Европе о стању демократије у Белгији и Немачкој, за посматрача на изборима у Јерменији, Израелу и Азербејџану, а представљао је Конгрес на конференцијама у Стокхолму, Мадриду и Сент Галену.

Захваљујући добрим односима са највишим руководством Конгреса, Крагујевац је био први и за сада једини град из југоисточне Европе који је имао своју промоцију током пленарног заседања у Стразбуру, октобра 2009. године, док је у јулу наредне године био и домаћин Конгреса.

Верификовање делегације Србије било је до последњег тренутка неизвесно, будући да су Секретаријат Конгреса и известиоци констатовали да предлог делегације и пратећа документација нису у потпуности у складу са правилима Конгреса.

Председник Конгреса, као и председник највеће политичке групе Европске народне партије Артур Торес Переира изразили су до-

бру вољу да у будућем периоду током посете Србији, посете и град Крагујевац.

Миловановић напомиње да је присуство и активно учешће сваке националне делегације у раду Конгреса изузетно важно јер заступа интересе локалних и регионалних власти у 47 земаља чланица Савета Европе и о тим питањима даје препоруке Савету министара, Парламентарној скупштини, Комитету региона ЕУ и Европској комисији. Осим тога, Конгрес промовише ефикасну организацију локалних и регионалних власти, подстиче децентрализацију, регионалну и прекограничну сарадњу. За период од 2104. до 2016. Конгрес је као један од приоритета поставио помоћ локалним и регионалним властима у борби против светске економске кризе и у развоју партнерства и сарадње. Имајући у виду да се око 70 одсто регулативе која важи у ЕУ реализује на локалном нивоу, веома је важно подизати капацитете локалних власти.

– Оно што је од изузетне важности за сваку земљу је да Конгрес врши редовни мониторинг стања локалне и регионалне демократије и имплементације Европске повеље о локалној самоуправи у државама чланицама. На тај начин директно утиче и на оцену капацитета локалних и регионалних власти у некој земљи, као и на њену спремност за напредовање у поступку придруживања Европској унији. Активним учешћем и лобирањем у Конгресу може се донекле утицати на извештај који се након обављеног мониторинга саставља и усваја на пленарном заседању Конгреса, објаснио је Миловановић.

Током заседања Конгреса Миловановић је имао бројне сусрете и као члан Управног одбора Европске асоцијације агенција локалне демократије (АЛДА), у оквиру које функционише и Агенција за централну и јужну Србију, а чији је оснивач и град Крагујевац.

Г. Б.

ДО ПОСЛА УЗ ПОМОЋ ИНТЕРНЕТА

Радно место – код куће

Најсвежији попис овдашње филијале Националне службе за запошљавање каже да на посао у овом моменту чека 5.292 Крагујевчанина млађа од 30 година. Готово половина од овог броја завршила је средњу школу, док је сваки пети дипломац неког државног или приватног факултета. Забрана запошљавања у јавном сектору која ће важити наредне две године никако им не иде на руку. Питање је, међутим, има ли вајде да се окрену приватном, када недавно спроведено истраживање Уније послодаваца Србије, у коме је учествовало 259 малих, средњих и великих предузећа, показује да 90 одсто приватних фирми нема у плану регрутовање нових кадрова.

Када се погледа ова суморна статистика само од себе намеће се питање – постоји ли уопште решење за овај проблем. Веровали или не, постоји. У питању је интернет. Чињеница да је свет постао глобално село захваљујући интернету не пружа само могућност да се сазнају „аброви“ из било ког дела планете, већ и да се из сопствене собе ради за компаније које се налазе миљама далеко.

Упорност и мало знања

Како доћи до посла, продати сопствени производ или услугу, понудити своје знање и искуство, само су нека од питања на које се између осталог могао наћи одговор на првој крагујевачкој „ИТ Опен“ конференцији коју је протеклог викенда у Хотелу „Крагујевац“ уприличило овдашње Удружење грађана „Видо“. Тема конференције била је SEO оптимизација, односно прилагођавање сајтова за претраживаче, али је десетак одржаних предавања концептирано тако да упуте учеснике у напреднију употребу интернета како би ту потражили своју шансу за посао.

Прилика да се до посла дође преко интернета, по речима Милоша Лековића из Удружења грађана „Видо“, има више него довољно.

ПРВА „ИТ ОПЕН“ КОНФЕРЕНЦИЈА У КРАГУЈЕВЦУ

Чињеница да је свет постао глобално село захваљујући интернету не пружа само могућност да се сазнају „аброви“ из било ког дела планете, већ и да се из сопствене собе ради за компаније које се налазе миљама далеко. Посла има за софтверске инжењере, програмере, стручњаке у области интернет маркетинга, веб дизајнере, али и писце

- Иако је, на први поглед, у питању конференција која се бави нешто специјализованијом облашћу, односно SEO оптимизацијом, наша жеља је управо била да учесницима кроз врло конкретну причу предочимо море могућности које интернет пружа. Обично је прва асоцијација, када је у питању налажење посла преко интернета, запошљавање људи који се баве програмирањем или израдом веб сајтова. Међутим, није у питању само то. Конкретно SEO оптимизација је сегмент интернет маркетинга који представља врло широко поље. Са-

мо за SEO се рецимо у овом моменту на једном од сајтова који нуде фриленс ангажовање налази око 1.500 огласа, каже Милош Лековић.

Посла, међутим, нема само за софтверске инжењере, програмере, стручњаке у области интернет маркетинга или веб дизајнере. Они који добро владају енглеским језиком и имају мало талента за писање могу да зараде пишући чланке на најразличитије теме. Цене по чланку се, на пример, крећу од 25 па до стотинак долара.

- До солидне зараде може се доћи и писањем блога. Чак ће и у

Србији ускоро овакви послови бити све траженији. Интернет, поврх свега, нуди одличну могућност да промовишете свој производ па и да га, у крајњој линији, пласирате на инострано тржиште, објашњава наш саговорник.

Само у Крагујевцу је у протеклих годину дана отворено на десетине малих фирми које имају искључиво клијенте у иностранству. Једна од таквих је она коју води двадесетдеветогодишњи Крагујевчанин Бранко Кандић.

- Радио сам осам година као веб програмер у фирми која се у међувремену угасила. Стекао сам поверење неколико клијената и одлучио да оснујем своју фирму. Углавном радим за клијенте у иностранству. Посла има довољно и повремено ангажујем још неколико колега, каже овај дипломац Високе техничке школе, иначе члан овдашњег ИКТ кластера. ИКТ кластер формиран је прошле године. Окупља неколико мањих шумадијских фирми.

- Пошто један човек не може увек да одговори свим захтевима клијената одлучио смо да се удружимо. Тренутно кластер има осам чланова, али смо увек отворени за пријем нових. Намера нам је да заједнички долазимо до већих послова. Углавном се лакше долази до клијената у иностранству него овде, а и зарада је далеко већа. Онај ко се одлучи да озбиљно ради ипак мора да уложи труд, јер

ПРУЖА СЕ „МОРЕ“ МОГУЋНОСТИ: МИЛОШ ЛЕКОВИЋ

УГЛАВНОМ РАДИ ЗА СТРАНЕ КЛИЈЕНТЕ: БРАНКО КАНДИЋ

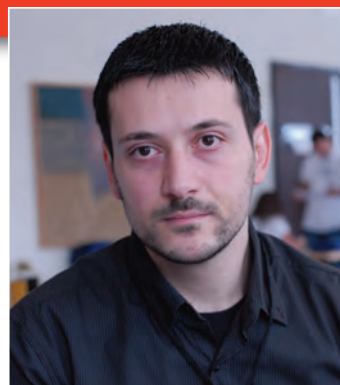
ПОБЕДНИК У КРЕИРАЊУ САЈТА: НИКОЛА АРСИЋ НАГРАЂЕН ТАБЛЕТОМ

Учесници из 20 градова

Како се запослити као SEO, како промовисати мали бизнис, написати најбољи чланак или креирати апликацију која ће довући публику на ваш сајт, како позиционирати своју презентацију што више и то без линкова, само су неке од тема о којима је било речи на „ИТ Опен“ конференцији. Скуп на коме је учествовало стотинак људи и Србије, али и иностранства, био је подједнако инспиративан за потпуне лаике, али и стручњаке који су такође имали прилику да чују нешто ново или барем размене искуства.

- Окупили смо људе из Србије, али и Босне и Херцеговине, Хрватске. Тек петина учесника је била из Крагујевца, док су остали долазили из

20 различитих градова. Иако смо рачунали да ћемо привући углавном младе људе било је ту и старијих од 40 година, што нам је изузетно драго, јер значи да смо погодили тему. Жеља нам је била да се већ прве године издвојимо из мора сличних конференција које су углавном општег типа понудивши нешто специјализованију тему и изгледа да смо погодили. Успели смо да доведемо људе који желе да уче, почетнике који никада нису учествовали на сличним догађајима, али и оне иза којих је солидан „ИТ Опен“, наравно са неком новом темом.

ИДУЋЕ ГОДИНЕ НОВИ „ИТ ОПЕН“: МИЛОШ РАДОЈКОВИЋ

стаж, каже Милош Радојковић из Удружења „Видо“.

Одлична организација приликом које је заиста вођено рачуна о сваком детаљу, више него занимљиви предавачи, инспиративна предавања са пуно примера и „цака“ из праксе учинили су да густа агенда ни једног момента слушаоцима не буде напорна. Удружење грађана „Видо“ обећава да ће овогодишња конференција бити тек прва у низу. У марту идуће године намеравају да поново уприличе

се рокови морају поштовати. То је прво правило и зато се некада дешава да радим и по 12 сати, али рок се мора поштовати јер само тако можете да рачунате на нове послове, прича Кандић.

Његова фирма „Пиксиз“ ради већ две године. Зарађује више него солидно, а његов савет свима онима који желе да се опробају је да се упорност заиста исплати.

Школа није пресудна

Проблогер, Иленс, само су неки од сајтова на којима се може наћи „шума“ послова доступних и младим људима у Србији. Индијцима, слажу се сви предавачи чија су се излагања могла чути на „ИТ Опен“ конференцији, не можемо да конкуришемо ценом, али знањем свакако можемо. Цена просечног радног сата српских фриленсера у претходне две године порасла је за 27 одсто, показује истраживање Иленса, и сада износи скоро 20 долара. У последњих годину дана број активних фриленсера који су остварили зараду порастао је 72 процента, а све је више оних који осим програмирања и дизајна крећу на тржиште услуга у области маркетинга, креативног писања, онлајн подршке, административних послова и продаје.

Занимљиво је, међутим, да се вештине које се траже ретко могу „покупити“ током редовног школовања. Конференције, попут ове одржане протеклог викенда, право су место за све оне који желе да унапреде своје знање, покупе „ситне цакле“ од искусних стручњака, а много тога усваја се кроз праксу. Основе се, међутим, могу сваладати и праћењем лекција на интернету, којих, барем када су у питању оне на енглеском језику, има море. Да је заиста тако показује пример Николе Арсића, победника SEO такмичења које је у оквиру „ИТ Опена“ организовано.

- Никада пре се нисам бавио оптимизацијом сајта, а ипак сам успео да мој сајт креиран за ово такмичење буде први на Гуглу. Завршио сам Високу техничку школу, али ништа од онога што је било потребно за оптимизовање сајта тамо нисам учио. Такмичење је за мене представљало изазов. Пре неколико месеци престао сам да радим као комерцијалиста у једној трговинској фирми и тада сам видео конкурс за такмичење. Ништа о SEO – у нисам знао. Сео сам за рачунар и почео да учим. Неке ствари још увек нисам „провалио“, петнаестак дана пре конференције мој сајт на Гуглу није био ни у првих десет, али, ето, догодило се да на послетку будем први, прича поносни власник новог таблета, који планира да са професионално бави SEO оптимизацијом.

Оно што би онима који желе да се упуште у набавку клијената преко интернета или пласирања производа у иностранству, али и оних који то већ раде, свакако олакшало посао је увођење пеј-пала.

- Неке процене говоре да би „пуштање“ пеј – пала у пуном обиму донело око пола милиона нових радних места. Србија је иначе добро тржиште пошто имамо велики број корисника интернета. Зато се и процењује да би прилив новца био 20 пута већи него садашњи одлив, каже Радоје Симоновић, један од учесника конференције.

Ове године, међутим, иако је веб заједници више пута обећавано, од уплата из иностранства преко пеј пала неће бити ништа. До краја 2014. моћи ће из Србије на овај начин само да се купује. Представник Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, коме је припала част да затвори „ИТ Опен“, незванично је најавио да ће трансфер новца из иностранства почети наредне године. Читав посао су, наводно, успориле законске одредбе које се односе на девизне трансфере унутар државе који су код нас забрањени, те да се оне морају променити. Мало ко, међутим, верује да ће се то догодити и наредне године.

Марија ОБРЕНОВИЋ

МАЛИ БРОЈ ГРАЂАНА ОСТВАРУЈЕ ПРАВО О ЕНЕРГЕТСКИ ЗАШТИЋЕНОМ КУПЦУ

Лош систем не види сиротињу

Многа старачка домаћинства, подстанари, незапослени који живе са родитељима, власници безвредних некретнина немају формална права на бесплатну струју, грејање или гас, мада, не да немају за комуналије, него ни за 'леба. У „Електрошумадији”, међутим, кажу да се право губи потрошњом преко „црте”, али и да многи потрошачи и не знају за бенефиције

Пише Јаворка Станојевић

Процене државе да ће Уредбом о енергетски заштићеном купцу умањени рачуни за струју стићи на адресе близу 350 хиљада домаћинстава, што би требало да олакша живот најмање милиону најсиромашнијих житеља Србије, седмоструко су подбациле. Бројке, на име, показују да је током прошле године за бесплатне киловате конкурисало 83.000 домаћинстава, али је само 50.000 испунило услове да их добије.

У ресору за социјалну политику Скупштине града, који је задужен за пријем и обраду захтева за стицање права на статус енергетски заштићеног купца, кажу да је током 2012. године критеријуме на попуст при плаћању електричне, топлотне енергије и гаса, поред корисника социјалне помоћи и

КРИТЕРИЈУМИ СУ СТРОГИ И ЧЕСТО НЕЛОГИЧНИ: ЈАСМИНА НЕДОВИЋ

дечјег додатка који су аутоматски упали у категорију повлашћених, испунило још 455 купаца енергије и гаса из Крагујевца. Попуст за струју остварио је 431 власник бојила, јефтине грејања плаћало 28, док је су умањени рачуни за гас стизали на адресе само осморо Крагујевчана.

Да нешто озбиљно није у реду са енергетским социјалним картама говори и податак да је обавезу да почетком нове календарске године обнове захтева, у прва два месеца, уз 1.072 корисника социјалне помоћи и 124 породице које примају дејчи додатка, испунило само 210 Крагујевчана.

Оно што међу овим цифрама пада у очи је да је, док је број обновљених захтева за умањење рачуна за грејање и гас остао исти, више од два и по пута опало интересовање за повластице у плаћању електричне енергије. Током јануара и фебруара Секретаријат за социјалну политику примио је само 158 молби грађана, који не примају социјалну помоћ и дејчи додатка, за продужење права на стечени статус заштићеног купца струје, док је у марту стигло још десетак захтева.

И подаци „Електрошумадије” показују да је од 3.049 потрошача из региона које покрива овај дистрибутер, а који су у 2012. години стекли статус заштићеног купца, бесплатне киловате у фебруару могло добије тек њих 1.760. Значи да су они који су обећавали помоћ стотинама хиљада породица негде оманули.

Угрожени, а без повластица

Чланица Градског већа задужена социјалну политику и друштвену бригу о деци докторка Јасмина Недовић каже да су Уредбом обезбеђене повластице за само трећину најугроженијих домаћинстава са подручја Крагујевца, а да строги и често нелогични критеријуми многе који заиста тешко живе спречавају да

добију ову врсту помоћи. Овакву процену др Недовић темељи, како на подацима о незапослености и проценама о броју породица које живе са минималним, или без икаквих примања, тако и на основу личног искуства, посебно са сеоског подручја у коме велики број старих живи испод границе сиромаштва.

Опште је позната чињеница да старачка домаћинства у селима спадају у социјално најрањивије категорију нашег друштва. Ти стари људи, који више немају снаге да се баве пољопривредом, живе веома тешко, јер најчешће, због тога што нису били у стању да плаћају доприносе за пензионо осигурање, немају никаквих примања. Они су сада толико сиромашни да не могу ни да се лече, ни да се прехране, али, на жалост, нису обухваћени Уредбом о енергетски заштићеном купцу. Њихов проблем је што имају земљу коју не могу да раде, али ни да је се ослободе. Чак и када би испунили све услове, они су слабо писмени, немају новца ни за аутобуску карту да

дођу до града да изваде и предају документацију. Поред њих имамо велики број подстанара које станодавци не желе да пријаве страхујући од опорезивања. Такве породице, будући да не могу да добију потребне папире који потврђују да су корисници бројила, такође не могу да остваре право на попуст. Исто је и са власницима више од једне некретности, међу којима није мали број наследника трошних кућица на селу које се, иако је у њима често немогуће живети, третирају исто као комфорна некретнина на градском подручју. Имамо, такође, и велики број младих брачних парова са оба незапослена супружника који због финансијске зависности од родитеља не могу да заснују своје домаћинство, па ни да остваре права на социјалну заштиту која би им припадала када не би живели у породици која има примања. Сви ови људи су, иако би стварно могли да рачунају на бесплатне киловате и попусте за грејање, невидљиви систему који одређује ко има право да бенефиције. На-

НЕМА ГУЖВЕ НА ШАЛТЕРИМА „ЕЛЕКТРОШУМАДИЈЕ”

ше процене су да две трећине социјално угрожених Крагујевчана није успело да се нађе међу онима који су добијали попусте, каже др Недовић.

Да би се дошло до аршина којим се праведно мери ко може, а ко не да плаћа рачуне, мора се урадити много више бројања некретнина, мерења квадратуре кућа и станова у којима живе генерације незапослених и хектара које нема ко да обрађује. Јасмина Недовић сматра да су социјалне карте, које би обухватиле све грађане и које би могле да се ажурирају увек када дође до промене, предуслов без кога није могуће говорити о правичној расподели скромне помоћи коју држава може да понуди онима који се боре да преживе.

Велика потрошња и необавештеност

У „Електрошумадији”, предузећу које контролише да они који су остварили право на попуст не потроше више киловата него што им Уредба дозвољава, чињеницу да је у фебруару тек нешто више од половине заштићених потрошача са њиховог

КО СЕ ГРЕЈЕ НА СТРУЈУ ТЕШКО МОЖЕ У ЗАШТИЋЕНЕ: НЕНАД ЈАНКОВИЋ

подручја остварило право на бесплатне киловате објашњавају превеликом потрошњом.

Директор пословног система Ненад Јанковић каже да је број заштићених потрошача у зимском месецима мањи због тога што се електрична енергија и даље много користи за грејања.

Скоро 99 процената заштићених потрошача који нису испунили услове за остваривање попушта трошили су више струје него што је дозвољено. Иако је зима била релативно блага, свако ко се грејао на струју је морао више него дупло да прекорачи од дозвољених 120 киловат часова за једночлана до максимално 250 потрошених киловата месечно за домаћинства која имају шест и више чланова, што му одузима право да буде повлашћен купац. Пошто јер информациона и систем тако подешен да аутоматски избаци свакога ко је макар и за један киловат прешао горњу границу, свакако је било и потрошача који су, и поред тога што се греју на други начин, потрошили више струје него што су смели. Треба рећи да, будући да се сва бројила очитавају редовно, неко ко је једног месеца потрошио више, већ наредног, ако испуни услове, може рачунати на бесплатне киловате, каже Јанковић.

Иако би и у „Електрошумадији” волели да имају више заштићених купаца, јер и њима, како кажу, одговара да, уместо великог броја грађана који не плаћају ништа, добију потрошаче који плаћају колико-толико, у овом предузећу немају поуздан одговор на питање – због чега је само три процента од око 100 хиљада потрошача остварило право на бенефицију.

Снежана Јовановић која руководи службом продаје сматра да велики број грађана није довољно информисан о могућностима за остваривање попушта.

Ми се не бавимо одређивањем критеријума, нити је наш посао да

проверавамо да ли неко испуњава услове да добије статус заштићеног купца, тако да не можемо знати да ли је неко неправедно остао без могућности да добије бесплатне киловате. Међутим, када странке које не могу да измирују рачуне дођу код нас, видим да већина не зна ни да има право на попуст, нити на који

МНОГИ НЕ ЗНАЈУ ДА ИМАЈУ ПРАВО НА ПОПУСТ: СНЕЖАНА ЈОВАНОВИЋ

начин би могли да га добију. Због тога мислим да су делом заказала средства информисања, али пошто се махом ради о људима који не читају штампу, а има их који су толико сиромашни да немају ни телевизор, сматрам да део одговорности лежи на институцијама које би морале да брину о томе да свим грађанима буду доступна права која им припадају.

Ако се зна да месечни рачун шесточланог домаћинства на овај начин може бити мањи за 1.378 динара, што је скоро трећина њиховог задужења за струју, и да статус заштићеног купца може преполовити рачун једночланог домаћинства које не троши више од 240 киловата, јасно је да би сви морали да се потрудимо да свако ко испуњава услове добије могућност да уштеди, каже Снежана Јовановић.

Они који мисле да су енергетске социјалне карте представљају ефикасна начин да се помогне онима којима је помоћ неопходна могли би се позабавити математиком Саветске банке која свакога ко дневно троши мање од 2,4 америчка долара сматра екстремно сиромашан. Пошто је ова институција у категорију сиромашних сврстала готово сваког десетог грађанина наше земље, социјалним давањима требало би да буде обухваћено близу 18 хиљада Крагујевчана. Колико је то породица, односно бројила, калориметара и мерача за гас није тешко израчунати, уз услов да се прихвати чињеница да сиромаштво у Србији, па и у срцу Шумадија, има више лица.

ЗАШТО НЕМА СОЦИЈАЛНИХ КАРТА

Велики посао за „лењу” државу

Идеја о изради универзалних социјалних карата у Србији у више наврата била је актуелизована, али сваки пут без епилога, уз изговор да је државна каса не може да издржи трошак од 20 до 30 милиона евра, колико би оне наводно коштале. Иако се од представника власти могло чути да социјалне карте нису рађене зато што је процењено да би, поред тога што су превише скупе, с обзиром на ситуацију у земљи, у којој људи свакога дана губе посао, биле и непоуздане, Јасмина Недовић сматра да је највећи проблем у неефикасном и преглозном државном апарату.

Проблем наше администрације је што у тако глобалном систему није могуће реално сагледати шта је све потребно за прављење базе података о социјалном статусу сваког грађанина. Због тога се не зна ни колико би нас то коштало. Лично мислим да су цифре о којима се говори претеране, јер прављење информатичког система не може толико да кошта. Ако се има у виду да бисмо тај систем могли да користимо годинама, јасно је да би корист коју бисмо имали далеко надмашила трошак. Наша држава, на жалост, није спремна да се ухвати у коштац са овим проблемом, а последица је да се сви покушаји да направимо праведну идентификацију најугроженијих представљају парцијални одраз реалног стања. Резултат је да на једној страни имамо оне који примају више врста помоћи, а на другој грађане који, због високо подигнутих критеријума за бенефиције који занемарују реалност, не могу да добију ништа. Због таквих пропуста бар две трећине сиромашних Крагујевчана није успело да добије бесплатне киловате и да се јефтине греје, каже др Јасмина Недовић.

КОЛИКО СУ СУДИЈЕ ЗАИСТА АУТОНОМНЕ У ОДЛУЧИВАЊУ

Притисак или уједначавање судске праксе

Пресија на судију Обрена Јездића да измени своју одлуку због уједначавања судске праксе довела је до тога да се распусти његово судско веће и да добије дисциплинску пријаву, уз могућност да буде разрешен дужности. То је отворило низ питања, па и оно колико су судије независне у свом раду

УЗБУРКАНИ ДУХОВИ У КРАГУЈЕВАЧКОМ СУДУ

Искусни судија парничар Апелационог суда у Крагујевцу Обрен Јездић, који иза себе има 37 година судског искуства, није ни слутио да ће 19 месеци пред одлазак у пензију бити прозван за кршење закона у једном сасвим обичном радном спору. Због одбране својих ставова проистеклих из држања закона и устава, а не из уједначене судске праксе, на чему инсистира Дубравка Дамњановић, председница овог суда, довео је себе у ситуацију да може да буде чак и разрешен судијске функције. Веће којем је председавао је распуштено, а може остати и без пола плате у наредних годину дана уколико се за то определи дисциплински тужилац.

Председница Апелационог суда Дубравка Дамњановић дала је предлог да се против њега и још двоје судија, међу којима је и Нада Видић, води поступак због кршења етичког кодекса, јер су погазили сва мишљења својих колега, што је по њој недопустиво.

■ Две пресуде у списима, само једна валидна

Све је почело тако што је Јездићевом већу од три члана фебруара прошле године додељен предмет из области радног права, по жалби полицијца из Новог Пазара који је тужио државу тражећи да му се надокнаде неисплаћене припадности - због прековременог и ноћног рада као и у време празника. Реч је о обичној парници, поткрепљеној чињеницама и доказима вештака економске струке. У року од два месеца ово веће је окончало предмет у корист полицијца, али је Одељење судске праксе стопирало пресуду и вратило је на дораду, која није уследила, због чега у априлу предмет одлази и на Грађанско одељење, а у јуну и на Општу седницу Апелационог суда.

Пошто се нисмо сагласили са ставом Грађанског одељења, предмет смо изнели на такзвану општу седницу, коју чине све судије кривичног и парничног одељења. Захваљујући ауторитету и функцији тадашње председнице, која је подржавала став Грађанског одељења, тесном већином донет је закључак да је наводно одступљено од судске праксе. Већина кривичара је сматрало да није било одступања, али сабирањем гласова остали смо мањина, каже Јездић.

Он је био мишљења да нема потребе да се отвара другостепена расправа. Другостепени суд није имао законског основа да испитује

чињенично стање, које је фактички засновано на налазу вештака финансијске струке.

Тог мишљења није председница суда која каже да вештак мора да се изјасни, али не на основу платног списка, него на основу решења. Сва четири Апелациона суда су усагласила праксу да ли треба да се вештачи у таквим ситуацијама на основу донетих одлука Уставног и Касационог суда, каже Дамњановићка.

- Судија Јездић није хтео да отвори расправу сматрајући да закон може правилно да се примени на непотпуно утврђено чињенично стање. Закључујем да је предмет хитан, да је судија одбио да прихвати став седнице већа од 53 судије и да је блокиран рад на том предмету. Због тога сам поднела дисциплинску пријаву против њега, објашњава Дубравка Дамњановић,

На то судија Јездић узвраћа да би отварање расправе значило неправедно укидање првостепене пресуде. Веће којем је председавао напаисало је 16. децембра прошле године да не прихвати даљу преписку и да се неће сматрати одговорним за оно што се може десити ако већ донета пресуда не буде уручена странкама.

■ Ко поништава пресуду?

То је имало за цену одузимања предмета и дисциплински прогон чланова Већа. Судија Јездић напомиње да предмет није могао да му буде одузет и да се додели судији Симониди Милорадовић, која је почетком марта ове године постављена за заменицу председника. Предмет је евентуално могао да буде додељен у рад следећем судији по реду да би се испоштавао принцип такзваног случајног или природног судије. Његова је оцена да се овде наменски радило. А, председница Дамњановић на ту његову прозивку каже да је предмет припао Симониди Милорадовић зато

што је она најпозванија као председница Одељења за радне спорове.

- Судија Милорадовић са својим већем заказује другостепену расправу, иако постоји моја пресуда, коју може да поништи само Касациони суд, а не исти, јер постоји по закону загарантована независност судија истог ранга. Она прибавља поново допуно налаза вештака који је остао при првом налазу не мењајући ништа. На следећој расправи веће доноси пресуду, којом поново неправилно укида првостепену пресуду, објашњава Јездић.

Веће судије Милорадовић доноси пресуду фебруара 2014., која је послата странкама иако у списима постоји још једна, која се битно не разликује од пресуде коју је донело њено веће.

- Чак и да је моја пресуда била и наопака, они нису имали право да отворе другостепену расправу кад је већ пресудено, каже Јездић.

Председница Дамњановић тврди да је апсолутно нетачно да постоје две пресуде у једном предмету Апелационог суда, јер је то просто немогуће.

- Пресуда Апелационог суда постоји оног тренутка када прође Одељење судске праксе и изађе из суда. До тог момента законом је регулисано да веће може да превећа своје одлуке и не постоји пресуда као таква, обевезујућа, законита и правоснажна све до момента док не изађе из писарнице овог суда, каже Дубравка Дамњановић.

По њеним речима дешава се по први пут да се троје колега оглуши о мишљење других колега, став Одељења судске праксе и закључак седнице свих судија. Нема говора да је вршен било какав притисак на судије да донесу пресуду која није у складу са законом.

- Независност судије није сама себи циљ, него та независност постоји у циљу добијања неке зако-

ните одлуке, која мора да буде једнака у свим ситуацијама према свим грађанима, закључује Дубравка Дамњановић.

Додуше, напомиње да не постоји до краја јасна регулатива где су границе уједначавања судске праксе са интересима судије појединца, при чему у жалбеном суду нема судије појединца, него трочлана већа.

свом одлучивању и у којој мери њихове одлуке зависе од мишљења судских тела, колега или председника суда. Тим поводом огласила се и председница Друштва судија Драгана Бољевић, која је узела у заштиту судију Јездића ичланове већа, иако они нису били чланови Друштва судија. У саопштењу за јавност Друштва судија констатовано је да је на веће Апелационог суда у Крагујевцу вршен перманентан притисак да измени своју одлуку која је наводно одступала од дотадашње праксе.

Притисак се огледао у томе да су годишњим распоредом за ову годину сви чланови већа били размештени у три различита већа, а против председника тог већа је поднета дисциплинска пријава зато што није хтео да одступи од своје одлуке.

По речима Бољевићке правосудни званичници - председници неких судова и судских одељења и даље врше притисак на судије и то је оно што је посебно забрињавајуће.

- Ми смо на то указали и јавности и Високом савету судства, који по Уставу има дужност да буде независан како би гарантовао независност судијама и судовима. Ти притисци су све јачи и отворенији, па се тако први пут десило да се неколико судија, попут Владимира Вучинића и једног већа Апелационог суда у Крагујевцу, обрати ВСС-у за заштиту. Нажалост, они нису добили заштиту да суде независно, казала је Бољевићка у листу „Данас“.

Овакву Бољевићкин коментар председница Апелационог суда Драгана Дамњановић сматра крајње исхитреним.

- Најблаже речено, савим је необично што се струковно удружење тако дедишно изјаснило на те околности, губећи потпуно из вида значај усаглашавања судске праксе, а без претходно прибављених информација са друге стране, каже председница Дамњановић

Да је све баш тако, зашто би било распуштено Јездићево веће када је било једно од најуспешнијих по резултатима рада. Од тада он не дужи више ни једно веће, а судије из тог већа су распооређене у друга.

- Деградиран сам, али мени није стало до функције. Пре сам био председник грађанског одељења три године и сам сам затражио да будем разрешен, јер више нисам могао да се рвем и да стојим иза неких наших правних схватања и одлука, које су по мени биле наопаке, а које су опет донете преглашавањем на одељењу, каже Јездић.

Он је написао и приговор на годишњи распоред председнику Врховног Касационог суда, који је одбијен уз образложење да је то дискреционо право председника суда. На душу им се ставља кршење етичког кодекса у већој мери тиме што нису спремни на сарадњу са колегама и што нису поступили по закључку опште седнице из јуна 2013. године, а коју правно нису били дужни да испоштују. Јездић сматра да ће дисциплински тужилац одбацити пријаву.

- То је био само каприц председнице да се и друге судије застраше и дисциплинују. Јер никада пре тога нисам дошао у сукоб по професионално ни по неком личном основу. Непослушност и неподобост у овом суду се не опраштају лако, каже Јездић.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

СПОР ЈЕ НАСТАО ЗБОГ УЈЕДНАЧАВАЊА СУДСКЕ ПРАКСЕ: ДУБРАВКА ДАМЊАНОВИЋ

- Судија појединац има већу слободу и независност у првостепеном суду, зато што је његова одлука подложна провери пред другостепеним судом. У том смислу постоје неке границе независности. Нико не може да утиче на њега како ће да пресуди, али се овде не ради о томе како ће да пресуди, него да мора испоштовати став колегијума свих судија, каже председница Апелационог суда, указујући на чињеницу да Суски пословник у ситуацији у коју су они дошли није предвидео и санкционисање. Нигде се не каже како ће даље да се ради, али постоји нешто што се зове етички кодекс. Један одељак каже да је сваки судија дужан да сарађује са колегама и да уважава њихово мишљење, што је по њој остало у овом случају.

Зато је поднела пријаву против свих чланова тог већа, иако су они веома стручне и квалификоване судије. Ради се о недостатку комуникације и непоштовању процедуре.

- Високом савету судства написала сам одговор на притужбу Обрена Јездића и Наде Видић. Ту се не ради о утицају на одлуку већа, већ је указано судијама на нужно усаглашавања судске праксе, нужност развијања добрих колегијалних односа и стручне сарадње са другим судијама, каже Дубравка Дамњановић.

О томе има став и Душко Пачариз, Јездићев правни заступник.

- Овакав случај није забележен у пракси српског нити било ког другог цивилизованог права. Реч је о правном насиљу, будући да се једна правоснажна пресуда може побијати само ванредним правним леком, на вишој инстанци, у овим случајима Касационог суда. Жалбени суд, не може два пута одлучивати о истом предмету, што значи да је Јездићева пресуда валидна и да је морала бити прослеђена странкама, каже адвокат Душко Пачариз.

■ Друштво судија подржало судије

Овај случај је отворио питање колико су заиста судије аутономне у

УЈЕДНАЧАВАЊЕ СУДСКЕ ПРАКСЕ

Комуникација и састанци

Председница Апелационог суда Дубравка Дамњановић каже да се овај спор налази на терену уједначавања судске праксе. Познато је да од 2010. године постоје четири Апелациона суда на нивоу Републике, и појављују се одређени проблеми и потреба за усаглашавањем судске праксе да би сви грађани републике Србије очекивали једнаку правну заштиту и предвидиву пресуду код истог чињеничног стања. То усаглашавање се врши кроз сталну комуникацију и састанке одељења свих судова (кривично, грађанско и одељење за радне спорове) и заузима се јединствен став. Највеће шансе да дође до пропуста имају радни спорови. Највећи број представки у суду у Страбуру имамо због неусаглашене судске праксе, због чега држава плаћа највеће пенале.

СЛАБО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА ОРГАНСКУ ПРОИЗВОДЊУ У ШУМАДИЈИ

Профит извештан, али процедура дуга

Свако може да се бави производњом хране у баштама и на газдинствима за своје потребе, али без сертификата не могу да наступе на тржишту, нити да остваре цену коју органски производи имају, каже др Оливера Николић, доцент на Факултету еколошке пољопривреде, иначе Крагујевчанка, некада руководилац у Центру за стрна жита

Да производња органске хране може бити добар извор зараде, а још бољи ако уз то иде и сеоски туризам, показују бројни примери, али таквих је углавном у Војводини, док у централној Србији, која има све услове, овај „пелцер“ никако да се прими. Једно такво имање у житници Србије води бивши становник града, а сада сељак, који се заједно са породицом преселио у село и тамо направио „чудо“ од имања. Савремена опрема уопште није сметала домаћину да своје имање претвори у еколошку, органску фарму. Тамо ниједан грам хемијских средстава, отрова, не падне на земљу, нити се ставља у храну животињама. Производи, ваздух, језерце са рибама, у потпуности су еколошки чисти. Имање личи на мало савремено сеоце у којем одседају гости и туристи. Ту се налазе лепе дрвене колибе са свим потребним комфором, врт са баштом, кошнице, стаклене баште, речница са чистом водом где може да се купа, сунча, лови риба, а близу је и шума богата печуркама и јагодама. На овом екогаздинству није поента само у еколошком одмору и органској храни, већ и у

но отворен, како би се подстакло интересовање сеоских домаћинстава да се баве органском производњом.

Дуг пут до сертификата

Да Србија знатно заостаје за земљама у региону најбоље сведочи податак да у Крагујевцу и околини не постоји ни један сертифицирани произвођач, а најближи и једини у Шумадији, бар према подацима Министарства пољопривреде, налази се у Рачи и бави се воћарством. Интересантан је и пример породице из Свилајнца која је прошла читаву процедуру (која траје две до три године) и за месец дана очекује добијање сертификата. Они већ успешно продају своје производе на специјализованој пијаци на Новом Београду, као и неколицини својих сталних муштерија. Све ово су, међутим, спорадични покушаји и, генерално узев, код нас се производи мало органске хране, иако за то има потенцијала.

У циљу промовисања органске производње Крагујевац је, у сарадњи са побратимским градом Сиерном из Француске, пре нешто више од месец дана, спровео и пројекат подршке развоју органске пољопривреде на својој терито-

ЗАСАД МАЛИНЕ ПО „РЕЦЕПТУ“ ОРГАНСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

као и предуслове и потенцијале за развој органске пољопривреде. Исто тако, обишли су и пијаци да виде како су пласирани производи, затим домаћинства која се баве производњом хране, као и један трговински ланац да би се уверили да ли постоје посебни рафови за органске производе.

Мада су били пријатно изненађени техничком опремљеношћу својих домаћина и њиховим производима, ипак су замерили што нико од њих не поседује сертификат, што им аутоматски онемогућава да своје производе продају на тржишту Европске уније. Указали су да не постоји повезаност свих фактора који би требало да буду укључени у процес органске производње, почев од образовних, преко научно-истраживачких институција, до удружења произвођача и прерађивача. Сматрају и да изостаје саветодавна функција и да је комуникација са пољопривредницима веома слаба.

- На подручју Крагујевца, за сада, не постоји ниједан производ који задовољава критеријуме органске хране, пре свега јер су сертификати који су неопходни да би производ то постао скуп, а и потребна су дугогодишња улагања. Ипак, верујем, да ће се ускоро са нашег подручја појавити такви производи који ће испуњавати све услове које прописује органска производња, каже помоћница градоначелника за пољопривреду др Снежана Живановић Катић.

Она је подсетила да је још 2005. године град финансирао трошкове сертификације за десетак пољопривредника, али сви они су касније одустали од тога.

Неповерење од самог старта

Чињеница да на овој територији не постоје сертифицирани произвођачи да се баве органском пољопривредом препрека је за сваки даљи разговор о производњи органске хране, сматра др Оливера Николић, доцент на Факултету еко-

лошке пољопривреде у Свилајнцу, иначе Крагујевчанка, некадашњи руководилац у Центру за стрна жита.

Она објашњава да је први корак ка органској производњи конверзија, односно прелазак са ковенционалне производње, која под-

Др Снежана Катић Живановић: На подручју Крагујевца сада не постоји ниједан производ који задовољава критеријуме органске хране, пре свега јер су сертификати који су неопходни да би производ то постао скуп, а потребна су и дугогодишња улагања

разумева употребу хемијских средстава и вештачких ђубрива, на органску и замену средстава за заштиту биља органским материјалима и производима природног порекла.

- Уколико је произвођач заинтересован да се бави оваквом производњом, неминовна је сертификација. Свако може да се бави производњом органске хране у својим баштама и газдинствима за своје потребе, али без сертификата не могу да наступе на тржишту и да се промовишу као органски произвођачи, нити да остваре цену коју органски производи имају.

У нашој земљи сада постоји шест овлашћених сертификационих кућа и захваљујући томе цена сертификације је прилично опала у односу на ону од пре десетак година - са хиљаду евра по хектару на 100 до 200 евра, при чему држава и локалне самоуправе суфинансирају добијање сертификата, објашњава Оливера Николић.

Нажалост, каже наша саговорница, интересовање код нас је веома мало. По њеном мишљењу, људи су изгубили поверење од самог старта, када су овим послом почели да се баве они који не само да нису били стручни, него нису имали никакве везе са пољопривредом уопште.

Осим што је неопходно да се едукују произвођачи, у истој мери треба едуковати и потрошаче, што су Французи, приликом своје посете, нарочито нагласили. Континуирана медијска промоција и популаризација органске пољопривреде неопходна је да би она заживела.

- Ово подручје има одличне предуслове за тако нешто. Чињеница да су наша газдинства мала и немају више од три хектара обрадивог земљишта у просеку, аутоматски их опредељује за органску производњу. Осим тога, земљиште је овде мање загађено, пуно је необрађених површина, а пружа и могућности за сеоски туризам, што је са органском производњом изванредна комбинација. Све су то природне предиспозиције за успешну бављење органском пољопривредом, објашњава Оливера Николић и додаје да је, упркос томе, Војводина преузела примат у овој области.

Произвођачи су се тамо неформално удружили и имају све што им је потребно. Развијена је и купопродаја на самом имању и, генерално гледајући, ситуација у Србији није толико лоша. Једино овде код нас влада неповерљивост произвођача, али исто тако нису им у пуној мери доступне ни неопходне информације.

Потребно је да се далеко озбиљнише промовише идеја, јер ова производња, извесно је, иде узлазном путањом у читавом свету и пре четири године било је преко 37 милиона хектара сертифицираних површина, од којих у Европи десет милиона хектара. Највише их је у Немачкој, Француској, Великој Британији и Италији, земљама које су зачетници у промовисању ове идеје. Највише потрошача, међутим, је у Швајцарској, Данској, Норвешкој, Немачкој. Занимљиво је да када би се сакупили сви органски производи у Србији, без обзира на врсту, не би успели да задовоље ни трећину потреба немачког тржишта.

Познато је и да су ови производи и до 40 одсто скупљи од оних из ковенционалне производње, па тако, рецимо, органска јаја, за којима влада велика потражња, коштају и до 40 динара по комаду, килограм пасуља је 500, шаргарепа 120 динара. Купаца увек има, чак се и поједини Крагујевчани снабдевају органским производима у Свилајнцу, а податак да је и у време највеће светске економске кризе само органска производња ишла узлазном путањом, додатни је мотив да овдашњи произвођачи размисле шта им се више исплати.

Гордана БОЖИЋ

ДОМАЊА ПОНУДА ЗА САДА ЈЕ ВРЛО МАЛА

томе што сваки гост може сам да проба да, на пример, испече хлеб у пекари, скува слатко или спреми зимницу. У томе често помажу газдина супруга и деца или сам домаћин који је мајстор свих заната.

Оваквих примера одавно има и у шумадијским селима, само што приоритет има сеоски туризам, али у производњи органске хране још увек нема сертифицираних произвођача. Да је интересовање никако сведочи и прошлогодњи неуспели покушај локалне самоуправе да новчано помогне онима који би желели да уђу у процедуру за добијање сертификата за производњу здраве хране. Мада се нико није јавио на конкурс, од ове намере, се, ипак, није одустало. Јавни позив биће поновљен овог месеца, а сви заинтересовани пољопривредници, који су потписали уговор са неком сертификационом кућом, могу да рачунају на субвенције, које износе до 50 одсто цене сертификата. Планирано је да овај јавни позив убудуће буде стал-

рији, како би се у тој области променили услови у односу на досадашњи период. Француски експерти први пут посетили су Крагујевац на једном од сајмова пољопривреде и упознали се са нашим потенцијалима у области пољопривреде, а њихов боравак подразумева

је и одлазак у посете пољопривредним произвођачима, прерађивачима, дистрибутерима, што им је омогућило да идентификују постојеће техничке и људске ресурсе,

Др Оливера Николић:

Људи су изгубили поверење у органску производњу још од самог старта, када су овим послом почели да се баве они који не само да нису били стручни, него нису имали никакве везе са пољопривредом уопште

ВЕЉКО ДИМОВИЋ, ДОБИТНИК ПУПИНОВЕ НАГРАДЕ**Што у излогу, то и у радњи**

За престижну награду био је пријављен велики број радова, али је у најужем кругу остало 33, од којих је изабрано шест финалних. Због изузетно јаке конкуренције и високог квалитета пристиглих пројеката, ове године подељене су три треће награде и две друге, од којих је једна припала младом инжењеру из Крагујевца

На овогодишњем конкурс за Пупинову награду Матице српске доскорашњи студент Факултета инжењерских наука, мастер инжењер машинства Вељко Димовић равноправно је поделио другу награду са колегом са београдског Факултета за физичку хемију. Ово престижно признање,

ВЕЉКО ДИМОВИЋ СА ПУПИНОВОМ НАГРАДОМ

На конкурс за Пупинову награду био је пријављен велики број радова, али је у најужем кругу остало 33, од којих је изабрано шест финалних. Због јаке конкуренције и високог квалитета пристиглих пројеката, ове године подељене су три треће награде, две друге и једна прва, којом је награђен хумани пројекат за управљање инвалидским колицима покретима главе. Вељков пројекат настао је, заправо, још пре две године, када је са својим колегом са Филолошког у-

чаја, јер је и сам, практично, укључен у цео систем. Суштина је да је у врло озбиљан садржај укључују и елементи играња, што овај процес чини још лакшим и занимљивијим. Интерактивни излог осмишљен је пре свега за туристичке и агенције за некретнине, али може с користити и у неким другим браншама. Он омогућава да се уместо прелиставања силних папира далеко једноставније дође до информација које нас интересују. У односу на рад на тастатури представља корак даље у технолошком напредовању.

Прва ствар је да је интерактивни излог атракција, привлачи пажњу, заинтересује и, најзад, ствара жељу код купца да купи оно што се нуди. Заправо, циљ овог производа је да се заинтересују и привуку купци, јер зашто би неко платио софтвер, ако од тога нема користи и не може да заради новац, објашњава овај млади и успешни информатичар.

Да би овај пројекат био реализован неопходна су и додатна финансијска средства, али с обзиром да у овом делу Европе не постоји овако нешто, инвеститори су врло заинтересовани. Већ је обављено неколико разговора са, како каже Вељко, изненађујућим клијентима, будући да реч о једној овдашњој средњој школи која је заинтересована да користи излог за едукацију ученика из области екологије. Њихова намера је да баш кроз игровност заинтересују ђаке за теме које нису једноставне и опипљиве.

■ У предузетничком духу

Вељко је, иначе, рођен 1985. у Крагујевцу и са 28 година постигао је много тога у животу. Завршио је Политехничку школу, дипломирао је на Факултету инжењерских

наука и запослен је у научном Институту „Јарослав Черни“, који има свој тим сарадника и у Крагујевцу. Осим што је задовољан пословним успехом, Вељко је и у личном животу веома срећан. Већ две године ожењен је Ивановом, која му је велика подршка у раду.

Његова каријера ишла је само узлазном путањом. Још 2009. године са четворочланим тимом са Машинског факултета освојио је прво место на Мајкрософтовом такмичењу у Србији и друго место на светском финалу у Каиру. Овај успех донео је Вељку одличну понуду за посао на државном Институту „Јарослав Черни“, који се иначе налази у Београду и има око 300 запослених. Он са још шесторо Крагујевчана, међутим, ради у свом граду. Да не би свакодневно путовали за Београд, запослени су стационирани у изнајмљеном стану, где раде веома озбиљан и одговоран посао. Изузетно су продуктивни и баве се искључиво хидроенергетским системима. Услови рада су добри, а програмерске плате су далеко изнад просечних. Задовољан сам, каже, јер радим у фирми која сама прави и продаје своје производе који се користе на бранама, хидроелектранама, рудницама. Ово је веома креативан посао.

У међувремену, Вељко је био и вођа Мајкрософтовог тима студената на свом Факултету, 2012. Учествовао је на „Интеловом“ такмичењу, а 2013, је одбранио мастер рад. Ове године стигла је престижна Пупинова награда, а будуће ко зна шта га све чека. Каже да се нада само најситнијим стварима, али видеће. Волео би да отвори своју информатичку фирму, где би се бавио информатиком за сврху едукације, али о том потом.

Ипак, каже, иако је програмер, информатика га много не привлачи. На то више гледа као на алат за неки предузетнички посао. Тренутно, информатика је најлакши пут да се дође до неког производа без великог улагања. За софтвер вам треба само рачунар, знање и идеја, а онда је лако направити нешто што се може продати. На посао гледа из предузетничког угла, тако да још увек није сигуран да ли ће уписати докторске студије, иако је са просеком преко 9,5 на мастеру стекао услов за даље усавршавање. О одласку из земље не размишља, нарочито откако је основао своју породицу.

Никада не бих отишао да живим трајно у иностранству, нити да зарадим неке паре па да се вратим. Ја не гледам тако на ствари. Примера ради, ако некада будем имао своју компанију и посао бу-

ПОНОСАН НА МЛАЂЕГ БРАТА

УСПЕШНА БРАЋА ВЛАДА И ВЕЉКО

Талентован за језике

Са нескривеним задовољством Вељко нам је испричао о свом млађем брату Владимиру (25) који говори шест језика. Овај младић је завршио Прву гимназију на математичком смеру, јер су му фалила два поена да се упише на језички, а жарко је желео да се упише у ову школу. Онда је уписао немачки језик на Филолошко уметничком факултету и пошто је добио титулу професора, схвативши да од тога неће имати вајде у животу, положио је неколико диференцијалних испита и уписао мастер на Економском факултету и сада завршава менаџмент. У међувремену се и запослио.

За ово чиме се ја бавим потребна је упорност, а за оно што он ради треба имати талент. Влада је изузетно талентован за језике и осим енглеског и немачког, које говори као матерњи језик, савладао је шпански, чешки, француски, а прилично добро зна и грчки, каже поносно старији брат.

Истина, много мање зарађује, али најпохвалније је што је сам успео да пронађе посао у својој струци, без ичије помоћи. Иначе, ради као кореспондент једне домаће фирме и задужен је за продају на тржишту Немачке. Неизмерно сам задовољан због њега и као брат много сам поноснији на њега него на себе, признаје Вељко.

де захтевао да одем у иностранство на неколико месеци, то ћу учинити и вратићу се опет овде. Искрено, боље је зарађивати хиљаду или две хиљаде евра у Крагујевцу и трошити их овде, него 4.000 у иностранству и живети тамо без породице и пријатеља. Сви смо свесни финансијске користи од одласка, али све више расте свест и о, рекао бих, емотивној користи од тога што радиш и живиш у кругу своје породице, каже Вељко.

Он мисли да је најчешћи проблем код младих данас што док студирају не размишљају о томе шта ће радити кад заврше факултет. Истина је и да посла нема у мери у којој би требало да га буде, али не може се због тога сва кривица свалити на неког другог, јер не може се чекати да нешто падне с неба. Поента је у константном учењу и усавршавању, а својим примером овај млади човек то потврђује.

Још док је студирао радио је хонорарно, јер није могао себи да дозволи да тражи новац од родитеља. Није му било битно о каквом послу је реч. Цртао је књиге у „корелу“, држао часове информатике, али је истовремено размишљао о усавршавању и послу којим би касније могао да се бави. Нажалост, велики број младих људи не размишља на тај начин. Вељко не жели да мисли да је неко други одговоран за његов живот, сам је све преузео у своје руке и за сада му то баш добро иде.

Гордана БОЖИЋ

ДОДЕЛА ПУПИНОВЕ НАГРАДЕ, ВЕЉКО ДИМОВИЋ ТРЕЋИ С ДЕСНА

које се нарочито цени у научним круговима, између осталог и због чињенице да се додељује сваке треће године (ове године поклопило се и са 160 година од рођења Михајла Пупина) Димовић је добио за сопствени производ, интерактивни излог који омогућава маркетиншку презентацију производа у електронској форми. Простије речено, док се огледате у неком излогу можете само једним замахом руке да сазнате о свему што се нуди иза њега. Треба нагласити да није реч о реаговању екрана на додир (тач скрин), чија је примена већ устаљена, већ о сасвим новом производу, који не постоји у овом делу Европе.

Примена овог производа може се најпре очекивати у туристичким и агенцијама за некретнине, што значи да ћемо се у блиској будућности ослободити бројних папира попут флајера, каталога и брошура.

■ Излог који реагује на покрет

Најзанимљивије у свему је да се Вељко уопште није пријавио на овај конкурс, већ је то учинио његов ментор професор Милан Ерић, за кога Вељко има само речи хвале. Професор је био изузетно задовољан пројектом свог студента и самoinицијативно га послао на конкурс.

метничког факултета Марком Банковићем, који се бави анализом језика у информатици, основао тим који је 2012. године учествовао на међународном „Интеловом“ такмичењу младих предузетника. Овај пројекат је тада у конкуренцији међу 4.000 студената и 300 тимова ушао међу 20 најбољих и заузео место на горњој половини ранг листе. Резултати су били веома похвални, с обзиром на јаку конкуренцију.

Конкурисали смо са тимовима из Данске који су добили субвенцију од 300 хиљада евра од државе само да напишу пројекат и Данци су заузели прва три места. Ту су били и Бугари који већ четири године имају своју информатичку фирму, Французи ... Када смо видели где смо се нашли, у каквој конкуренцији, били смо пресрећни, присећа се Марко великог успеха.

Касније је свој рад Вељко пријавио и за мастер, што се показало као одличан потез.

Он је објаснио да је овај пројекат иновативан из више разлога, пре свега што интерактивни излог реагује на покрет, а не на додир, а корисник излог има утисак да користи таблет. Иначе интерактивни излог препознаје чак 27 покрета тела, било да је реч о махању руком, скакању и слично. Корисник се другачије осећа док разгледа садр-

ИНТЕРАКТИВНИ ИЗЛОГ, ПРОЈЕКАТ ЗА КОЈИ ЈЕ НАГРАЂЕН МЛАДИ КРАГУЈЕВЧАНИН

ТУРИСТИЧКИ ПОСЛЕНИЦИ ОЧЕКУЈУ ДОБРУ СЕЗОНУ

Путнике не брине криза

Ниже цене за ране резервације привукле Крагујевачане, па су многи већ уговорили летовање. Неки ће и ускршње празнике искористити да „скокну“ на неколико дана у Беч, Будимпешту, Атину или Истанбул. За оне који су све ово већ видели има и нових понуда

Пролеће тек што је почело, а велики број Крагујевчана не само да размишља, већ и зна куда ће на летовање. Ниже цене које су велике агенције попут „Крагујтуриста“, ексклузивног заступника „Контикија“, и „Олимпик травела“ понудиле за резервације до краја марта, учиниле су да већи део аранжамана буде распродат. Ништа мање интересовање суграђана није ни за такозвана пролећна, односно ускршња путовања, за која се ових дана тражи и место више.

Иако се на сваком кораку може чути реч „криза“, овдашњи туристички посленици углавном задовољно трљају руке. За сада је, кажу, добро кренуло, али ће сезону моћи да оцене тек када буде на измаку.

У „Крагујтуристу“ су пре задовољни. Њихова статистика говори да се број клијената у односу на прошлу годину удвостручио. Овакав скор не треба да чуди ако се има у виду да су за рани букинг хотела у Грчкој, Турској, Египту, Црној Гори, Хрватској, Шпанији и Италији важиле цене ниже и до 40 одсто.

Убедљиво најпродаванији био је десетодневни аранжман у хотелу са пет звездица „Траки палас“ у Александрополису. Цене смештаја, у зависности од периода, кретале су се од 269 до 399 евра по особи. Популарности овог аранжмана допринело је то што је смештај за двоје деце старе до 18 година у пратњи две одрасле особе био потпуно бе-

НА ВИШЕ РАТА У „ВЕЛИКУ ЦАРСКУ ТУРУ“ КРОЗ КИНУ

сплатан, па је привукао велики број породица, каже Милена Станојевић, шеф пословнице у Крагујевцу.

По њеним речима, велико интересовање Крагујевчана влада и за одмор у Шпанији, анталској регији у Турској, али и Дубају. Ништа мање нису задовољни ни продајом пролећних аранжмана. Тура под називом „Пролеће у земљи самураја“, која обухвата десетодневни обилазак Токија, Кјота и некадашње престонице Јапана Наре, већ је распродата.

Интерконтинентална путовања, попут овог, или „велике царске туре“ по Кини, углавном привлаче старије суграђане који желе да виде нешто ново. Иако су у питању скупљи аранжмани, доступним их чини могућност плаћања на више рата, каже наша саговорница.

Ускршње и мајске празнике многи Крагујевчани провешће у некој од европских престоница. Проду-

жена викенд путовања до Беча, Будимпеште, Истанбула, или Атине, стандардно добро продају се у свим агенцијама. У „Олимпик травелу“ одлучили су се да онима који су ове градове већ видели понуде и неке нове дестинације.

„Турска тура“ представља осмодневни обилазак црноморског дела Турске, где се и данас може видети аутентично турско село из давних времена. Поред Анкаре, обилази се Шафраноблу, град богат споменицима из османлијског периода. У њему су и трагови праисторијских и античких насеља, па је од 1994. године на списку културног наслеђа УНЕСКО. Путници ће имати прилику да виде и Амасију и Трабзон. Нова у понуди је и „Велика португалска тура“, која укључује чак 13 различитих места, а неко од њих до сада нису била на маршрутама наших туриста, објашњава Бранка Караџић из агенције „Олимпик травел“.

Ако се по јутру дан познаје, сматра наша саговорница, ова сезона ће сигурно бити добра. Тражња у првим месецима 2014. године била је на нивоу лаке коју туристички посленици сматрају више него добром сезоном.

Чињеница је да су се навике српских, а самим тим и крагујевачких туриста промениле. Већина је већ навикла да рана резервација значи и повољнију цену, па се зато сви труде да одмор испланирају на време. Податак да је Црна Гора први пут ове године са понудом изашла пре сајма туризма свакако је допринела повећању броја путника. Новина је и то да се све више људи окреће индивидуалним путовањима. Управо у овој области постоји тренд раста, објашњава наша саговорница.

Поред Црне Горе, Грчка и Турска и овога лета ће бити међу најпопуларнијим одређиштима Крагујевчана. Шансу да аранжман купе по нешто нижој цени клијенти Туристичке агенције „Атос“ обично траже у такозваној „ласт минит“ понуди.

За рани букинг обично се одлучују клијенти са солидним и сигурним приманима, док они који воле да путују, а нису баш имућни букирају аранжмане у предсезони или у септембру, или чекају „последњи минут“, када се неколико преосталих места продаје по знатно нижој цени. Сваке године отвори се по неколико нових агенција, понуда је већа и шароликија, па је још увек тешко проценити каква ће бити сезона. Чињеница је да се захваљујући шароликој понуди може пронаћи аранжман који заиста одговара свачијем џепу, објашњава Биљана Планић, власница агенције „Атос“.

Оно што се мора приметити, сматра наша саговорница, је да су Крагујевчани стекли навику да планирају одмор и труде се да желе ускладе са могућностима. Плаћање на кредит, чековима, картицама, чак и путем административних забрана омогућава им да се мало „протегну“ и преко губера“. Зато се и путује као да криза и не постоји.

М. ОБРЕНОВИЋ

ПРИВЛАЧНИ ШПАНИЈА, ДУБАЈИ, АЛИ И КИНА: МИЛЕНА СТАНОЈЕВИЋ („КРАГУЈТУРИСТ“)

УЗ ПОВОЉНОСТИ МОЖЕ И „ПРЕКО ГУБЕРА“: БИЉАНА ПЛАНИЋ („АТОС“)

НАЛИЧЈЕ ПРОЛЕЋА У ЗДРАВСТВЕНИМ ТЕГОБАМА

Поленска кијавица и осећај умора

Пролеће је за многе најлепше годишње доба. Међутим, код одређеног броја људи промена времена може да изазове умор, малаксалост, поспаност, главобољу, па чак и депресију. Неки ове симптоме повезују са хомеопатијом, али и поред тога што не постоји клиничка дијагноза, лекари се слажу да прелазак из хладног зимског времена у пријатних 20 степени може да проузрокује разне последице на организам.

Стална потреба за сном, лупање срца и осећање безвољности јављају се као последица зимског начина исхране и неактивности. Физичка исцрпљеност у пролеће настаје јер је организам ослабљен јаком храном коју смо конзумирали током зимских месеци, а којом се не уноси до-

Поред алергије на полен која је хронична болест и изазива кијавицу, скупљање дисајних путева и у најтежем облику астму, многи у пролеће осећају малаксалост и депресију због физичке неактивности током зиме и наглих промена температуре

вољно витамина Ц. Недостатак овог витамина доводи до клонулости, па је потребно јести што више воћа и поврћа, које ће уједно очистити организам од нагомиланих токсина.

Такође, наше тело реагује на промене температуре и атмосферског притиска и пре него што смо тога свесни, па ћелије у нервном систему изазивају поспаност у периоду адаптације на друге услове живота, а много више сунчаних дана. Зато

лекари препоручују физичке активности које ће покренути организам.

И док пролећни умор можемо лако да излечимо променом исхране, уношењем витамина Ц и физичким активностима, ово годишње доба веома је непријатно за све оне са поленским алергијама. У пролеће природа почиње да буја, трава постаје зелена, а крошње дрвећа се разграњају. Међутим, ма колико је таква слика лепа, она код великог броја ста-

ПОЛЕНСКЕ КИЈАВИЦЕ НАЈЧЕШЋЕ УЗРОКУЈЕ ВИШЕ РАЗЛИЧИТИХ БИЉАКА

новника изазива црвенило, надуто и сузење очију, кијање и свраб у носу, кашњање и отежано дисање.

Сви ови симптоми јављају се као реакција на полен, кога имуни сис-

тем погрешно препознаје као нападача. Током тог процеса наше тело прави претерану реакцију која наноси више штете организму него сам нападач. Пролећне алергије су сезонске и најчешћи алерген је полен трава, док се полен дрвећа и корова јављају касније и трају све до јесени.

Алергени трава, дрвеће и корови

Алергија на полен је хронична болест и јавља се сваке године. Најчешћи симптоми су поленска кијавица, коњуktivитис, сузење дисајних путева, а развијени облик је астма. Седамдесет посто астме је алергијска и после престанка деловања алергена може да се повуче, али и не мора. Такође, могу се јавити и печати на кожи, најчешће

САВРЕМЕНА МЕТОДА ДИЈАГНОСТИКОВАЊА

Свако треће дете има алергију

Под покровитељством града Крагујевца Институт за јавно здравље спровео је пројекат „Кад порастем бићу здрав“, чији резултати из 2012. године показују да је свако треће дете у граду оболело од алергије. Подаци су показали да чак 23,4 посто деце узроста до две године реагује на неки алерген, а да 17,1 има предиспозиције за алергију. Чак 61,5 посто деце овог узроста испољава неки симптом сличан алергији, а најчешће је то „свирање“ у гру-

дима, екцем и упала носне слузнице. Све ово указује на неопходност раног тестирања и спровођења мера превенције, па се у Институту спроводи савремена ин витро метода дијагностиковања алергија.

Код тестова на кожи гледа се величина онога што је измерено, па ако је неко црвенило веће од другог, то значи да сте на то више алергични. Ин витро метода се од ових тестова разликује по томе што резултате добијамо анализом крви. На тај начин можемо да измеримо тачну концентрацију алергена на који неко реагује, објашњава доктор Дејан Баскић.

Међутим, пацијенти ове анализе финансирају о свом трошку јер буџет којим Институт располаже не предвиђа ту врсту издатака.

Ми сваке године имамо одређени буџет који покрива анализе које се у нашој установи раде. Међутим, тај новац покрива број анализа које смо радили пре 15 година. Ми смо од тада увели многе нове анализе и методе, које нису покривене буџетом. Када би алергијски тестови били бесплатни, онда би се плаћали брисеви грла или уринокултуре. Овде радимо око стотину анализа, па би нам на основу тога требало повећати буџет, објашњава доктор Баскић.

УРБАНИСТИЧКО РЕШЕЊЕ ЗА БЛОК УЗ ВОЈНУ БОЛНИЦУ

Нове зграде, саобраћајнице и Институт

Капија и улаз у Војну болницу више неће имати рампу и изградиће се јавна саобраћајница, која ће опасати нови стамбени блок на углу Змај Јовине и Милована Гушића, али и сам војни комплекс. Министарство одбране се сагласило са планском документацијом, а део болнице биће уступљен Институту за јавно здравље

Простор око крагујевачке Војне болнице требало би да добије другачији изглед проширењем саобраћајница, а део ове здравствене установе нову намену. План детаљне регулације дела насеља „Први мај - блок Војна болница“ већ је добио зелено светло градске Комисије за планове и ускоро ће се наћи на јавној расправи, а потом крајем априла и пред одборницима Скупштине града.

Садашња капија и улаз у Војну болницу више неће имати рампу и изградиће се јавна саобраћајница, која ће опасати нови стамбени блок планиран за градњу на углу Змај Јовине и Милована Гушића, али и сами војни комплекс.

Новоформирана улица излазиће на улице Црвеног крста и Првог маја, заправо онемогућиће директно саобраћајно укључење на прометну градску магистралу каква је Змај Јовина, као и на будући градски булевар, Улицу Гушићеву и у наставку улицу Слободе.

Ове улице ће, откривају у градској управи, по изградњи стамбеног блока добити још две траке. Оне ће се простирати од семафора у Змај Јовиној до Улице Миодрага Влајића Шуке, надамак „Електрошумадије“.

Члан Градског већа за инвестиције и развој градских ресурса Небојша Васиљевић тврди да су захтеви грађана, власника парцела, интересовање инвеститора, али и интереси града пресудили да се ура-

ди потпуно нови план детаљне регулације.

- Надзиђивањем старих зграда, такозваних „Бањалучанки“, и повећањем броја станова и паркинга дошли смо до тачке да више не можемо дозволити директно укључење у веома прометну Змај Јовину улицу. Интегрис града јесте реконструкција целог блока, што омогућава веће капацитете више породичног становања, а отварањем нове улице истовремено разрешавамо проблем саобраћаја. Концептом града, иначе, предвиђено је ширење Гушићеве улице на још две траке, тако да план предвиђа отварање нове саобраћајнице управо на месту садашњег улаза у војни комплекс. На тај начин се обезбеђује и прилаз и паркирање у околним стамбеним блоковима, оно што је већ изграђено и надзидано у улицама Црвеног крста и Првог маја, али и за нове капацитете према Змај Јовиној улици, каже Васиљевић.

Министарство одбране се крајем марта сагласило са планском документацијом, а део Војне болнице, зграда до Гушићеве улице, биће уступљена Институту за јавно здравље. Други објекат унутар војног комплекса коме ће бити омогућен приступ новом саобраћајницом о-

ПОГЛЕД НА УГАО ЗМАЈ ЈОВИНЕ И ГУШИЋЕВЕ, ГДЕ ЋЕ СЕ ГРАДИТИ НОВА ЗГРАДА

ПРОСТОР ОКО ВОЈНЕ БОЛНИЦЕ ЗАУЗЕЋЕ ЈАВНА САОБРАЋАЈНИЦА

стаће гарнизонска амбуланта. Откуд овакав обрт?

Уступање војне имовине за потребе града и грађана изазива спорове који трају годинама и до сада није било помака, а Васиљевић једино от-

крива да је са војном сагласношћу превладала разумна политика и да овај потез, заправо, представља отопљавање односа. Грађани напосред добијају здравствене капацитете, а новим урбанистичким решењем целог блока добијају се нови стамбени, али и капацитети за паркирање, као и бољи саобраћајни приступ насељу Први мај.

Архитекта из Дирекције за урбанизам Иван Радуловић објашњава да план детаљне регулације даје могућност трансформације и урбане реконструкције блока у зони становања, који чине колективно и индивидуално становање, и то по парцела-

ма и целинама. Дате су грађевинске линије, уз уважавање постојећих објеката, а како ће заинтересовани инвеститори реализовати градњу и да ли ће то ићи појединачно или фазно, тек ће се видети. У овој зони дозвољена је градња зграда од осам спратова, али уз Радуловићеву опаску да је неопходно поштовати дистанце између објеката.

- Можда је реалније градити приземље плус пет спратова, као у окружењу, али прописана спратност је виша и питање је само хоће ли се успешно нове зграде удаљити од постојећих објеката. Уколико се не угрожава становање у блоку и преко пута спратност може ићи и до осам етажа. Циљ је, наиме, да се један мешовити блок претвори у отворени блок коме и урбанистички припада, додаје Радуловић.

Постојеће стамбене зграде у углу Змај Јовине ће опстати, а за рушење су „виђене“ куће, као и објекат некадашње „Ортопедије“. На другом крају блока у Улици Првог маја могуће је надзиђивање једне од преосталих зграда са раним кровом, а на углу према Улици Милована Гушића формираће се зона услужног центра како би се привремене објекти, киосци и мале трговинске радње, данас на траси према улици Слободе, преместили, могуће је, у један мини пословни центар.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ПОЛИЦИЈА

Искрено хвала Народној библиотеци

Први пролећни дан донео нам је вест да су нам наши драги и проверени пријатељи – колектив Народне библиотеке „Вук Караџић“ спремили поклон донацију од 115 књига. Позив да их преуземо до-

шао нам је од библиотекарке из одељења за обраду књига, наше драге Јасне.

Да ли би иједна реч могла да пренесе нашу радост што нашој библиотеци, још у фази оснивања, стиже тако драгоцен поклон.

Хвала пријатељима из Народне библиотеке и драгој Јасни, а прочитане књиге и њихову донацију ценићемо и носити искрено у нашим срцима.

Живана Жижка Ђорђевић

Волонтер „Кушка за квалитетније старење“ Црвеној крсти Крагујевац

код деце. Симптоми трају све док биљка полинира, јер све док има полена у ваздуху организам реагује на њега. Обично су то пролеће и лето, а када наступе врућине и пресеку полинацију, симптоми попусте, објашњава доктор Дејан Баскић из Института за јавно здравље.

Међутим, он указује да је ретко ко алергичан на полен само једне биљке, већ да је обично и на неко дрво и коров, па се код таквих особа симптоми могу продужити до ране јесени. Ови симптоми лече се антихистаминицима, лековима који их само сузбијају и помажу пацијенту да преброди овај период. Не постоји терапија која би алергију излечила, већ само могу да се сузбију њени симптоми.

Болест модерног доба

Иако топло време највише погодује алергијама, не значи да их зими нема. Реч је само о другим начинима уношења алергена у организам, па се тада јављају такозване целогодишње алергије на кућну прашину, бућ, епител животиња, храну. До пре само сто година случајеве алергије били су изузетно ретки, а данас су нормална појава. Чини се да је реч о болести модерног доба и заиста је тако.

Др Дејан Баскић:

Ретко ко је алергичан на полен само једне биљке, већ је обично и на неко дрво или коров, па се код таквих особа симптоми могу продужити и до ране јесени

Наиме, полен је постојао у ваздуху и годинама уназад, али наш организам није овако реаговао на њега.

- Док смо живели на селу, окружени природом, наше тело је долазило у контакт са микроорганизмима и имунски систем је имао чиме да се бави. Данас живимо у много чистијим и стерилнијим условима, переману руке на сваких 15 минута и део имунског система који се бори против паразита је потпуно неактиван. Тако је број људи који имају глисте у Гани 50 посто, а оних који имају алергију само два. У Канади, на пример, потпуно је обрнуто. Немамо више паразите које смо имали пре 500 година и управо је тај део имунског система онај који ствара алергије, објашњава доктор Баскић.

Алергијама су данас посебно угрожена деца јер се упознају са милион нових алергена. Светска глобализација је, такође, утицала да будемо више угрожени, јер се храна доноси са другог краја света, а ми нисмо генетски предодређени да је једемо. У угрожену категорију спадају и старији хронични болесници, код којих алергија погоршава основну болест, нарочито ако се ради о респираторним проблемима.

Виолеџа ГЛИШИЋ

НЕЗАДОВОЉСТВО СТАНАРА У ПРВОСЛАВА СТОЈАНОВИЋА 6

Подруми пуни воде

Иако је зграда у Старој радничкој колонији нова, усељена пре пет година, плато и паркинзи су и даље неасфалтирани, па је дилема да ли је то, или неки други пропуст, разлог што су после сваке јаче кише подруми пуни воде

- Већ неко време вода у подрумима је бистра, то је кишница. Раније се дешавало да се фекалије појаве у води, али, ипак, нешто се предузело. Поштено речено, увек када смо позивали у року од 15 минута долазила је екипа

из „Водовода“ да прочисти оближњи шахт. Од усељења у зграду, а било је то децембра 2009. године, имамо обећања из градске стамбене агенције која је била инвеститор градње, да ће се проблем решити. Ваљда напосред је сте, прикључењем на канализацију и новоизграђене зграде поред школе „Станислав Сремчевић“, запо-

чиње причу председник станара зграде у Улици Првослава Стојановића 6, Новица Ђоковић.

Управо из тог разлога станари су убеђени да је разлог плављења подрума сада нешто сасвим друго. Подсећају да добар део приземног и сутеренског нивоа чине приватни и градски локали, а у један сутеренски пословни простор усељен је Истраживачко развојни центар за биоинжењеринг „Биоирц“. Ђоковић сматра да је увођењем одређених каблова или интернета прошлогодишњим копањем испод тротоара оштећен темељни зид зграде, а тиме и хидроизолација.

Додатни проблем је што је плато око зграде већ пет година неасфалтиран, те површинске воде не отичу како би требало.

- Канцеларије „Биоирца“ су, такође, у нивоу наших подрума. Код њих је то лепо санирано и нема воде, али у нашем делу после сваке јаче кише подруми су поплавлени. У једном тренутку обратили смо се „Водоводу“ да провере да ли је кишница и потврђено је да јесте.

На жалост, још увек нико није позвано утврдио шта је разлог по-

У ПОДРУМИМА 20 САНТИМЕТРА ВОДЕ

плављених подрума, али не одуштајемо од намере да се сазна. Подови и зидови подрума су пуни воде и има дана када је ниво воде био и 20 сантиметара. Одлучили смо да проследимо захтев Градској стамбеној агенцији и градској управи да предузму мере како би заштитили нашу, али и имовину града, категоријан је Ђоковић.

Он објашњава да зграда у Улици Првослава Стојановића 6 има 54 стана. Међутим, девет станова је још увек неусељено. То је градска имовина, као и припадајући подруми. А. Ј.

ПОЗИВ ГРАДСКОЈ СТАМБЕНОЈ АГЕНЦИЈИ ДА УТВРДИ УЗРОК: НОВИЦА ЂОКОВИЋ

ОКРУГЛИ СТО - АНДРЕЈ МИТРОВИЋ У ИСТОРИЈИ И КУЛТУРИ 20. ВЕКА

Живот је учитељ историје

Пише Зоран Мишић

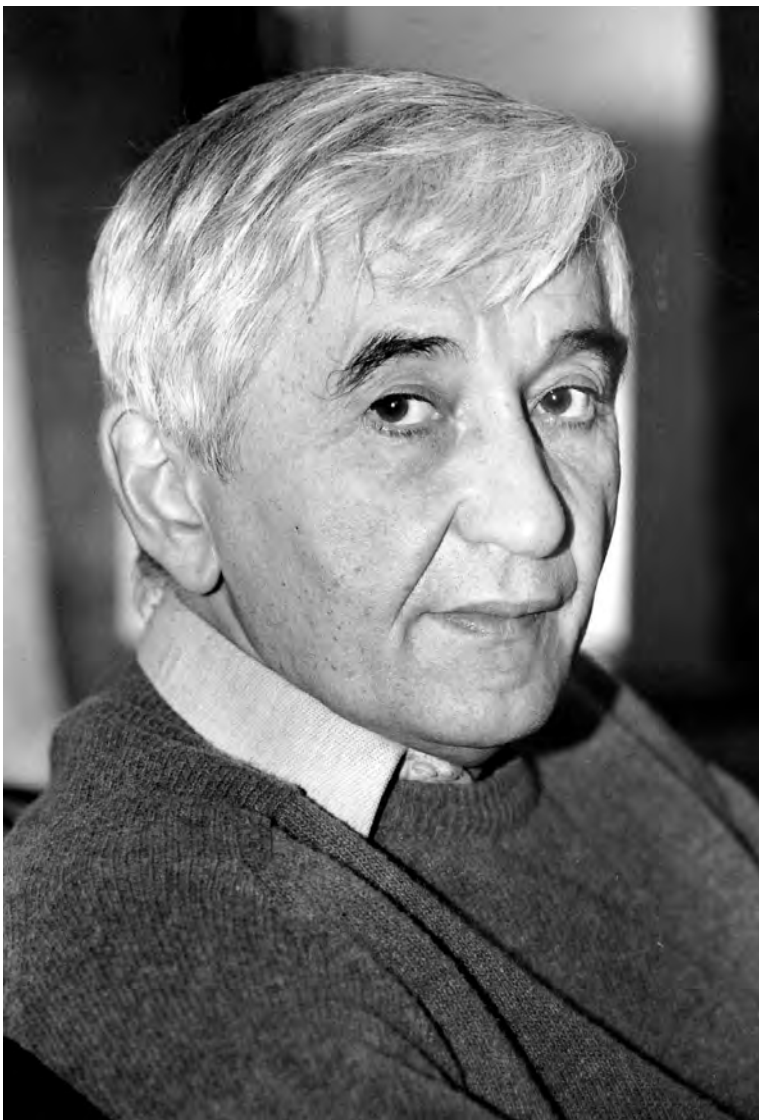
Научни скуп који седми пут организује Центар за научноистраживачки рад САНУ и Универзитет у Крагујевцу са циљем да промовише научнике и академике који су потекли у овој средини и задужили овдашњу и светску науку био је посвећен историчару Андреју Митровићу, који је преминуо прошле године.

О томе како је професор Митровић „отварао прозоре у главама студената“ и учио их „делотворности слободног мишљења“, трудећи се да им кроз развијање љубави према прошлости усади рационализовање садашности, надахнуто је зборила Лела Вујошевић, секретар Центра. Она је истакла Митровићеву познату „завичајну“ црту кога су за родни Крагујевац, пре свега, везивале три важне, упоришне ствари: Гимназија у којој се школовао, кошаркашко игралиште у Великом парку (професор Митровић је био изузетан кошаркаш) и некадашњи градски корзо.

Приказана је и емисија РТС-а, део серијала „Трезор“, која нас је подсетила како је Андреј Митровић био свестрана личност, широких области интересовања, било да бриљантно води некадашњу културну емисију о филму „Кино око“, или инспиративно размишљања о уметности кроз разговор о песми „Бановић Страхиња“.

Скуп је поздравио академик Димитрије Стефановић, генерални секретар САНУ.

Доктор Андреј Митровић, универзитетски професор из области савремене опште историје и члан САНУ, био је један од наших врхунских историчара чији резултати представљају изузетно научно дело и имају посебно место у српској историографији. Научно опредељење професора Митровића произашло је из његове посвећености савремене

АНДРЕЈ МИТРОВИЋ - ПРОФЕСОР, НАУЧНИК, АКАДЕМИК И РОЂЕНИ КРАГУЈЕВЧАНИН

ној историји. Многи извори које је налазио у нашим и страним архивама омогућили су му да проникне у често недовољно осветљене тематске просторе 20. века. Отворио је многе теме из области политичке, е-

кономске и друштвене историје, а међу њима посебно место заузима Први светски рат, о коме је дао заокружену слику о напорима војске и народа Србије да сачувају слободу, рекао је Стефановић.

Апострофирао је да су некадашњи Митровићеви студенти увек истицали како им је он као наставник остао у незаборавном сећању не само као узорни научник, педагог, васпитач и родитељ који их је упућивао у струку, већ и у сам живот, охрабрујући их да истрају у савлађивању незнања, неукуса и примитивизма.

■ Да сећање спорије бледи

Скупу се обратио и ректор крагујевачког Универзитета проф. др Слободан Арсенијевић.

Важно је да историју пишу они који је познају јер су код нас често у оптицају лажни и фалсификовани подаци прилагођени дневнополитичким потребама. Ми морамо много више да радимо да бисмо постигли и достигли друге, развије-

Центар за научноистраживачки рад САНУ и Универзитет у Крагујевцу организовали су округли сто посвећен једном од наших највећих историчара, рођеном Крагујевчанину Андреју Митровићу. О различитим аспектима рада овог научника, нетипичног за нашу средину, говорили су професори Београдског универзитета, а о његовим естетичким погледима на уметност професори ФИЛУМ-а

није нације које нису биле вековима поробљене, истакао је Арсенијевић, додавши да је велика штета што се овај скуп не одржава у новој згради Центра, јер су локалној власти биле важније свлачионице ФК „Радничког“ од здања „у коме би се научни рад одвијао даноноћно, а Универзитет поставио још вишу лествицу у свом развоју“.

Декан ФИЛУМ-а Иван Коларић подсетио је да је библиотека овог факултета обогаћена са преко 100 књига из легата професора Митровића (дар његове супруге Љубинке Трговчевић, која је такође присуствовала скупу) као и на његово оригинално изучавање и истраживање историјских појава, посебно из области уметности између два светска рата. По њему, Андреј Митровић није био само историограф, већ и историограф (филозоф историје), као и расни „културњак“.

Округли сто је званично отворио домаћин, управник Центра, академик Иван Гутман, по коме овај скуп има циљ да се не заборави чињеница да је Андреј Митровић потекао из Крагујевца.

Питање је колико је то и сада познато, али ми смо се потрудили да та успомена бледи мало спорије, рекао је професор Гутман, захваливши се на помоћи организовања скупа академику Љубомиру Максимовићу, који, на жалост, није могао да присуствује.

Округли сто са називом „Ан-

дреј Митровић у историји и култури 20. века“ био је подељен у три целине: „Историјско сећање и културни идентитет“, „Перспективе историографије“ и „Историја и поезис“.

■ Цене историју али не и њене писце

Првим делом председавао је професор др Милан Ристовић са београдског Филозофског факултета, некадашњи Митровићев асистент и историчар који је од њега преузео катедру када је професор отишао у пензију. Фасцинантно је да су сви учесници скупа који су говорили у прве две сесије у једном тренутку били студенти професора Митровића.

На тему „Андреј Митровић наш саговорник“ говорио је академик Љубодрог Димић.

СА СУПРУГОМ ЉУБИНОМ ТОКОМ ПРОТЕСТА ДЕВЕДЕСЕТИХ (снимак Горанке Матић)

ПРЕД ЗГРАДОМ ГДЕ ЈЕ ОДРЖАНА КОНФЕРЕНЦИЈА У ПОСТДАМУ 1945. ГОДИНЕ

БИОГРАФИЈА ПОЗНАТОГ КРАГУЈЕВЧАНИНА

Историчар широких истраживачких интересовања

Андреј Митровић рођен је у Крагујевцу 17. априла 1937. године. Био је српски историчар и дописни члан Српске академије наука и уметности.

Основну школу и гимназију завршио је у Крагујевцу, а историју је дипломирао на Филозофском факултету у Београду. Магистрирао је 1964. са темом „Априлски преговори о јадранском питању на конференцији мира 1919.“, а докторирао 1967. са тезом „Делегација Срба, Хрвата и Словенаца на Конференцији мира 1919-1920“.

Асистент на београдском Филозофском факултету постао је 1961., доцент 1967., ванредни професор 1974. и редовни 1980. године. Борао је на специјализацији у Риму 1967. и у Немачкој 1967. и 1971/72. За дописног члана СА-

НУ изабран је 1988. године. У пензију је отишао 2004. године.

Изуचाвао је Балкански простор у европској политици између два светска рата, са посебним освртом на место Југославије у европској политици у том периоду. Такође је писао и о историји Србије у Првом светском рату и бројним аспектима европске историје између два светска рата. За књигу „Време нетрпељивих“ добио је Октобарску награду града Београда. Књига „Време нетрпељивих“ даје преглед европске политичке историје између два светска рата са посебним нагласком на сукобу идеологија који је, према Митровићевом мишљењу, обележио овај историјски период. Такође се бави проблематиком интелектуалног стваралаштва у специфичној идеолошкој и политичкој ситуацији у Европи између два светска рата.

Митровић је историчар широких истраживачких интересовања.

Истраживао је однос између историје, политике, идеологије и уметничког стварања, што је резултирало са неколико значајних историо-

графских радова међу којима се истичу књиге „Историјско у Чаробном брегу Томаса Мана“, „Ангажовано и лепо“, „Уметност у раздобљу светских ратова 1914 - 1945.“

Велику пажњу посветио је развоју политике Централних сила у Југоисточној Европи са тежиштем на месту Србије у њиховим стратешким плановима, а бавио се и немачком политиком на Југоистоку између два светска рата, односно концептом допунског привредног подручја, што је представљало пионирски допринос историографији о овом питању.

По својој посвећености методолошким и теоријским питањима историјске науке Андреј Митровић је био готово јединствена појава у српској историографији. Стална тежња ка новим методолошким поступцима и целивитетом сагледавању историјских токова водиле су га стално ка новим истраживачким проблемима, па су неки од његових радова кључни за конститу-

КАО ВОДИТЕЉ КУЛТНОГ „КИНО ОКА“ ТЕЛЕВИЗИЈЕ БЕОГРАД

исање српске друштвене историје и историје модернизацијских процеса.

Био је ожењен Љубинком Трговчевић, такође историчарем, професором на Факултету политичких наука у Београду.

Преминуо је у Београду 25. августа 2013. године.

СКУП ПОВОДОМ СЕДАМДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ ОД РОЂЕЊА АНДРЕЈА МИТРОВИЋА

- Српски народ се пречесто позива на историју, али, на жалост не цени њене писце, већ код њега улогу историчара преузимају пропагандисти или политичари, истакао је он, подсетивши у свом веома емотивном излагању да је Митровић био велики човек и професор, али и научник који је „ударио путоказе“ и био попут „компаса за младе историчаре“.

- Митровић је био елегантан и шармантан човек у сваком гесту и једини професор кога се студенти нису плашили, рекао је Димић.

Професор Слободан Марковић са београдског Факултета политичких наука кроз излагање на тему „Андреј Митровић као историчар културе и историчар политичких идеја“ истакао је спој бављена политичком историјом, социјалном историјом и историјом културе као оним битним што чини спецификум укупног опуса Андреја Митровића.

- Митровићу је био посебно драг Ранкеов став да је задатак историчара да каже шта се уистину збило. Он је помно пратио кретања у светској историографији и смену парадигми, како их је назвао у свом делу „Клио у искушењима и расправљање са Клио“, да су биле блиске и структурална историја и културноисторијски приступ, а деведесетих година и историјска антропологија, нагласио је Марковић, додавши да је професор Митровић једино „одбацио“ постмодерну историографију, јасно уочивши слабост у њеним поставкама.

Говорећи о значењу појмова у Митровићевом делу Олга Манојловић-Пинтар са Института за новију историју Србије нагласила је да је његова књига „Расправе са Клио“ један од кључних наслова теорије историје код нас.

- Као кључне за разумевање кратког 20. века он је издвојио појмове историје, историјске свести и историографије. Историју је препознао као један од најапстрактнијих појмова којима се човек служи, као синоним за појам прошлости и потврду трајања човечанства, али и као науку о прошлости одређену строгим методологијом. Историјску свест је дефинисао као свест о живљењу у друштву, односно свест о постојању човека, док је историографију видео као сет различитих ваннаучних, развезаних представа о прошлости које често одлучујуће утичу на свест појединца, на његов лични, али и идентитет заједнице којој припада, сматра др Пинтар, нагласивши да је за Митровића први и најзначајнији субјект у писању историје био баш историчар.

- Професор Митровић, никада није заборављао да је историје, пре свега, хуманистичка наука, надовео се на њено излагање Милан Ристовић, закључивши тиме први део округлог стола.

■ Сигурно и проверено дело

Научни саветник Института за новију историју Србије др Миле Бјелајац говорио је о непролазним делима из Митровићевог циклуса посвећених Србији и Балкану од 1908. до 1918. године.

У ЛОНДОНУ 2006. ГОДИНЕ

- Данас је Андреј Митровић иступени грудобран којег бране његова дела преведена на стране језике. Можемо да будемо мирне и чисте савести јер нас није оставио „саме и без одбране“. Брани нас заједно са њим његово дело које је сигурно и проверено, тврди Бјелајац.

О појму и значењу допунског привредног простора (оригиналан израз био би Ergänzungswirtschaft) у истраживањима Андреја Митровића, појму, значењу и месту у немачкој политици на европском Југоистоку од 1933. до 1941. године, казивао је Милан Ристовић.

- Иако се мали број немачких историчара бавио анализом овог веома комплексног појма компликованог назива, Митровић је добро уочио шта ће се из њега изродити у Аустрији, Немачкој, Вајмарској републици и Трећем рајху. Увек за корак испред немачких колега, изузетно озбиљно истражујући у италијанским, аустријским и немачким архивама, он је схватио да је у питању простор југоисточне Европе, који без обзира на смену политичких система и идеологија мора да буде „апсорбован на овај или онај

начин“ или „природно припада Немачкој“, односно „под њеном моћном привредном капом“, закључио је Ристовић. Он је подсетио на песмицу службеника Дрезденске банке из 1940. године када је Хитлер покорио Француску, а која гласи: „После првог немачког тенка, долази Дрезденска банка“.

- И данас су у југоисточну Европу прво стигле банке, поново је „подсетио“ Ристовић.

- Досадашња инспиративна излагања подсетила су нас да сваки велики човек непрестано, у ствари, „пише само једну књигу у свом животу“, а у Митровићевом случају та „једна књига је обимна и изузетно разноврсна, истакао је медијатор овог дела омажа професору Митровићу др Иван Коловић, на шта су се надовезале Ранка Гашић са Института за савремену историју и Весна Алексић са Института економских наука. По мишљењу Ранке Гашић, сфера економске историје и данас је код нас слабо развијена, а Андреј Митровић је у својим истраживањима уочио да су путеви капитала повезани са геополитичком историјом, док је Весна А-

лексић, истакавши да је он схватио важност изучавања економске историје, подсетила и на његова дела попут „Стране банке у Србији од 1882 до 1914“ и монографије о Народној банци, која је Митровићу донела признање младе заједнице економских историчара са центром у Франкфурту.

■ Додирне тачке историчара и уметника

Поподневном сесијом посвећеној историји и поезији председавала је Олга Манојловић-Пинтар. Овај део округлог стола назван је баш поетично, „типично митровићевски“.

- Налазећи значајне додирне тачке између историчара и уметника Андреј Митровић аутентично и исправно изграђује становиште према коме није довољно да историја буде „учитељица живота“, већ конвертује ову класичну максиму, тврдећи како живот треба да буде „учитељ историје“, истакао је ректор ФИЛУМ-а Иван Коловић, осврнувши се на естетички поглед Андреја Митровића.

Митровић као врсни историограф, историограф, културолог и естетичар, аналитички и синтетички поентира своје бављење савременом европском и светском историјом, постављајући питање:

„Да ли су уметници, исто као историчари, својим способностима дорасли трагедији и сложености историјског у темама којим се баве?“

- Аутоироничан и према власти тој професији, често наводи и афоризам: „Историја нас учи да не верујемо историчарима“, да ли онда и колико можемо веровати уметницима чија су дела инспирисана историјом, односно историјским догађајима, упитао се Коловић, по коме је Митровић имао храброст да устврди да се сведочанства, попут докумената, могу преузети и из уметничких дела.

По мишљењу доцента др Душана Живковића са крагујевачког ФИЛУМ-а, у нашој науци о књижевности није довољно пажње посвећено мисији професора Митровића.

- У времену када је била објављена студија „Историјско у Чаробном брегу“ (1977.) био је неопходан управо овакав историјски - спољашњи приступ у проучавању књижевног дела који је обогатио научну мисао о књижевности, тврди Живковић, додавши да је Митровићева мисија у овој области истраживања значајна и почетком 21. века, јер је он у свом раду наговестио будуће доминантне токове српске књижевности.

■ Објективан али не и лишен емоција

Др Јелена Волић Хелбуш, германиста са ФИЛУМА, са поетичним насловом рада „Андреј Митровић у кули на мору - књижевност у противречним књижевним раздобљима“ нагласила да се Митровић детаљно бавио анализама и тумачењима књижевних и ликовних дела.

- То није својствено просечном историчару, али је Митровићу помагало да реконструише епоху коју проучава и добије тродимензионалност историјских збивања, прошлог времена које жели да разуме, истакла је Хелбуш.

По њој, професора Митровића занима историја свакодневног живота и он сам примећује да популарност ове гране историјске науке код широке публике почиње да расте после Другог светског рата.

- Професор Митровић трага за одговорима на питање како се двадесети век, век екстрема, догодио и зашто су се еминентни историјски процеси, чије последице живимо и у двадесет првом веку, одвијали у правцу две велике светске катаклизме, оцењује Волић Хелбуш, по којој је Андреј Митровић европској историјској науци понудио не само детаљно објашњење историје Србије и Југославије у 20. веку, већ и разумевање европских историјских токова из перспективе Балкана.

АКАДЕМИК ДИМИТРИЈЕ СТЕФАНОВИЋ

ДОМАЋИН СКУПА, АКАДЕМИК ИВАН ГУТМАН

О вансеријском делу „Ангажовано и лепо“ Андреја Митровића, као завршни говорник на округлом столу, казивао је др Оливер Томић, такође са ФИЛУМ-а.

- Његово теоријско дело пример је како би објективна историја уметности прве половине 20. века требало да изгледа. Објективна, али ни у ком случају лишена емоција, сматра он, додавши да је критеријум социјалне ангажованости какав је поставио и спровео Митровић у својој књизи отворио прави пут за једну ангажовану историју уметности, јер он охрабрује да се и надаље пишу дела као „Ангажовано и лепо“ која ће бити привлачна и разумљива за ширу публику, а да при том не упадну у замку вулгаризације.

- Човек је свуда и увек исти, рекао је енглески филозоф Џон Лок. Нема ништа нетачније од тога. Андреј Митровић је то добро знао и зато је био велики историчар, закључио је ефектно др Томић.

На крају скупа на лемим и инспиративним излагањима учесницима округлог стола захвалила се Митровићева супруга Љубинка Трговчевић Митровић, а организатор омажа нашем великом историчару најавио је и тематски број свог часописа „Липар“ са излагањима са овог окупљања. Што рече професор Гутман „да што касније почне да бледи“.

УЧЕСНИЦИ И ГОСТИ ОКРУГЛОГ СТОЛА О АНДРЕЈУ МИТРОВИЋУ У РЕКТОРАТУ КРАГУЈЕВАЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Крагујевачка публика биће у прилици да у галерији „Арт”, види радове Мирослава Арсића, из седамдесетих и осамдесетих година прошлога века, а поставку ће чинити шест графика и осам цртежа

Графике и цртежи Мирослава Арсића, једног од наших најпознатијих графичара, биће изложени у галерији „Арт”, од петка, 4. априла, а поставка ће бити отворена од 19 часова. Крагујевачка публика биће у прилици да види његове радове из седамдесетих и осамдесетих година прошлога века, а поставку ће чинити шест графика и осам цртежа.

Арсићева имагинација је неисцрпна, увек спремна на нове и другачије резултате: из његове потвести стално навиру сигнали једне „предстојеће” стварности, оне која ће постати стварност цртежа. иконографски, цртеж је „пролазна сенка” која веже непосредну прошлост и трајну, могућу будућност. Сазревајући, Арсићева даровитост открива се као способност ширења тематских оквира, али и као све сигурније владање ликовним језиком. Осећао је да су морфолошки корени ликовног језика значајнији од идеолошких, теориских и филозофских принципа и да се аутономни карактер форме не мо-

МОТОЦИКЛ, КАЦИГА, САОБРАЋАЈНИ ЗНАК, БОКСЕРСКЕ РУКАВИЦЕ, НАОЧАРЕ, ТОЧКОВИ: ИНСПИРАЦИЈА У РАДОВИМА МИРОСЛАВА АРСИЋА

ГАЛЕРИЈА „АРТ”: ГРАФИКЕ И ЦРТЕЖИ

Снажно и агресивно

же укинути, објашњава у каталогу изложбе Срето Бошњак.

Арсић је творац цртежа „отвореног типа”, што ће рећи, цртежа у настајању, који долази из дубине подсвести, а упоставља се чином рационалног избора.

Срето Бошњак, даље наводи, да код овог уметника „фактор подсвести” има удела и у цртежима нове иконографије.

Мотоцикл, кацига, саобраћајни знак, боксерске рукавице, наочаре, точкови, округле таблице са бројевима, тркалиште, писте... Коначна верзија композиционог уређења

ових елемената условљена је суретом сигнала подсвести и ауторске перцепције ових предмета. Арсићев цртеж није ограничен форматом - он се простире извесним простором који је неограничен. Ови цртежи су, по правилу, снажног, агресивног дејства и откривају степен великог интензитета, закључује Бошњак.

Мирослав Арсић рођен је у Пожаревцу, 1942. године, где се и школовао. По завршетку осмогдишње школе уписује Техничку школу, и по завршетку треће године, 1962. године, уписује се на сту-

дије сликарства на Академији ликовних уметности у Београду.

Сликарство је студирао код проф. Лазара Возаревића и проф. Љубице Сокић, код које је и дипломирао. Члан је УЛУС-а.

Након постдипломских студија радио је као асистента за предмет Графика на Академији уметности у Новом Саду, а од 1980. године ради као стручни сарадник у Народном музеју у Пожаревцу. Добитник је више награда и признања, а учесник је и више самосталних и групних изложби у земљи и иностранству.

М. Ч.

ПРОМОЦИЈА „КЊИГЕ УТИСАКА”

Шаљиво и плашљиво

Издавачка кућа „Креативни центар”, читалачкој публици позната по одличним књигама за децу, недавно је објавила помало необичну књигу за одрасле Славољуба Станковића и Славимира Стојановића „Књига утисака”.

Симпатично илустрована књига са пошалицама, духовитостима и ситним животним мудростима попут „вредноћа - мени се мора кад се мора” или „рупа без дна - амбис између хоћу и могу доноси тескобу”, „Књига утисака” је урађена сведено, зналачки и у маниру „Оловка пише срцем” и „Добро дрво”.

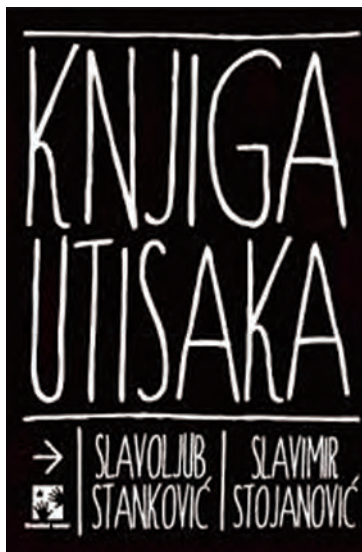
„Књига утисака” је, кажу аутори, нацртана за оне који шетају мимо света, за оне довољно храбре да се плаше и довољно искрене да признају да нису ни савршени и завршени.

Ово је књига страшна, ко је храбар - стој! Остали напред, слободно се бој, поручују аутори.

Станковић је писац романа „Бокс” и „Сплит”, а са редитељком Андријаном Стојковић написао је сценарио за филм „Бокс”. Аутор је више стотина кампања за иностране и домаће брендове.

Са друге стране, коаутор издања, илустратор, Стојановић је визуелни уметник и дизајнер, оснивач бренда „Футро”. Добитник је више од 300 награда и признања у области графичког дизајна и адвртјинга. Гостујући је професор на Новој академији уметности у Београду.

Промоција књиге заказана је у четвртак, 3. априла, у „Арт галерији” СКЦ-а, у 19 часова.

„КРЕАТИВНИ ЦЕНТАР” ОБЈАВИО ЈЕ ПОМАЛО НЕОБИЧУ КЊИГУ ЗА ОДРАСЛЕ, СЛАВОЉУБА СТАНКОВИЋА И СЛАВИМИРА СТОЈАНОВИЋА

КРАГУЈЕВАЧКА ПОЗОРИШТА У ЗЕНИЦИ

Моје бивше и Лепотица на Пролећу

Обе крагујевачке професионалне позоришне куће, Књажевско-српски театар и Позориште за децу учествоваће на 19. Међународној културној манифестацији „Зеничко пролеће”.

Овогодишње „Зеничко пролеће” које се одвија под слоганом „Пажња емоцијама” трајаће до 12. априла, а на овој међународној културној смотри гледаоци ће моћи да погледају 33 позоришна, ликовна, музичка и књижевна програма, као и изложбе фотографија. Уз домаће уметнике из БиХ, зеничкој публици представе се гости из Србије, Хрватске, Црне Горе, Италије и Аустрије.

Позориште за децу, на Малој сцени зеничког Босанског народног позоришта, извешће представу „Лепотица

ПОЗОРИШТЕ ЗА ДЕЦУ ИЗВЕШЋЕ ПРЕДСТАВУ „ЛЕПОТИЦА И ЗВЕР”

и звер”, коју је по тексту Игора Бојковића режирао Југ Радивојевић.

Исте вечери на Великој сцени БНП ансамбл Књажевско-српског театра одиграће комад савременог британског писца Д. Ц. Џексона „Моје бивше, моји бивши” у режији Слађане Килибарде са којим је крагујевачко позориште прошле недеље учествовало на „Данима комедије” у Јагодини.

„ЛАГУНА” НАГРАЂУЈЕ

Новаков опасни поход

Издавачка кућа „Лагуна”, недавно је објавила нови трилер Вање Булића, који одговара на питање каква је судбина две највеће хришћанске светиње које су некад штитиле малтешке витезове, а данас су у поседу династије Карађорђевић.

Чудном игром судбине или Боже промисли, две највеће хришћанске светиње - десна рука Јована Крститеља и чудотворна икона Богородица Филермоса - нашле су се у Цетињу. Однете из Јерусалима у једанаестом веку, током крсташких ратова, реликвије су седам векова биле заштитни знак малтешких витезова. Бежећи пред Наполеоном, витешки ред их је предао руском цару Павлу I, а после Октобарске револуције преживели наследници династије Романов дају светиње на чување династији Карађорђевић.

Други светски рат светиње проводе скривене у манастиру Острог. Након ослобођења, комунистичке власти их пребацују у полицијски сеф у Титограду, данашњој Подгорици. Проти је скоро четврт века док коначно не изађу на светлост дана. Једна од њих, међутим, сада је оскрнављена: из Богородичине огрлице украдени су један дијамант и велики плави сафир непроцењиве вредности.

Ова вест подстаћи ће новинара Новака Ивановића да крене у потрагу за украденим драгуљима. На том опасном походу Новак постаје талац међународне завере у чијој сенци је млади арапски принц, школован у Америци, који, иако противник тероризма, доживљава напад Америке на Ирак као поновни рат хришћана и муслимана.

Храбри новинар тако улеће у међусобне конфликте две религије, две цркве, две државе, две тајне полиције, а прате га још увек моћне сени прошлости малтешких витезова, Удбе, Јосипа Броза, Винстона Черчила, енглеског и руског двора.

Истовремено, користећи пометњу насталу трагањем за несталим драгуљима, плаћени убица упада у Цетињски манастир.

Два читаоца „Крагујевачких”, добиће књигу „Досије Богородица”, а потребно је да у петак, 4. априла, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи” у пешачкој зони.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО” НАГРАЂУЈЕ

Њујорк, Истанбул, Париз

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва”. Реч је о књизи Асли Е. Перкер „Слатка утеха”.

Њујорк, Истанбул, Париз. Три града, три сломљена срца. Слатки залагај као мелем за горка разочарања...

Ова сентимална и забавна прича пробудиће вам чула примамљивим мирисом хране и одвести право на улице Њујорка, Истанбула и Париза, где спаја судбине троје различитих људи. Док се прилагођавају великим животним променама, у њима се преплићу храброст, разочарање, туга, љубав, а склониште од свакодневних проблема проналазе у припреми најучеснијих јела. Осим Лилије која се хвата у коштац са пропалим браком и болешћу свог мужа, упознајемо усамљеног Марка који, препуштен сам себи, не може да се суочи са осећајем туге и празнине после губитка своје вољене. Док се бори се са захтевним породичним животом, Ферда проналази тренутак мира, спокоја и задовољства у предивним залагајима које припрема. Духовита, дирљива сага која ће вам дочарати моћ хране и суштински значај породице.

Асли Е. Перкер рођена је у Измиру, у Турској. Поред писања романа, успешно се бави новинарством, као колумниста и дописник бројних турских часописа и магазина. Њен роман „Слатка утеха”, бестелер је у Турској, и преведен је на многе светске језике.

Потребно је да у петак, 4. априла, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан”, која се налази у Тржном центру „Плаза”.

НЕСТАЛЕ СЛИКЕ ИЗ КРАГУЈЕВАЧКИХ КОЛЕКЦИЈА (ПРВИ ДЕО)

ГОЛИ ЗИДОВИ

Уметничка дела су купована и смештана у кругове крагујевачких предузећа више деценија. Данас тих уметнина нигде нема, а ретко ко се сећа где је чији рад био изложен и чију је канцеларију красио! Међу чаршијским причама, у последњих неколико месеци, појавила се и она да колекција Петра Лубарде у Спомен парку није комплетна

Е ава Шумановић, Милош Шобајић, Љубица Цуца Сокић, Бошко Карановић, Драган Ђилас, Божа Илић, Мома Антоновић, Милош Гвозденовић, Милош Бајић, Зоран Петровић, Градимир Петровић, Милутин Копанја, Раша Трукуља, Милић од Мачве, Влада Величковић, Пеђа Милосављевић, Драгољуб Кепа Јелесијевић, Софија Ђук ди Гарофани, Александар Ђоновић, Милица Скворан, Душан Цамоња, Мерсад Бербер, Богдан Кршић, Никола Кока Јанковић... Ово су само нека од имена чије су слике, графике, скулптуре, цртежи, наводно нестале без трага у последњих двадесет година.

Скулптуре, слике, мозаици, таписерије, графике, витражи и други облици уметничког изражавања куповани су, и пристизали су, у фабричке кругове, хале, паркове и канцеларије некада великих крагујевачких предузећа. Готово да су се крагујевачки гиганти, али и мања предузећа такмичила ко ће на својим зидовима имати нека од најпознатијих југословенских, али и светских имена ликовне уметности. Све ово прикупило је од шездесетих до деведесетих година прошлог века.

Данас се мало ко сећа где је чији рад био изложен и чију је канцеларију красио!

Међу овим чаршијским причама, у последњих неколико месеци, појавила се и она да колекција Петра Лубарде у Спомен парку није комплетна.

■ Лубардина заоставштина

Прича о Лубардиним сликама кренула је готово истог тренутка када се појавила информација да је из депоа Спомен-музеја „21. октобар“ нестало ордење Милоја Павловића, који је октобра 1941. стрељан заједно са својим ђацима.

Наиме, почетком фебруара пријављено је да недостаје Орден белог орла четвртог реда и Орден Светог Саве четвртог реда, које је Павловић добио за ратне заслуге и јунаштво у Првом светском рату и који су чувани у депоу Музеја. На попису нема ни три цевна сата који су припадали стрељанима и годинама су, поред разних других ствари које су остале иза жртава тог великог злочина у Другом светском рату, чувани као важни историјски и музеолошки експонати.

Из неколико извора сазнали смо да је већ неколико година изложено само 25 дела великог мајстора Петра Лубарде. Ипак, нико није знао тачан број који је Лубарда завештао Крагујевчанима.

Тако смо кренули трагом претпоставке да колекција Петра Лубарде у Спомен-парку није комплетна.

Прва ствар била је пронаћи Лубардин тестамент, односно документ о поклону (види слику). Он га је упутио тадашњем Фонду за финансирање изградње, одржавање и уређење Спомен парка, још 1969. године, а заведен је, званично, 1971. године, под бројем 158. На две стране, руком писано, Лубарда Крагујевцу и Крагујевчанима поклања своја дела посвећена стрељанима у Шумарицама, као јединствену ко-

лекцију и недељиву целину. На неколико места он понавља овај захтев, подвлачи га и инсистира да колекција никад не напусти Спомен парк и Крагујевац, и то „без обзира на место, околности и личности које би то питање постављале“.

На првој страни уговора Лубарда наводи да је реч о оставштини од 26 слика.

Ипак, у Спомен парку, приликом наше посете (пре три недеље) на зидовима се налази 25 слика. Да ли је могуће да слике недостају?

Од Златка Милојевића, директора ове установе, након упућеног питања добијемо најпре цео минут тишине. А онда следи и одговор: То је немогуће.

Крајем децембра направили смо попис и све слике су биле на броју, саопштава нам Милојевић.

Ипак, на наше инсистирање да се провери ова информација, јер је и по нашем бројању изложено 25 слика, Милојевић организује још један попис. Убрзо добијемо информацију да је изложено 25 слика, а да се две налазе у депоу. Реч је о сликама „Шупљи шлем“ (комбинова техника из 1968.) и „Стрељање“ (уље на лесониту из 1967.).

Према речима Златка Милојевића, приликом новог пребројавања уочено је да су поједини рамови оштећени и он је нареднио хитну реставрацију рамова, што је

СЛИКЕ НА БРОЈУ: ЛУБАРДА ЈЕ ЗАВЕШТАО 26 СЛИКА КРАГУЈЕВЦУ, А НА ПОПИСУ ЈЕ 27

недавно и учинено, тако да ће колекција поново бити комплетна за све посетиоце.

Иначе, Лубарда је завештао 26 слика Крагујевцу, а на попису је 27. Занимљиво је да нико не зна откуд та двадесетседма слика у Музеју. Не постоји ни један писани траг о томе како се нашла међу овом колекцијом.

Слична је ситуација и са несталим ордењем Милоја Павловића, које, по свему судећи, никада није ни ушло у мезејски депо. Када је прављена поставка из различитих овдашњих установа које се баштиниле предмете у спомен на стрељане, прављен је попис онога што ће чинити будућу збирку. Тада је заиста и наведено да ће ордење постати део сталне збирке Спомен парка, али је већ осамдесетих година евидентирано да га нема. Ипак, тада нико није нашао за сходно да га склони са пописа, већ је само на коверти написана „нема“. И тако је ордење сваке године на попису евидентирано као део збирке.

А шта је са осталим сликама које наводно недостају? Да ли је реч такође о чаршијским причама или је њихова судбина другачија?

■ Како су слике добијале „ноге“

Прича је овде нешто другачија! Важно је подсетити се да се нису само овдашња предузећа утркивала ко ће бити већи мецена, већ је „љубав“ била обострана. Нарочито су тадашњи уметници на почетку каријере желели да поклоне нешто и Крагујевцу. Чланак у новинама, или која реч на једном од два ТВ канала могла је да значи прекретницу у нечијем стваралаштву. А поклон граду био је одличан маркетинг. И тако је у граду на Лепеници стварана велика колекција уметничких радова.

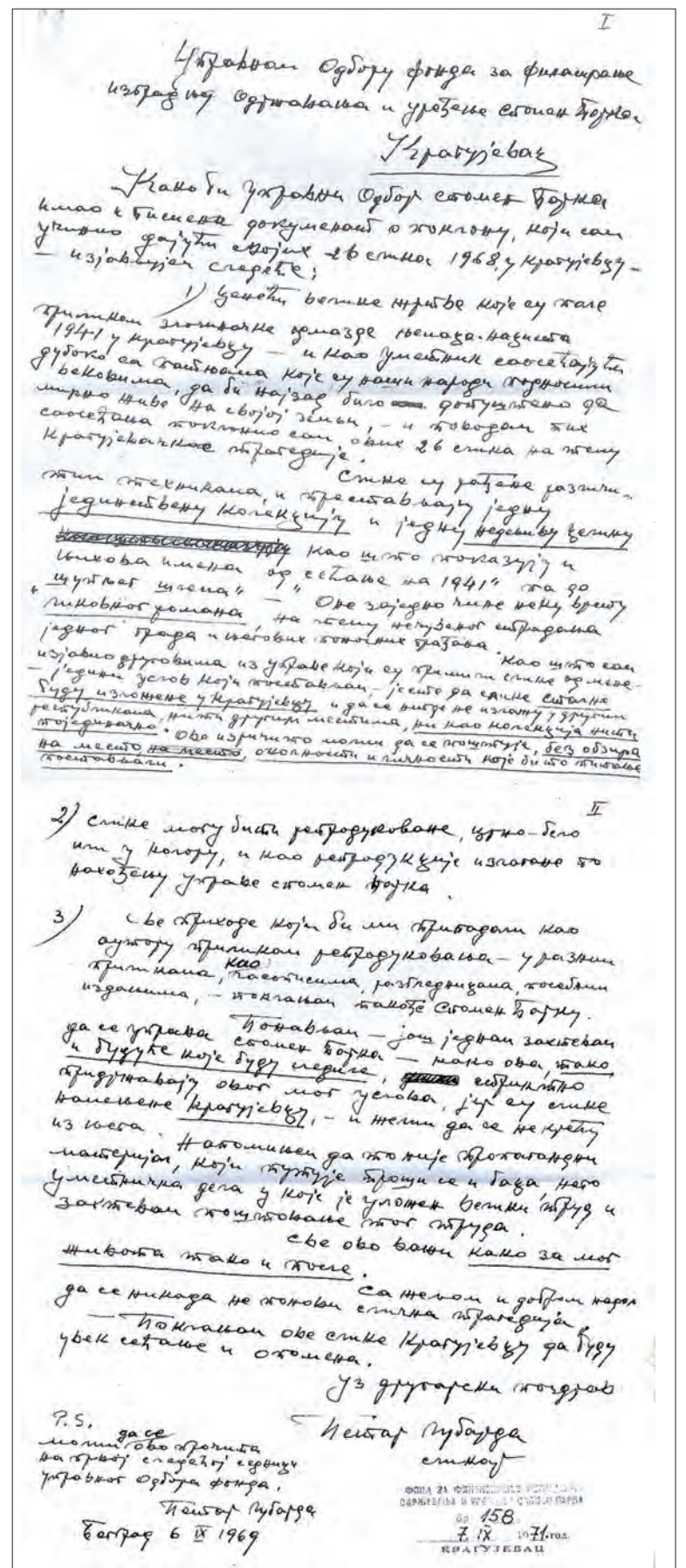
Оно што је прикупљано три деценије, нестало је у једној. Већина наших саговорника, који се још добро сећају где је које уметничко дело било смештено, кажу да та дела нису видели најмање десет година. Један део нестало је током бурних деведесетих, а добар део и током приватизације.

Готово ни у једној приватизацији уметничка дела нису била предмет куповине, а често би само њихова вредност била већа од почетне на лиценцији. Продавани су углавном голи зидови. Некад празни, а понекад и пуни банковни рачуни, али никада уметничка дела. Данас остаје питање да ли се намерно или случајно заборављало на велике колекције?

Поред бројних „Заставних“ предузећа, „Филипа Кљајића“, „Казимира Вељковића“, уметнине су се налазиле и у властима тадашњег Савеза комуниста, Социјалистичког савеза радног народа, али и бројних синдикалних организација...

Неретко су фирме организовале и ликовне колоније, а са сваке, као и данас, по једна слика сваког уметника остала је предузећу.

Слике су наменски куповане и за радничка одмаралишта: идеја је била да се у бољим собама зидови украсе уметничким радовима. Судбину тих слика нико не зна. Ипак, чињеница је да нису све уметнине биле велике вредности. Било је ту

ДОКУМЕНТ О ПОКЛОНУ ПЕТРА ЛУБАРДЕ: НА ДВЕ СТРАНЕ, РУКОМ ПИСАНО, КРАГУЈЕВЦУ И КРАГУЈЕВЧАНИМА ПОКЛАЊА СВОЈА ДЕЛА ПОСВЕЋЕНА СТРЕЉАНИМА У ШУМАРИЦАМА, КАО ЈЕДИНСТВЕНУ КОЛЕКЦИЈУ И НЕДЕЉИВУ ЦЕЛИНУ

и потпуно безначајних слика, графика и цртежа.

Без обзира на вредност, те слике су биле наше, или, како се тада говорило, друштвене. А њихове отуђење, да не употребимо неку тежур реч, представља кривично дело.

По сведочењима наших саговорника многе слике су добиле „ноге“ на посве необичан начин.

Почетком деведесетих, након сваке веће кише у Крагујевцу, директори предузећа пријављивали

су поплаве у подрумима и подземним просторијама. Сваки пут би та „поплава“ захватила и понеку слику које се тако склањале са пописа, прича нам један и низу саговорника који је желео да остане анониман.

Занимљиво је да су поједини слике нестале и због дугогодишње „привржености“ неком делу.

Знам за случајеве да су људи, кад би одлазили у пензију, поред својих радних фиока и столова, празнили и зидове. Било им је тешко да се растану од слике која им је висила над главом неколико деценија, па би је однели кући. Нажалост, често нису ни знали вредност тог дела. Каткад би то била обична репродукција, дело неког мање познатог уметника, али богами и вредна слика, причају познаваоци прилика.

Занимљиво је да и данас постоји зид ћутања када је реч о појединим радовима. Већина оних са којима смо причали жели да остану анонимни, али велики је број и оних који нису уопште желели да говоре на ову тему.

Мирослав ЧЕР

НАСТАВАК ТРАГАЊА ЗА УМЕТНИЧКИМ ДЕЛИМА

Ако нешто знате - јавите

У наредном броју „Крагујевачких“ наставићемо причу о несталим сликама које су красиле зидове некада познатих предузећа и радних организација. Сазнаћете шта се десило са великом таписеријом Софије Ђук ди Гарофани која се налазила у Дому самоуправљача, али и са великим бројем уметнина у том простору. Такође, отворићемо причу и о колекцији трговинског предузећа „Србија“.

Како се крчмало уметничко благо? Зашто током приватизације није процењено ни једно уметничко дело? Шта се десило са скулптурама која се предузећа наручивали за велике јубилеје? Која је судбина зидних мурала у Крагујевцу?

ПУНА САЛА ПОШТОВАЛАЦА САМЕ ШКОЛЕ КАО И ИСТОРИЧАРСКОГ РАДА МР ДЕЈАНА ОБРАДОВИЋА

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ
ДЕЈАНА ОБРАДОВИЋА
У ГИМНАЗИЈИ

Много више од магистарског рада

У капиталном делу прерано преминулог историчара мр Дејана Обрадовића „Прва крагујевачка гимназија у културном и друштвеном животу града” значај и улогу њених професора и ђака између два светска рата аутор је темељито и прецизно описао

Поводом 180. годишњице Прве крагујевачке гимназије објављено је капитално дело историографије - монографија школе, прерано преминулог, најталентованијег крагујевачког младог историчара мр Дејана Обрадовића. Реч је о магистарском раду почившег, у којем су детаљно и темељито изучене и предочене чињенице о значају најстарије наше школе и улози њених наставника и ђака од 1918. до 1941. године.

Обрадовићево тестаментарно дело промовисано је прошлог четвртка пред пуном свечаном салом Прве гимназије.

Директорка гимназије Славица Марковић поздравила је госте, а испред Скупштине града, уз чију помоћ је монографија и објављена, обратила се Славица Ђорђевић, помоћник градоначелника за област

кадашњем престоном граду која би претрајала време и била поуздан ослонац у новим сагледавањима целине Крагујевца у испитиваном међувремену, цитирао је Стојиљковић Дејана Обрадовића.

По њему Обрадовић је рад на овом делу препознао као неку врсту своје мисије.

„У ову своју студију Дејан је уградио стотине прочитаних књига, стотине необјављених рукописа, хиљаде докумената, хиљаде страница периодике. Прекопао је десетине архива, музеја и других чувара прошлости. Зар вам ова књига, са хиљада имена, стотинама догађаја, десетинама установа, не делује више од магистарског рада?”, пита Стојиљковић.

Аутор књиге „Прва крагујевачка гимназија у културном и друштвеном животу града” овом монографијом „распростра

но је бројне путоказе многих нових, дубљих и широким истраживања, а својим колегама, крагујевачким историчарима, оставио је у аманет да амбициозније зароне у историју овог града”, истиче Стојиљковић, закључивши да је вољом више судбине Крагујевца прерано изгубио једног

од најталентованијих, најпосвећенијих и најперспективнијих историчара.

Да би се очувао импулс који је Обрадовић покренуо, као и трајно сећање на њега, било би лепо када би град, Гимназија или неко трећи, установио награду са његовим именом за допринос крагујевачкој историографији, као подстицај, посебно младим историчарима, који су своје потенцијале већ нагостили, предложио је Стојиљковић.

О књизи „Прва крагујевачка гимназија у културном и друштвеном животу града” са великим поштовањем о аутору и веома детаљно о делу говорио је проф. др Љубодраг Димић, историчар, редовни професор Филозофског факултета у Београду, који је био Обрадовићев ментор код израде магистарског рада и у писању овог капиталног дела.

З. МИШИЋ

МОНОГРАФИЈА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА

Хуманост дужа од века

ЧЛАНИЦЕ КОЛА КАО ДОБРОВОЉНЕ БОЛНИЧАРКЕ У ПРВОМ СВЕСКОМ РАТУ

Великодушност, доброта, племенитост и солидарност имају много различитих дефиниција, али није погрешно ни дефинисати их само кроз једно име - Коло српских сестара. Лане су прославили 110 годишњицу удружења, а пре десетак дана даме окупљене у крагујевачком Колу српских сестара представиле су свој вишедеценијски рад кроз занимљиву монографију под називом „110 година родољубља, добротинства и просветитељства”, чији су аутори др Милутин Милутиновић и Лела Вујошевић.

Као женско, српско, патриотско и културно-просветитељско друштво основано је у августу 1903. године у Београду. Идејни творци удружења биле су сликарка Надежда Петровић и Делфа Иванић, наставница из Скопља. Њихова жеља била је да помогну народ у Старој Србији и Македонији које су у то време још увек биле под турском влашћу.

Намера младих жена била је да „скрену пажњу на несрећне прилике које преживљује наше племе у Турској, као и потребу да се укаже помоћ онима који страдају”, каже у својим забелешкама Делфа Иванић. За прву председницу изабрана је Савка Суботић.

Само месец дана касније формирано је у Крагујевцу Шумадијско коло српских сестара. Први збор, основачка скупштина, одржана је 27. септембра у сали Више женске школе, у згради задужбине Милована Гушића, данас старој згради Основне школе „Радоје Домановић”. Јелисавета Дукић, супруга пензионисаног директора гимназије, народног посланика и главног уредника листа „Јавност”, изабрана је за прву председницу.

Шумадијско коло српских сестара организовало је свој први хуманитарни концерт у сали Мушке гимназије већ почетком новембра. Приход од концерта био је намењен „угроженом српском живљу у Старој Србији и Македонији”.

Кроз причу о Колу прелама се читав век бурне српске историје. Крагујевчанке су се у Шумадијско коло српских сестара окупиле само месец дана након што су Надежда Петровић и Делфа Иванић основале ово удружење у Београду. Утемељено на начелима племенитости и солидарности своју мисију испуњава и данас

Помагале су и својим суграђанима, бринуле о сирочади, а већ после десетак година нашле су се и на ратном задатку. У балканским ратовима и Првом светском рату биле су ангажоване као болничарке, а организовале су и погоне за шивење рубља, постељине, мантила и свега осталог потребног за рад болнице. Обављале су деликатне послове неговања рањеника, али и оне најтеже у периницама и кухињи. Једна група чланица била је задужена и за прикупљање помоћи за потребе војске и војних болница. За време окупације Коло српских сестара је, као и сва остала удружења, забрањено. Ипак, окупљале су се тајно и чиниле све што су у тешким условима могле да чине за своје суграђане.

Тек што је добровољар идући крагујевачким улицама огласио крај рата, дигле су се на ноге. Себи су задале задатак да надзире чистоћу улица, дочекају војску, прикупе намирнице и ствари за болницу и уреде је. За пријем рањеника одабране су готово уништеној згради Мушке гимназије коју су сопственим трудом уредиле. Кроз импровизовану болницу је за два месеца прошло 7.800 рањеника. Преко Шумадијског кола српских сестара отворена је и Бачка трпеза у којој су се хранили ученици Гимназије и Учитељске школе. Истовремено се јавља идеја да се оснује школа у којој ће учити женска деца погинулих, умрлих и неспособних ратника у граду и околини. Девојчице су добиле прилику да се науче шивењу рубља, одеће, трикотаже. Установа је функционисала као стручна шесторазредна школа. Напустила се у Вишњићевој 3.

Чланице Кола организовале су и приредбе, гостовања пријатељских удружења широм ондашње краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. За организацију и учешће у прослави стогодишњице Гимназије краљ Александар Карађорђевић наградио их је орденом Светог Саве.

Други светски рат дочекале су са зебњом. Рад свих организација је забрањен, али је већ у јесен поново одобрен. Зграду у Вишњићевој заузеле су окупационе власти, инвентар је разнет. Ипак, чим су могле поново да се окупе, одлучиле су да обнове школу. Неколико просторија које су заузели Немци уређене су за наставу. Организована је школска кухиња, а у згради душтва „Милосрђе” обновљен је дечији дом. Током рата у сарадњи са Црвеним крстом вредне чланице овог удружења обезбеђивале су помоћ за заробљенике.

Упркос свему, ослободиоци, који су стигли '44 нису са симпатијама гледали на Коло српских сестара. Супруге индустријалаца нису биле по укусу нових власита. Њихове активности преузео је АФЖ и Коло је после четири деценије постојања замрло.

Обновљено је тек 14. маја 1991. Године. Прва председница новоформираног Кола у Крагујевцу била је др Радмила Ерски. Убрзо је у Србији формиран 21 одбор и још неколико у иностранству. Крагујевчанке су пожуриле да помогну формирање пододбора у Рачи, Баточини, Тополи... Сви месни одбори и пододбори конституисани су као патриотско-хуманитарно-културно-просветна удружења, на начелима оног старог Кола. Стигла их је, на жалост, врло брзо иста брига - рат. Вредне жене брзо су се снашле. Слале су помоћ на ратиште, обилазиле борце и пристигле избеглице.

На начелима хуманости и солидарности њихов рад почива и данас. Помажу Дом старих, дечије домове, прискачу у помоћ суграђанима којима је новац неопходан за лечење, шију постељину за Дечије одељење Клиничког центра. Финансирају се доброволним прилозима, организувањем културно забавних манифестација. Организују предавања, књижевне вечери, ликовне и литерарне конкурсе.

По речима Љубице Жикић, садашње председнице крагујевачког Кола, имају седамдесетак активних чланица које се несеквично труде да помогну свима којима је помоћ потребна. М. ОБРЕНОВИЋ

НАЈУГЛЕДНИЈЕ ЧЛАНИЦЕ ШУМАДИЈСКОГ КОЛА СЕСТАРА ИЗ 1913. ГОДИНЕ

ИВАН НЕДЕЉКОВИЋ И ЉУБОДРАГ ДИМИЋ НА ПРОМОЦИЈИ МОНОГРАФИЈЕ

заштите културне баштине. Професор Гимназије Иван Недељковић прочитао је говор Миодрага Стојиљковића, новинара и публицисте који је био уредник Обрадовићевог књиге.

„Историјом Крагујевца бавили су се многи, понајмање стручни историчари. У таквом празном пољу сваки искорак се може сматрати драгоценим. Идеолошки притисци, аутоцензура, методолошка неписменост, непознавање и некоришћење изворне грађе, пристрасност, прихватање уопштених ставова из општих дела и прегледа и сродне литературе, оптеретили су читаоце таквих 'монографија' непотребним обиљем конструкција и нагађања, довели су до заблуда и низа погрешних тумачења. Историографија Крагујевца која се бавила периодом између 1918. и 1941. године није дала квалитетну синтезу живота у не-

ИЗЛОЖБА КАРИКАТУРА У УДРУЖЕЊУ КРАГУЈЕВЧАНА У БЕОГРАДУ

Награђивани смех Србије на једном месту

Поставка Душка М. Петровића обухвата радове од оних награђених на Сан Рему пре више од пола века до карикатуре Крагујевчанина Миће Милорадовића која је недавно у Италији победила на тему „Дух вина“

Ако сте помислили, blasfемично, да је немогућа мисија објединити све награђене радове српских карикатуриста на једном месту и то излож(б)ено предочити јавности - погрешили сте. У Удружењу Крагујевчана и пријатеља Крагујевца у Београду, прошлог четвртка отворена је изложба карикатура под називом „Награђени смех Србије“. Назив ни приближно претенциозан јер је реч о изложби карикатура за које су аутори из Србије добили награде на фестивалима и конкурсима код нас и у свету.

Организатор изложбе је Фондација „Радост“ (и истоимена издавачка кућа) коју је покренуо Душко М. Петровић, некадашњи главни уредник култног часописа „Јез“.

Карикатуристи Србије освојили су скоро све значајне, значајније и најзначајније награде на фестивалима и конкурсима за карикатуру код нас и у свету. Скоро да би се могло рећи и да смо и најнаграђенији и да је заиста штета што све те награђене карикатуре српских карикатуриста, не само да није, него највероватније никад нико и неће моћи да стави на једно место, под један кров, сматра Душко М. Петровић.

На сву срећу, он се латио тог незахвалног посла тако да његова изложбена колекција сада броји 97 карикатура од 29 аутора; од оне која је Влади Катићу донела „Сребрни пехар Сан Рема“ на фестивалу у Бордигери 1963. године, до најновије, од пре неколико дана, за коју је Крагујевчанин Мића Милорадовић

награђен на конкурс „Спирито ди вино“ („Дух вина“) у Италији.

Чињеница да на конкурсима и фестивалима онај ко додељује награду обично и задржава лауреатску карикатуру Душко Петровић „победио“ је довијајући се на различитије начине, уз данас лако доступне принтове, па чак и молбама да аутори који нису могли да уступе оригинал своју „награђеницу“ поново нацртају.

Петровић потенцира да овако конципирана изложба, уз бардове карикатуре и истакнуте и признате ауторе, у својој поставци садржи и дела веома младих карикатуриста, оних за које се може рећи да су

будућност српске карикатуре, а за шта је заслужан наш суграђанин Мића Милорадовић.

НАГРАЂЕНА КАРИКАТУРА МИЋЕ МИЛОРАДОВИЋА НА ТЕМУ „ДУХ ВИНА“ ИЗЛОЖЕНА НА „НАГРАЂЕНОМ СМЕХ СРБИЈЕ“

РАД ДУШАНА ПЕТРИЧИЋА НА ПЛАКАТУ И КАТАЛОГУ ИЗЛОЖБЕ НАГРАЂЕНИХ РАДОВА

ДУШКО ПЕТРОВИЋ ОТВОРИО ЈЕ ИЗЛОЖБУ УЗ ПРИСУСТВО БРОЈНИХ ПОСЕТИЛАЦА У УДРУЖЕЊУ КРАГУЈЕВЧАНА У БЕОГРАДУ

ДИМИЋЕВА ПРОЛЕЋНА „ЈАГМА“ У БЕОГРАДУ

Сви отимају, само Дима поклања

Стари добри турски обичај (а богами и израз) јагма, који су нам Турци оставили (или ми њима), поприма лагано већ своје обресе. Не у оном традиционалном облику, на шта сте прво помислили, типа грабеж, омиљеном у нашем свакодневном живљењу насушном и политичким круговима, већ у ликовном и изложбено-перформерском изразу.

Наиме, крагујевачки ликовни уметник Горан Димић, са четвртвековним гастАРТбајтерским стажом у Будимпешти, и ове године уприличиће своју изложбу „Јагма“ у Београду, што већ поприма традиционалне, пролећне а, богами, и бијеналне одлике.

Концепт петнаестоминутне Димићеве изложбе-перформанса „Јагма“ је прост: посетиоци хепенинга се легално и легитимно грабе, или јагме, за његове цртеже и крокије који остају у њиховом трајном вла-

Крагујевачки ликовни уметник Горан Димић, са четвртвековним гастАРТбајтерским стажом у Будимпешти, и ове године уприличиће изложбу „Јагма“ у Београду, у Европском центру за културу и дебат „Град“. На овом ликовном контра перформансу посетиоци се грабе, односно јагме, за ауторове цртеже и крокије

сништву. Овогодишња Димићева „Јагма“ биће отворена (и затворена) у понедељак, 7. априла, у београдском Европском центру за културу и дебат „Град“, у трајању од 20 сати и 30 минута па до тачно 15 минута касније.

Одлучио сам да имам свој уметнички бренд типа бијенале „Пролећна јагма“ Горана Димића, као што неки, од мене вреднији, уметници имају редовне изложбе, скромно и ненаметљиво каже аутор Димић, додајући да његови цртежи

и крокији који се на „Јагмини“ јагме настају у његовој уметничкој радионици током читаве две године и то спонтано и онда или завреде своје место у следећој „Јагми“ или иду на рециклажу.

Прву пролећну „Јагму“ Димић је имао пре две године у београдској Кафе-галерији „Корнет“, а пошто је сада тај простор затворен, избор је „пао“ на КЦ „Град“, уз помоћ и подршку тамошње уреднице културних збивања Људмили Стратимировић.

Специјално за ову прилику Воја Бешић Бешке из култног новогаласног бенда „Безобразно зелено“ компоновао је у част Диме нумеру „Дими Ди Блуз“, коју ће на отварању „Јагме“ лично и извести на усној хармоници. Историчар уметности Славко Тимотијевић, бивши директор београдског СКЦ-а, са неколико пригодних реченица означиће почетак овогодишње „Јагме“.

Претходну, ову и све будуће бијеналне „Јагме“ најбоље је пре две године описала Драгана Кањевац, ауторка филма „Соња“, посвећеног глумици Соњи Савић.

ПЛАКАТ И НАЈАВА ЗА ДИМИЋЕВУ „ЈАГМУ“

„Колико субверзије у наизглед симпатичној идеји да на изложби нема радова по зидовима, већ да се они отимају у затвореним плавим ковертама током петнаестоминутне акције зване „Јагма“! Јагма као контра перформанс; како у односу на оригинални отомански обичај јагме, временски ограничене, дозвољене отимачине у новопокореном граду, тако и у односу на савремену културу и цивилизацију похлепе.

Изложба без изложених радова не тражи од посетиоца да посматра, већ да нешто учини. Да сам извуче из кутије један од радова спакованих у плаве коверте - традиционалном народном симболу мита и корупције. Овога пута коверат грађанин не даје него узима, што је још једна мала Димићева инверзија сумрачне

посттранзиционе свакодневице. Сваки посетилац – учесник граби коверту и тиме добија на поклон један од уникатно духовних, поетских цртежа и крокија Горана Димића“ оценила је Драгана Кањевац, ни мало не погрешивши.

Она још додаје: „Пролећна Јагма Горана Димића као мала весела доза оштроумља и добре воље, благотворна је за преживљавање у диктатури похлепе и себробљубља. Где се има ту се даје!“

Дан после престоничког јагмљева цењени ликовни гастАРТбајтер. Димић визитираће и ординираће и у свом завичају, само ту без јагмљева и грабљева, молим.

З. МИШИЋ

СА ПРЕТХОДНЕ „ЈАГМЕ“: РАЗЈАГЉЕНИ АУТОР, ГАНУТ, СКРОЗ ЛЕВО

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОПШТЕ УПРАВЕ, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИМОВИНУ, СЛУЖБА ЗА СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ на основу тачке 13. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр.361-65/14-V од дана 01.04.2014. године, Одлуке Градског већа града Крагујевца о умањењу почетне лиценциционе цене бр.361-64/14-V од дана 01.04.2014.године, члана 8. ст.1. Одлуке о давању пословног простора у закуп ("Сл. лист града Крагујевца" бр.15/10; бр.10/11 и бр. 14/11) и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца ("Сл. лист града Крагујевца", бр. 34/09 – пречишћен текст; бр.15/10 и бр. 29/10), доноси: Расписује се

ОГЛАС

За давање у закуп путем јавног надметања пословног простора означеног као део МЗ "Станово" у Крагујевцу у улици Краљевачког Батаљона бр.26.

Даје се у закуп путем јавног надметања:

- Пословни простор означен као део МЗ "Станово" у Крагујевцу у улици Краљевачког Батаљона бр.26, који се налази у другој зони, укупне површине 12 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, угоститељска, услужна и трговинска делатност.
- Почетна цена за лиценцирање износи:
- 7 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.
Цена је приказана у нето износу, с тим што лиценцициони корак износи 1 евро по 1м², све у динарској противвредности обрачунаој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.
- Пословни простор означен тачком 1. даје се у закуп у виђеном стању на период од 3 (три) године. Разгледање пословног простора обавиће се дана 07.04.2014. године од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове у ул. Бранка Радичевића бр.11, канцеларија бр. 18 или на тел. 034/506-125.
- Јавно надметање одржаће се дана 11.04.2014. године, са почетком у 10:00 часова за пословни простор означен тачком 1. у згради Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр.11, на другом спрату, канцеларија бр.18.
- Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословној просторији која се даје у закуп.
- Уколико у поступку лиценцирање пословног простора означеног тачком 1. учествују и лица која су правноснажном судском Одлуком рехабилитована и којима су поништене све правне последице осуде или њихови наследници, имају првенство у случају када са другим учесницима лиценцирање излицитирају идентичан износ.
- Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: "Приход од закупа непокретности града Крагујевца", уплате на име депозита и то:
- 7 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.
све у динарској противвредности обрачунаој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
- Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број. 97 32-531-70960 назив рачуна: "Приход од закупа непокретности града Крагујевца "уплате" средства

обезбеђења" у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лиценциционој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунаој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.

Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.

9. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средстава обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор.

10. Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну закупадавца до истека уговора о закупу када се враћају закупу.

11. На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисије из тачке 14. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.

12. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр. 11 у Крагујевцу.

13. Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.

14. Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр: 112 – 885/13 – V од дана 11.04.2013. године.

15. Пословни простор даје се у закуп учеснику лиценцирање који понуди највиши износ закупнине.

16. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.

17. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изрази Одлуку о избору најповољнијег понуђача и исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Градском већу.

18. Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове, улица Бранка Радичевића бр.11, II спрат, канцеларија бр.18. или на тел: 034/506-125.

FRESH
TEKUĆI RAČUN

USKRŠNJI KEŠ
KREDIT
U DINARIMA

Bez depozita / Bez troškova apliciranja / Odlične kamate /
Osiguranje kredita od nezaposlenosti i tehnološkog viška

PROLEĆNA RADOST ZA VAŠ BUDŽET!

POKLON
PORODIČNO
PUTNO
OSIGURANJE*

Reprezentativni primer Uskršnjeg kredita u dinarima sa osiguranjem u slučaju gubitka posla, tehnološkog viška i smrti usled nezgode:

Iznos: 300.000 RSD

Period na koji se ugovara kredit (rok otplate): 84 meseca

Valuta u kojoj se ugovara kredit: RSD

NKS (na godišnjem nivou, promenljiva u delu referentne kamatne stope Belibor): 3M Belibor + 8% fiksna marža (16,81%), vrednost 3M Belibora na dan 10.03.2014. je 8,81%

Mesečni anuitet: 6.097,85 RSD

EKS (obračunat na dan 10.3.2014.): 22,11%

Vrste i visine svih naknada i troškova koji padaju na teret korisnika:
trošak obrade kredita 2% iznosa (jednokratno); Kreditni biro: 246 RSD;
menica (2 kom.): 100 RSD; trošak održavanja Fresh paket računa: 195 RSD mesečno; bez troškova apliciranja; trošak osiguranja (nezaposlenost, tehnološki višak, smrt usled nezgode): 11.461,64 RSD;
ukupan iznos koji će korisnik kredita platiti: 549.403,71 RSD;

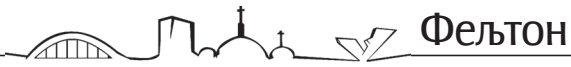
*Izdavanje u skladu sa Uslovima za osiguranje putnika za vreme puta i boravka u inostranstvu Takovo Osiguranja.

Ponuda važi do 30. aprila

**PIRAEUS
BANK**

☎ 0800 000 800 ☑ piraeusbank.rs

OTVORENA ZA VAS

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (3)

Професори као народни просветари

Пише Дејан Обрадовић

У глед професора гимназије, њихово стручно искуство и хтење да своја знања преточе у практичну акцију, могли су се ускладити са потребом да се мења образовна слика послератног Крагујевца и његовог ближег окружења, које је у великој мери било неписмено, конзервативно, невољно да се мења и прилагођава. Многи наставници су и сами потекли из опанка и са тугом су констатовали тамну слику села, нехигијену, харање заразних болести, непровећеност и тежак положај жене.

Лазар Ђурчић је 1932. године сматрао да је сељак „на истој линији као пре 30 година“, због незнања и конзервативности. У граду се живот драматично мењао, рушиле су се старе традиције, нестајали ранији обрасци понашања. Долезак странаца, другачијих верских, историјских и друштвених схватања, био је подстицај за размишљање, за слагање и оштро противљење, за размену идеја. Губили су се стари занати пред налетом индустријске робе. Нису се сви мирили са актуелним стањем. Једни су војени идејом народног просвећивања, други – отпором према убрзаној модернизацији и романтичним враћањем на „старе, добре традиције“.

Народни универзитет

Посебну улогу у таквим настојањима имали су Народни универзитет и Задруга за народно просвећивање у Шумадији, где су гимназијски професори били неизоставни учесници, најчешће први људи, покретачи и предводници. Утицајем на синове оних истих земљорадника који су тврдокорно истрајавали на својим животним начелима, поткопавао се устаљени ред ствари, али су суштинске промене веома споро пристизале у сељачке домове. Држава је подстицала народно просвећивање и на Видовдан је, чак, слављен празник народног просвећивања, а

Министарство просвете је слало упуства како ће се прослава извршити.

Наставници Прве гимназије и других средњих школа у Крагујевцу су се „одмах по свршетку рата“, крајем 1918. или почетком 1919. године, окупили око неформалног удружења „Просветни радник“, које је формирано са задатком да у слободним часовима организује стручно усавршавање и међусобно упознавање својих чланова, путем размене мишљења о разним питањима из области друштвених наука и стручних предмета.

Са друге стране, требало је да се обнови знање и превазиђу психичке, здравствене и моралне кризе које су их одвлачиле за кафански сто. Међу оснивачима су били професор Стеван Нешић и библиотекар Народне библиотеке Мстислав В. Шахматов, који се у Крагујевцу помиње од 1919. године. Састанци невеликог броја чланова држали су се једанпут недељно, а дискусије су трајале до дубоко у ноћ. Прикључивали су се, не само наставници, већ и учитељи, адвокати, судски чиновници, инжењери, пољопривредници, лекари и свештеници. Говорило се о најразноврснијим темама из књижевности, уметности, историје, биологије, математике, филозофије, религије, технике, права, социологије, пољопривреде, трговине, медицине и другог.

Када је одлучено да се делатност из друштва пренесе у јавност, „Просветни радник“ је у децембру 1921. прерастао у Народни универзитет. По правилима, циљеви Народног универзитета били су просвећивање што ширих народних слојева и популарисање науке и научних достигнућа у Крагујевцу и околини.

Народном универзитету су ускоро пришли интелектуалци из других професија – адвокати, лекари, инжењери, чиме је проширен његов делокруг, а самим тим и управа је попуњена новим члановима. Министарство просвете је озваничило дотадашњи рад 27. децембра 1927. године, потврдило нова правила и управу коју су чинили: председник – Милоје Павловић, професор; потпредседник – Моша Ели, лекар; благајник др Милан Т. Крстић, професор; секретар – Никола Т. Кузељ, професор; чланови Управног одбора – Милорад Милић, адвокат, Никола Симић, агроном, Драгољуб Бакић, професор, и Милен Николић, суплент.

Три године касније, 1930, састав управе је остао исти, са изузетком Драгољуба Бакића, кога нема у Уп-

равном одбору, у који ће током 1930/31. ући Василије Пејчељ, професор, и Илија Ђукнић, инжењер, док је Симић иступио због одласка из Крагујевца. До прекида рада, крајем 1931. године, рад Народног универзитета је био у рукама наставника Гимназије (М. Павловић, Н. Т. Кузељ, М. Т. Крстић, М. Николић).

После неколико година, у школској 1935/36. чланови управе Народног универзитета су у главном исти људи: Катарина Богдановић (директор Женске гимназије), Милоје Павловић (тада директор Учитељске школе), М. Ели, М. Милић и тројица професора – М. Т. Крстић, В. Пејчељ и Д. Бакић. Једино је Крстић представљао Мушку гимназију, која више није одобравала рад Народног универзитета у својим просторијама. Ускоро ће се појавити нова установа са сличним циљевима – задруга за народно просвећивање у Шумадији, што ће бацити у заснак ионако мање запажене делатност Народног универзитета.

Корисна и посећена предавања

У складу са замишљеним циљевима, Народни универзитет је највећу пажњу посвећивао држању предавања из најразличитијих области. Пажљиво је вршен одабир предавача, са жељом да то буду познати универзитетски професори, признати стручњаци у својим струкама, људи који су вољни да за одређене хонораре одрже популарно и квалитетно предавање.

Прво предавање на Народном универзитету одржано је 28. јануара 1922. године, када је и званично почело његово рад. Друго предавање 4. фебруара 1922. било је посвећено успомени на бискупа Јосипа Јураја Штротсмајера, који је тада сматран једним од „апостола југословенства“. Убудуће је држање предавања настављено у недељне и празничне дане, почев од октобра или новембра, па све до Васкрса. У просеку је било 20–30 предавања годишње, која су понекад била праћена и концертним делом.

Прва публика били су ученици, па се постепено прикључивало грађанство, које је временом превагнуло. После 1929. године, уведена су два предавања недељом: једно у

дворани Прве гимназије и друго у Радничкој колонији, где су предавања најлазила на нарочито интересовање. Од почетка 1922. до краја 1930. године на Народном универзитету било је преко 200 предавања, од чега је једна четвртина (око 50) одржана у околним селима.

Цене улазнице су били минималне, по један или два динара, док су у селима предавања била бесплатна. Све послове Народни универзитет је вршио „о свом руху и круху“, али је успевао да плаћа све трошкове, доласке гостију, куповину пројекционог апарата и филмова. Део прихода са предавања и концерата уступан је као помоћ локалним хуманитарним и социјалним установама, али је било прилога и за велике културне акције, попут подизања споменика палим Шумадинцима (1932). Најаве су вршене преко локалне штампе, плакатима и позивницима. Крајем 1928. године предавање Павла Чубриловића, професора Универзитета и народног посланика из Београда, најављено је у „Недељном прегледу“.

По темама предавања су била везана за медицину, правне науке, књижевност, историју, природне науке, пољопривреду, музику и технику. Највећи број предавача био је из Крагујевца, али су долазили из Београда и других већих центара. Са стране су, између осталих, држали предавања бивши министри и посланици Јован Јовановић Пижон, др Првислав Гризогоно, др Павле Чубриловић; универзитетски професори и научници др Владимир Ђоровић (Филозофски факултет), Димитрије Антић (Медицински факултет), др Милутин Нешковић, др Ни-

кола Вулић (Филозофски факултет), Владимир Дворниковић, др Алексеј Јелачић (факултет у Скопљу), др Ксенија Атанасијевић; дипломатски чиновници др Вељко Миленковић и Душан Драшковић; познате јавне и културне личности др Милица Топаловић, др Јелица Нешковић, Ранислав Аврамовић, помоћник министра саобраћаја у пензији, Пол Маса, лектор, Светислав Петровић, професор, Милан Богдановић, књижевник и критичар, др Милосав Стојадиновић, председник општине у Београду и други.

Међу предавачима из Крагујевца већина је, бар повремено, радила у Првој гимназији, чинећи најактивнији круг у културном и друштвеном животу града у дужем периоду: Стеван Нешић (државни саветник), Милоје Павловић, Душан Триповић, др Милан Крстић, Милан Антоновић, Драгољуб Бакић, Алекса Веселиновић, Стеван К. Јовановић, Димитрије Савовић, Јован Ђ. Мирковић, Зарија Д. Вукићевић, Никола Т. Кузељ, Милен М. Николић, Радосав Марковић, Милева Максимовић, Анђелија Стевановић, Ружица Гочанин, Живојин Поповић, Драгољуб Миливојевић (јеромонах Дионисије, доцније епископ)... Њима су се прикључили људи разних занимања: генерал Милисав Антонијевић, учитељ Драг. Михаиловић, наставници осталих школа у граду Радмила Милићевић, Љубица Антоновић, Маргита Симић, Глигорije Хаџи-Ташковић (директор Учитељске школе); лекари Селимир К. Врбић, Павле Туцаковић, Моша Ели, Петар Илић и Милорад Костић, инжењер Илија Ђукнић, агроном Никола Симић, адвокати Милорад Милић и Михаило Ивеша.

Наставиће се

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 210 година: 4. априла 1804. српски устаници предвођени Карађорђеом заузели су Крагујевац. Ослобођен је без борбе и у вароши све до 1813. није било Турака.

Први српски устанак почео је 15. фебруара 1804. у Орашцу, скупом народних првака, махом из Шумадије. Устанак се проширио на јужне крајеве Крагујевачке нахије, после ослобођења готово читавог источног дела Београдског пашалука. Кучук Алија, један од четворице дахија, са Рудника се повукао у Крагујевац, али је побегао у Јагодину пред долазак устаника који су заузели Крагујевац.

Крагујевчани су 1804. године, предвођени Младеном Миловановићем, учествовали у борбама око Београда. У устанку су учествовали и кнезови Јован Добрача, Илија Вукомановић, Танаско Рајић, Јанићије Ђурић. У Крагујевцу је одржана Народна скупштина 1813., последња из периода Првог српског устанка. На Скупштини се одлучивало да ли да се Србија припреми за одбрану или да се наставе преговори, па је именована нова депутација за преговоре са Турцима у Нишу. Први српски устанак трајао је до 7. октобра 1813. када су Турци ушли у Београд и успо-

ставили управни апарат и организацију коју је постојала пре избијања устанка.

Пре 19 година: 8. априла 1995. умро је Милен М. Николић, професор књижевности, позоришни критичар, публициста и биограф. Рођен је у Крагујевцу 20. августа 1901. По дипломирању на Катедри за југословенску књижевност београдског Филозофског факултета 1924. године, као суплент Мушке гимназије у Крагујевцу додељен је на рад Народне библиотеке у Београду. Као стипендиста француске владе, Николић је провео две године у Паризу (1926–28), на Сорбони, припремајући се за научни рад. По повратку у Крагујевац радио је у Мушкој гимназији као професор српског језика, а од 1932. до 1934. године и као управник Народне библиотеке у Крагујевцу.

Његовом заслугом урађена је ревизија књижног фонда и поновно успостављен ауторски каталог, који је до

тада био запуштен. У то време (1930) покренут је недељник „Глас Шумадије“, а Милен Николић је 1933. постао један од уредника и ту дужност обављао до гађења листа 1935. године. Ратне године провео је у Одељењу за културу Министарства просвете, где се бавио питањима библиотеке и библиотекарства.

По ослобођењу Милен Николић је као члан Савезног министарства просвете био иницијатор и учесник у изради првих законских прописа из области науке и културе. Од 1955. до 1960. био је научни сарадник у Државном архиву Србије. Због запажених научних и стручних радова прелази на рад у републичку Комисију за израду Српске ретроспективне националне библиографије. Рад на овом пројекту је 1960. преузела Народна библиотека, а Милен Николић је постављен за начелника Библиографског одељења, где је остао до пензионисања 1966. године.

Библиографија радова Милене Николића садржи

близу 70 јединица, а у „Лексикону писца Југославије“ у издању Матице српске обрадио је преко 200 аутора. Од 20 монографија и сепарата које је објавио издвојићемо оне из историје Крагујевца: „Крагујевачка гимназија 1883–1933“ (1934) – штампана посебно и као део најцитираније у крагујевачкој историографији „Споменице Мушке гимназије у Крагујевцу“ (1934), „Лицеум Књажевства српског у Крагујевцу“ (1988), „Вук Стефановић Караџић у Крагујевцу“ (1987) и сепарат „Књажевско српски театар у Крагујевцу“ (1972), први пут објављен као чланак у часопису „Кораци“ 1972. године, а исте године издат и као сепарат.

Целог живота, без обзира где је боравио и радио, био је чврсто везан за Крагујевац (председник Просветног одбора Соколске жупе Крагујевац, учествовао у раду Музичког друштва „Бродил“, многих одбора). Народне библиотеке у Крагујевцу оставио је легат који чине: библиотека са преко хиљаду књига, рукописна грађа (прилог за културну и политичку историју Србије и Крагујевца 19. века), на десетине уметничких слика и фотографија. Сахрањен је на Варошком гробљу у Крагујевцу.

Приредила **Лела Вујошевић**

делимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

Владимир Јаџић

Бразде

УОШИРОКУ приземну канцеларију, фарбану у резедо зелену, ушао је човек коме не бисте дали мање од седамдесет - белокос, са округлином ћеле на темену и спарушеним кружељком косе око ње. Дошао је код Глигора, археолога који је очекивао његову посету. У тој канцеларији био сам новак, недавно премештен из друге установе, у Народни музеј. Зато сам се, и поред својих поодмаклих година, осећао као почетник. Можда сам и због тога покушавао да разговарам с људима, иако по природи нисам разговорљив. Чинило ми се да тако боље приањам уз средину, што је, вероватно, заблуда, али је уз ту заблуду лакше претрајати дуги музејски дан.

Археолог Глигор, пријатан млад човек, узбуђен предстојећом женидбом (како су ми други рекли, а он није крио), с типичном научничком оквир-брадицом будућег археолошког барда и неизбежним наочарима, био је староседелац мог новог простора. Његов гост је требало да га одведе до свог родног села Поскурица, како би му показао неке археолошке налазе на њивама сеоског атара. Кад сељаци заору њиве, пронађу занимљивих ископина - крњетке крчага, парчад керамике, камене коцке, чак и делове грађевина које израњају из земље, из недокучивости времена у којем су настајале.

- Наравно - говорио је гост - сељаци о археологији не воде рачуна. Мене, како сами кажу, сматрају ћакнутим. Ћакнутим, разумете. Ћакнут човек није само луд, то је човек гори од лудака. То је лудак у сталном менталном растројству. Не опоравља се. Увек кажу, ах да, онај ћакнути Ика.

Пошто је Глигор отишао до мокрог чвора, на купатилску чесму, како би напунио цезву водом и пристао кафе, Ика се обраћао мени, верујући да сам и ја по струци археолог. Нисам био археолог, али ме археологија занимала. Мој читав живот, у извесном смислу, наликовао је ископавању непотребних ствари, по разним ђубриштима, како историје, тако свакодневице. Слушао сам госта с пажњом и, повремено, постављао питања, да се разговор не угаси, као и зато што сам познавао његово родно село Поскурице: мој отац је родом био из суседног села Драче.

- Толико сам материјала прикупио - рече Ика, а никако да саставим књигу. И не знам хоћу ли икада стићи да је завршим.

- Зашто је не бисте завршили?
- Зато, господине, што имам уграђена два бај паса, зато што сам имао четири операције и зато што, као живи медицински феномен, имам чак седам стентова.

- Откуда вам то - изустих.
- Од добра живота - нашали се Ика.

НИЈЕ било сумње да је преда мном, у неудобној тврдој столица за странке, која им је одмах стављала до знања да су у канцеларији уљези, седео археолог-аматер, један од оних који се чит-

авог живота баве другим, основним послом за новца, а успут, у предасима, не одустају од својих дубоких љубави које су, често, из дечачког доба, и које најчешће у животу одмах издамо. Мислећи да ме обавест о његовим болестима ућуткала, скоро се испривши, додаде:

- То ме није спречило да пронађем неколико шакастих гривни...

Притом важно подиже прст и значајно ме погледа.

- Оне се чувају у депоу. Даривао сам их музеју, примио их је ваш некадашњи колега Милинко Рогановић. То је за мене велика част.

Био је озлојеђен зато што су у локалном недељнику победу Поскурица у такмичењима села из квизова знања поспрдно пропратили извештајем у којем је писало да су, ове године, "испредначили Поскурци".

- Ми смо, господине, Поскурчани. Поскурчани, разумете. А не некакви поскурци. Блатити село с таквим именом, па то је, господине, страшно. Отишао сам код новинара и рекао му шта мислим о тој свињарији, а он ће мени - извињавам се. Шта ми се, мислим, извињаваш? Него изволи, лепо напиши демант, као што си умео да изблатиш поштене шумадийске домаћине.

Рекао сам да не видим разлог за баш толику озлојеђеност. Новинска шала, то је све.

- Не слажем се - рече он строго. - Па, ми смо окружени примитивизмом. Није то случајност него последица системског незнања. Поскурице су, господине, печат на васкршем хлебу. То име датира из византијског времена. Један свештеник из Студенице, који је пре извесног броја година случајно начуо да сам из Поскурица, у време кад сам радио у Београду побунио се, хтео чак да се потуче са мном, јер је сматрао да такво место не може постојати, да јавним поменом таквог имена блатим битну реч наших црквених обреда - једва сам му доказао да место које се зове Поскурице одиста постоји. А сад тај никоговић, то пискарало, пише да смо поскурци. Сутра ће нека, још већа будала од њега, написати да и нисмо Срби, да смо Турци. И нико му се неће супротставити.

Таквом аргументу, разуме се, не можеш ништа приговорити, осим сложити се да је стање у друштву, што се дубинске писмености тиче, лоше.

ГЛИГОР се мувао с цезвом, вода је на решоу марке "бира" (питао сам се да ли му је име "бирач", па је он „ч" отпало) брзо проврела, толико је брзгорех да проврелу кафе увек мораш хитно склонити с рингле, иначе покипи.

Кад сам свом саговорнику офирао да је мој отац родом из Драче, он се распита за моје презиме и климну неодређено главом. Па да, ако се тако презивам, мора бити да сам родом из Драче, пола села се води под тим презименом. Одмах сам схватио да Драчу и

Драчане баш и не воли. И одмах сам знао зашто: ако се бавиш историјом родног места, и то толико дуго да то бављење запреми читав живот, онда ти то место, некако, уђе у крв, у мисли, постаје мера ствари, и сав остали свет, почев од околних места, дође, у неку руку, мање важан. Нико нема право на такву меру! Осим људи који су тој мери посветили живот. Ако су даровити, у ситноме се камичку може стећи космос. Али, друга, околна места, постају сметња, малтене душманска. А ако људи из тих места, традиционално, оспоравају важност Поскурицама (што се и догађало, јер је Драча имала осмогодишњу школу, а Поскурице не, па су ђаци Поскурчани морали свакодневно да пешаче до села које нису волели) - онда постају тихи вечни непријатељи. Та врста непријатељства постаје професионална деформација којој подлегну и академски научници, камоли аматери.

- Немојте се љутити, али Драча, знате, не значи ништа друго до блато - рече мој саговорник. - А доктор Жарковић у оној својој монографији тврди да је добила име по неком косовском истоименом селу и да значи врзина, трње. Хтео је да избегне, знате, непобитну чињеницу да та реч, просто, значи блато.

И, вероватно, да би ме утешило, додаде:

- Па и Чачак значи блато. Оставили су то новотурско име, уместо да се понесу старосрпским. Пре турских похода на Србију Чачак се, знате, звао Градац.

Сложили смо се да име села нема значаја и да је важније какви људи живе у њему, али се немало изненадио кад је чуо да имам Жарковићеву монографију о селу Драча, а још и више на моју примедбу да је сматрам непоузданом, не због онога што у њој има, већ због онога чега у њој нема, тачније, због низа прећутаних чињеница из историје, углавном на идеолошкој основи. С обзиром на то да је био левичар, Жарковић је прескакао неке танчине из историје села које му се нису допадале, рецимо да се током читавог Другог светског рата четнички одред налазио у сеоској школи и у драчком манастиру, док о првим „ослободилачким“ акцијама нових власти, као што су принудни откуп и одузимање земље, уопште није ни писао. Просто је ту шкакљиву ствар прећутао.

- Много тога је, господине, Жарковић прећутао - рече мој саговорник мрачно и мени се учини да његов лик постаје налик птичјем, поготово уз његову наострешену белу косу са разбарушеним свијутком око ћеле. Обелела коса му је, уз спуштене капке прозора који је одавао решеткасту светлост, придавала сенку озбиљности какву, можда, иначе, не би имао.

- Многе историје прећуткују много шта, ако се не варам - рекох и одмах додадох своје омиљено неповерење кад је у питању та наука. - А Аристотел је, чини ми се, уметности давао предност у односу на историју. Уметност уједињује, а историја уопштава, тако да се лична човекова судбина губи у бројевима. У оном неподношљивом, опште прихваћеном, термину, "прихватљиви губици".

- Да - изненађујуће брзо сложи се мој саговорник. - Постоји ли губитак који је прихватљив? Аристотел, мислим, говори истину. Колико пута сам се мучио, пишући историју села, да поједине догађаје подведем под неки општи ток који се од историјске науке, ипак, захтева. Питао сам се да ли ти токови постоје, или су само некакво зло које су покренули људи. А ако се, свуда и увек, само ваља зло, у чему је онда смисао науке која га проучава, али одбија да га увиди, задржавајући се

на периферији, на злату, порфири, крунама и дијамантима? Као да их чисти од крви. А само онај ко је окрвавио мач има право и обавезу да га покајно очисти, ако не о папир који памти, онда барем о земљу која је попила крв, или о надгробник који поштује поражене.

Могу вам рећи да су такви људи, сурови злочинци и убице, често и часнији од историчара који их описују. Они су били поседнути неком идејом која је, истина, била мрачна, али их је нагомила познању: сви су знали за своју победну пролазност, као и за величину побеђених. Историчар је, међутим, занемарује, јер најчешће не само да није уметник, већ се труди да не буде ни човек. Он на себе преузима божанске атрибуте, не увиђајући да је његов нагон сујета пресудитеља, преварна и ђаволски неизбежна. Разуме се, то не важи за оне највеће који су, уједно, равнодушни историчари и надахнути прозаисти.

Понекад помислим да је само римска историја написана како ваља, па и она у доба пропасти Рима. Очито, ми смисао у историји тражимо по исходу историјских догађаја, исходу који нам се учинио неминуовним, иако то никада, у ствари, није био. Неминуовност је само у несрећи којом се окончава низ кобних предузимљивости људи без мозга, са сувишном енергије у удовици. Ако мене питате шта мислим о историји, рећи ћу вам да се боље сналазим у археологији. Историја је линеарна, а археологија вас приводи дубини. Археологија је песничтво историје.

- Видим да са Аристотелом немате проблем - рекох. - Али, изгледа да вам је Жарковић грн у оку. Познајете ли га - упитах помало саркастично, досетивши се, тек сада, са осветном нелагодношћу, да је родно место мог оца назвао блатом. Не знам, уосталом, зашто ми је то засметало: сви смо из блата, на крају падамо у блато.

УДРАЧИ Петар Жарковић је био, како се то раније говорило, „дрвено слово“. Ауторитет. Питао се за мишљење, учествовао активно у тадашњој "данашњици", планирао будућност села. Поштовали су га, јер је био, како су говорили, „глава“. Било је таквих наших никад одсељачених комуниста, код којих је материнско млеко пробијало кроз њихове црвене поре и вене, али се та врлина мешала са сујетом и крила иза некакве осветне маске која је, са сваком доласком међу земљаке, тражила њихово дивљење и уживала у зависти оних који нису успели да се искобељају из сељачког блата. Само уз библијске дозе алкохола, ослободило би се нешто давно затурено и у трезном стању непризнано, и провалило би, иза дубоке вампирске поноћи, бризулим сузама, после чега би државни шофер такву „главу“ одвозио кући, док би се изјутра све заборављало и поново навлачила идеолошка маска.

Било је у таквима нешто што се безуспешно борило са самим собом, унапред осуђено на пропаст. То „нешто“ они би називали патриотизмом или оданашћу традицији, земљи и матери, иако је, у ствари, било издаја на коју су, одмах и без размишљања, пристали, а касније се кајали и кришом прилазили свему изданоме, испотиха, опрезно, шуљајућим корацима лопова. Та суштинска покарљивост заклањала се иза великих речи. Кад ствари избистриш, иза великих речи наоко успешних људи најчешће се крије нека неподопштена.

(Крај у угућем броју)

ОДВАЈЕ

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица:
- Људи би занемели када би знали колико молби добијам да ми лижу штиклу.

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник Србије:
- Велики нека се свађају, ми морамо да се развијамо.

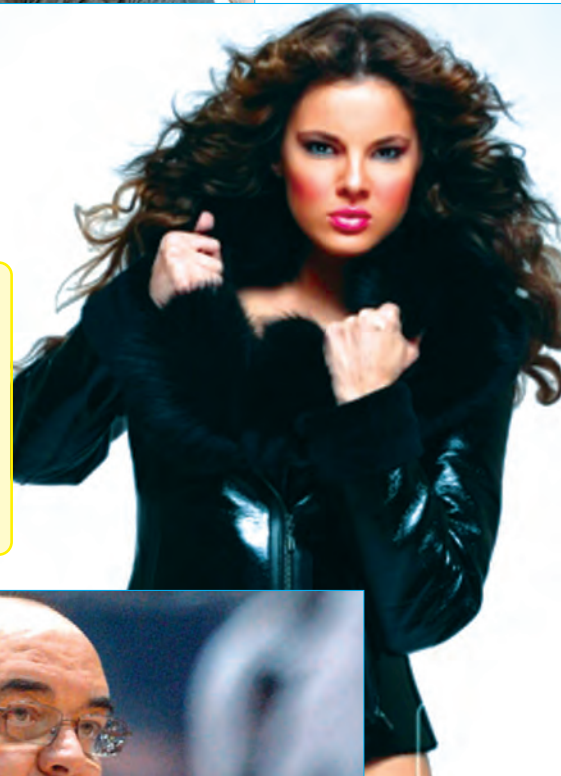
МИОДРАГ КОСТИЋ, бизнисмен, власник „МК комерца“:
- Суверенитет је патриотска категорија. Србија га губи и тиме што нема нуклеарну бомбу.

ВЕЛИМИР ИЛИЋ, председник Нове Србије:
- Када је 2012. „ударно“ на Мирослава Мишковића, Вучић ме је купио за сва времена. За исто то ми смо се борили пре четрнаест година.

ГОРАН МАРКОВИЋ, редитељ:
- Смех може бити облик јаукања. Уместо да кукумавчим, настојим да се смејем, али, у суштини, то је једно те исто.

СЛАВИЦА БУКЕРАШ, певачица:
- Не бих дуго трпела мушкарца који има слабија примања од мене.

ЗОРАН КОСТИЋ ЧАНЕ, фронтмен „Партибрејкерса“:
- Наш народ воли да га други води и да му прича о слободи. Такви смо, ту нема помоћи.

ДУШКО ВУЈОШЕВИЋ, тренер кошаркаша Партизана:
- Не желим да ћутим док се води политика апархеида према Партизану. Овде мора да има пара за бебе, пензионере и, обавезно, Црвену звезду.

БИРО БЛАЖЕВИЋ, фудбалски тренер:
- Џо Шимунић не може бити усташа, јер му је теча био партизан.

Карикаштура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Феномен

Дошла Фата код доктора и жали се:

- Докторе, мене ниједан мушкарац не може да задовољи.
- Па, пробајте са два - каже јој доктор.
- Пробала, докторе, и ништа.
- Онда са три!
- И са три, и са пет, и са неколико - и ништа.
- Фато, па ви сте феномен - закључи доктор.
- Феномен, докторе, феномен, а не курва као што цело село прича.

- Али, сине, и ја сам полицајац.
- Нема везе, тата, испричаћу ти сто пута, ако треба.

Кока-кола

Јавио се Бог Обама у сну и, да га искористи, Обама га пита:
- Боже, хоће ли бити мира у свету?
- Нећу да те лажем, за пет година биће рат између Русије и Америке - одговори му Бог.
- А ко ће победити?
- Е, то већ не смем да ти кажем.
Довитљиви Обама реши да се послужи трик питањем:
- Боже, а хоће ли се и после тог рата производити „кока-кола“?
- Наравно - каже Бог.
- И колико ће коштати?
- Не више од 12 рубаља.

Пилот

Босанац радио као пилот и добија позив из контроле лета:
- Молимо вас, реците нам вашу висину и положај.
- Метар и осамдесет, сједим.

Глупани

Каже отац сину:
- Перице, глуп си к'о овај сто - и покуца по дасци.
- Еј, тата, неко куца!
- Нека, Перице, ја ћу да отворим.

Покошено

Млада дама дошла код гинеколога:
- Докторе, помагајте, отпале су ми све стидне длаци.
- Колико често имате секс - пита је доктор?
- Три до четири пута дневно.
- Не секирајте се, ни на ауто путу нема траве.

Сличност

Дошла жена у посету мужу у затвор и пита га:
- Како се осећаш, драги?
- Као код куће - каже муж.
- Баш се радујем - узврати жена. - А како ти је овде као код куће?
- Па, овако: јело је неукусно, одећа неиспеглана, нема секса, а не смем ни да излазим.

Виц

Утрчава малишан у кућу и с врата виче:
- Тата, тата, испричаћу ти виц о полицајцима!

Горан Миленковић

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи («Службени гласник РС» бр. 72/09,81/09-исправка, 64/10- одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 -одлука УС, 50/13 - Одлука УС, 54/13 и 98/13- Одлука УС) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца број: 350-224/14-I-02 и 350-225/14-I-02 од 27. 03.2014. године, оглашава

ЈАВНИ УВИД У

НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ « ДЕЛА НАСЕЉА ПРВИ МАЈ У КРАГУЈЕВЦУ- БЛОК ВОЈНА БОЛНИЦА»

и

НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ»СТАРА ЦИГЛАНА» са Извештајем о стратешкој процени утицаја плана на животну средину

Јавни увид обавиће се у периоду од 04. 04. 2014. године, закључно са 05. 05. 2014. године, у просторијама Града Крагујевца, Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе (V спрат), Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, радним данима од 8,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене планове, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планских докумената .

Примедбе на планске документе у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом поштом упутити Градској управи послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 05. 05.2014. године .

Јавна седница Комисије за планове Скупштине града Крагујевца биће одржана дана 08. 05. 2014.године са почетком у 11,00 часова у просторијама у згради Градске управе града Крагујевца, Трг слободе 3 (сала 105). У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица, која су поднела примедбе у вези са Нацртима планова у писаном облику, могу образложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Крагујевца.

40 година матуре

„Прве техничке школе”, генерација 1974. обележиће се 26. априла 2014. године у 10 сати у школи, а у 19 сати у ресторану „Каза”.

Инфо 063/629219

Милена

**SOCIETE GENERALE
SRBIJA**

Poverilac Societe Generale Banka Srbija ad Beograd
obaveštava zainteresovane kupce o

PRODAJI U STEČAJNOM POSTUPKU

broj 2.ST.168/2012, metodom javnog prikupljanja ponuda.

Predmet prodaje je:

imovina koja se nalazi u Adrovcu i koju čine građevinski objekti na KP br.189/1, upisani u list nepokretnosti 235 KO Adrovac i to:

- Objekat broj 1 – mlin za pšenicu sa silosima i bunkerom, spratnosti Po+P +1, površine 5 etaža h 270 m2 - ukupno 1.350m2;
- Objekat broj 2 – silos sa prijemnim bunkerom, spratnosti Po+P, visine 16m, površine 175m2, deo sa prijemnim bunkerom površine 266,40m2;
- Objekat broj 3 – zgrada poljoprivrede-vaga, prizemne spratnosti, merivosti 60 tona, površine 76,44m2, površina kućice - vage 15,10m2;
- Objekta broj 4 – zgrada - trafo stanica, prizemne spratnosti, površine 20m2;
- Zemljište – građevinsko zemljište izvan građevinskog područja - na KP.189/1 KO Adrovac - na kome se nalaze navedeni objekti, površine 119,59 ari. Oblik svojine-privatna.
- oprema po specifikaciji u prilogu (kancelarijska i ostala oprema).

u vlasništvu **BEST MAKING FLOUR PRODUCT DOO Rača - u stečaju.**

Procenjena vrednost iznosi 97.744.404,00 dinara.
Depozit iznosi 19.548.880,81 dinara.

Zatvorene ponude dostavljaju se na adresu stečajnog upravnika: Sonja Veselinović, p. fah 7, 35000 Jagodina, sa naznakom „PONUDA“ za stečajnog dužnika DOO “BEST MAKING FLOUR PRODUCT“ - u stečaju Rača.

Krajnji rok za dostavljanje ponuda stečajnom upravniku je 16.04.2014. godine do 12 časova.

Javno otvaranje ponuda održaće se dana 17.04.2014. godine u 12:00 časova na adresi: Tržni centar „ŽIR“ Jagodina, Ul. Vuka Karadžića bb, lokal broj 30, u prisustvu komisije za otvaranje ponuda.

Kontakt osobe i davanje obaveštenja u vezi prodaje i razgledanja imovine stečajnog dužnika su: Miljan Stanković - 063/ 492 163 i stečajni upravnik Sonja Veselinović - 063/ 417 360, sonja1104@gmail.com.

www.kragujevacke.rs
marketing@kragujevacke.rs

PROMOTIVNE CENE: FIKSNI ROTIRAJUĆI BANERI

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ «КРАГУЈЕВАЦ»
ОБЈАВЉУЈЕ

О Г Л А С

О ДАВАЊУ У ЗАКУП ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА на одређено време до 3 године

- Николе Пашића бр. 2, приземље, површина 14,00 м² - цена по м² износи 935,00 дин.
- Николе Пашића бр. 2, сутерен, површина 11,50 м² - цена по м² износи 429,00 дин.

- У цену није урачунат ПДВ-е.

Закупац сноси и трошкове осигурања и ПДВ-а.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назнаком «Понуда за закуп пословног простора» и то искључиво поштом на адресу ЈСП»Крагујевац», Николе Пашића бр. 2.

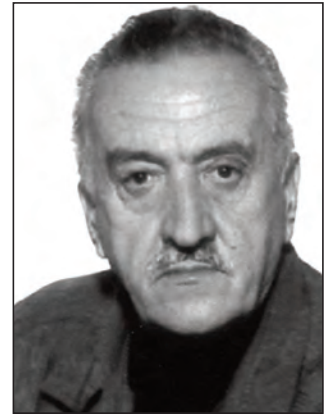
Понуда треба да садржи:

- име и презиме односно назив фирме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред. Пословни простор који се оглашава користе закупци и биће усељиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

Дана четвртог априла 2014. године навршава се девет тужних година од смрти мог драгог супруга

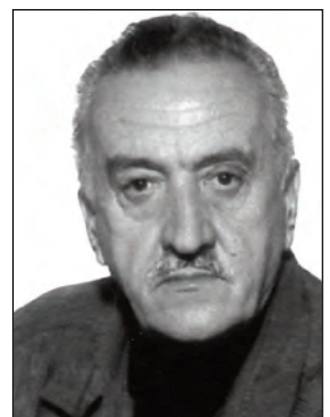
Славољуба
Несторовића

С љубављу и поштовањем

Олга

ТУЖНО СЕЋАЊЕ

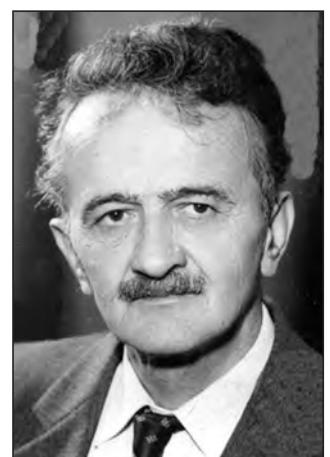
4. 04. 2005 – 4. 04. 2014.

Славољуб
Несторовић

Успомена на братску љубав, његов мио и племенити лик, остаће заувек у мом срцу.

Сестра Јасмина

Стевановић Миодраг
Џука

1. 4. 1997 – 1. 4. 2014.

Са поносом и поштовањем чувам успомену на тебе.

Твоја Рада

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (април-2014. г.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебан програм). Велика матура. Такмичења. Тел: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић. harsic@gmail.com

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ сведочанство ОШ Срета Младеновић из Десимировца на име Ивана Степановића.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту на име Горана Милутиновића.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту на име Миодрага Продановића.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ индекс број 47/03, ПМФ, на име Владимир Милутиновић.

8. априла 2014. године навршава се пет година како није са нама наша вољена бака, мајка и супруга

Зора Милошковић

С љубављу те у срцу чувамо и с вечним болом у души без тебе живимо.

Твоји: Миша, Љиља и Раде

У петак 4. априла 2014. године, у 11.30 сати на гробљу Бозман даваћемо четрдесетодневни помен

Милки Милојевић

Најдража мама и бако, недостајеш нам сваког дана, недостајеш нам за све што прошло је, недостајеш за све што долази. Недостајеш нам...

Са тобом у срцу и мислима заувек твоји унуци Урош и Филип, снаха Дубравка и твој Сале

Прошло је четрдесет дана од смрти наше вољене

Вере Гојковић

Помен је у уторак, 8. априла 2014. године, у 11 сати, на гробљу Бозман.

И ништа више није исто!
А бол је све јача...

Твоји најмилији:
Раде, Саша, Ана и Небојша

СЕЋАЊЕ

2004 – 2014.

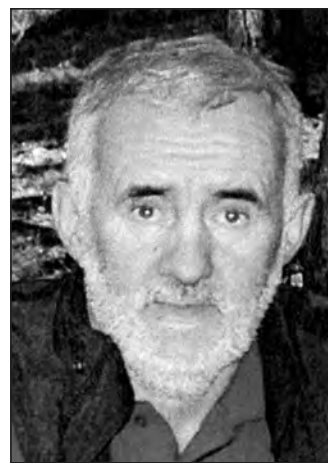
У суботу, 5 априла 2014. године, навршава се десет година од смрти нашег драгог

Продановић Манојла Маше

Живећеш вечно у нашим срцима.

Породица

У суботу 5. априла, у 12 сати на Варошком гробљу, даваћемо шестомесечни помен нашем драгом

Зорану Петровићу

1952 – 2013.

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Ожалостњена породица

Наша драга ћерка и сестра, храбра и пуна наде до последњег даха, изгубила је своју највећу битку дана 23. марта 2014. године.

Снежана Гавриловић

1955 – 2014.

Сахрана је обављена у уторак 25. марта 2014. године на Градском гробљу.

Неутешни:
мама Оливера, тата Радослав, сестра Гордана, зет Предраг и њени највољенији Огњен и Миона

Трећег априла 2014. навршавају се две године од растанка са нашом

Мирјаном Нектаријевић

Твоја љубав нас је пратила од наших првих дана, до твог последњег, са собом си однела део наших срца, а туга и бол ће увек остати у душама твојих

Љиљане, Николе, Нине и Марка

Милош Милентијевић

Свакоме пролеће стиже на свој начин

Угурали су се, како ће да изађу (теснац између Ватрогасног дома и ТЦ „Раднички“)

У Хаџи Милентијевој, због паркираних аутомобила, ђубретар мора натрашке

ПРЕФЕРАНС

ПРОЛЕЋНО ПРВЕНСТВО КРАГУЈЕВАЧКЕ ЛИГЕ

Надимак, презиме и име	Укупно		9. коло		
	Бод	Супа	Сто	Бод	
1 Буђони, Раденковић Ненад	48,3	4240	1	5,5	716
2 Грк, Данас Иван	35,6	1738	1	2,7	-276
3 Сале, Ђорђевић Саша	34,1	1822	2	5,2	254
4 Мића, Ђорђевић Милован	33,8	2444	3	5,5	1116
5 Шаба, Драгојевић Зоран	33,0	200	4	5,5	508
6 Дача, Вујисић Данило	32,1	1587	2	3	85
7 Ђерка, Ђорђевић Раде	31,4	1970	1	0,5	-440
8 Живковић Стефан	31,3	1742	3	2,9	84
9 Срце, Ненадић Драган	31,3	890	2	0,6	-340
10 Професор, Марковић Мирко	31,0	686	5	5,2	222
11 Рака, Станић Радован	29,8	1374	4	2,9	-92
12 Мића, Мартиновић Милорад	29,6	2740	6	5,5	826
13 Шоне, Николић Ненад	28,8	508	7	5,4	442
14 Муша, Николић Драган	28,5	2	5	3,1	100
15 Лаза, Лазаревић Славољуб	28,0	-298	3	0	-1032
16 Ђоле, Ђорђевић Зоран	27,6	1104	6	3	10
17 Туца, Туцаковић Бранко	27,1	1768	4	0,5	-416
18 Маре, Маринковић Милан	27,0	644	8	5,3	332
19 Гајић Марко	26,4	306	5	0,6	-322
20 Рајко, Радосављевић Радисав	26,2	-48	7	3	24
21 Меца, Петровић Радоје	26,1	-476	9	5,2	298
22 Гуки, Васиљевић Зоран	26,0	-614	8	3,2	288
23 Паки, Јеврић Милан	24,6	-1822	6	0,1	-836
24 Андрић Дејан	24,4	-80	10	5,5	730
25 Крапа, Богдановић Мирослав	24,4	-86	9	3,1	130
26 Гаја, Гајић Војкан	24,2	-186	7	0,5	-466
27 Лија, Милојевић Александар	23,8	-852	11	5	
28 Мика, Петровић Милован	23,3	-962	10	2,9	-12
29 Даре, Филиповић Дарко	22,9	-1144	8	0,3	-620
30 Миша, Симић Милосав	22,2	274	12	5,5	1198
31 Срба, Николић Србислав	21,6	-1060	11	3	
32 Кеша, Стевановић Горан	21,4	-1236	9	0,5	-428
33 Аца, Данас Алесис	19,4	-1350	10	0,2	-718
34 Ушке, Николић Небојша	19,0	-478	13	5,5	914
35 Лаза, Лазовић Миролуб	18,9	-2044	12	2,8	-178
36 Машинац, Стевановић Горан	18,2	-2050	11	1	
37 Рођа, Михаиловић Владимир	17,1	-1388	13	3,2	268
38 Веса, Весовић Миодраг	15,8	-2788	12	0	-1020
39 Гале, Вученовић Драган	12,5	-4702	13	0	-1182

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 3. до 9. априла

Четвртак 3. април

СТАЊЕ СТВАРИ

20.00	Стање ствари
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Скрати р. □
11.00	Дадиља Ана р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Женски рецепти за кризу р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Вино и виноградарство р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Скрати □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм р.
20.00	Стање ствари
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Дадиља Ана □
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

Петак 4. април

Јутарњи Програм

07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Скрати р. □
11.00	Дадиља Ана р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу р.
13.00	Музички програм
14.00	Стање ствари
15.00	Цртани филм р.
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Скрати □
18.45	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Разговор с поводом
20.30	Нокаут
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Дадиља Ана □
23.30	Megaфон Music
00.00	Вести
00.35	Хит дана

Субота 5. април

ХРОНИКА 1

19.00	Хроника 1
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
10.00	Megaфон Music р.
11.00	Путујуће приче р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Гимназијалци р. □
18.00	Разговор с поводом р.
18.30	Нокаут р.
18.50	Крагујевац престоница
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Гимназијалци □
00.00	Вести
01.00	Хит дана

Недеља 6. април

Шумадијски праг

12.05	Шумадијски праг
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Све о животињама р.
10.00	Документарни програм
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг специјал
13.00	Агрордневник
14.00	Шумадијске зимске игре
16.00	Вести
16.05	Гимназијалци р. □
18.00	Путујуће приче
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Све о животињама
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Гимназијалци □
00.00	Вести
01.00	Хит дана

Понедељак 7. април

Мозаик

17.00	Мозаик
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Скрати р. □
11.00	Дадиља Ана р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Г.Е.Т. Report
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Мозаик
18.00	Скрати □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	Фудбал: Раднички - Слобода
21.00	Хроника 2
22.00	Дадиља Ана □
23.30	Кошарка: Раднички - Партизан
01.00	Вести у полувремену
01.00	Хит дана

Уторак 8. април

Суграђани

20.30	Суграђани
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Скрати р. □
11.00	Дадиља Ана р. □
12.00	Вести
12.05	Агрордневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Фудбал: Раднички - Слобода
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Скрати
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здравље је лек
20.30	Суграђани
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Дадиља Ана □
23.30	Мали фудбал: Економица - ВИК Наисус
01.00	Вести у полувремену
01.00	Хит дана

Среда 9. април

КОМУНАЛНИ СЕРВИС

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Скрати р. □
11.00	Дадиља Ана р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Здравље је лек р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Fashion files р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Скрати □
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Дадиља Ана □
23.30	Рукомет: Раднички-Црвена Звезда
00.05	Вести у полувремену
00.05	Хит дана

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Креће
Супер лига

НАРЕДНИ викенд по календару Српске асоцијације америчког фудбала, обележиће старт у најјачем домаћем такмичењу - Супер лиги. Као и до сада, играће се по једноструком бод систему у седам кола, а четири најбоље екипе, кроз плеј оф, одредиће првака државе за 2014. годину.

Суботњи ривал Дивљим вепровима биће Индијанци из Инђије, на помоћном терену стадиона "Чика Дача" од 11 сати. Поред овог сусрета, на премијери се састају још: Вукови (Београд) - Шумари (Младеновац), Војводе (Нови Сад) - Пантери (Панчево) и Плави Змајеви (Београд) - Императори (Ниш).

М. М.

КАРАТЕ

И Радничком
медаље

ПРВЕНСТВО централне Србије у катама и борбама за млађе категорије, и Карате клубу Раднички изнедрило је освајаче четири медаље.

Друго место у катама екипно заузеле су полетарке: Тијана Милановић, Петра Бојчић и Александра Ђаловић, као и Андреја Максимовић у категорији "кате појединачно-пионири". Позиција ниже на победничком постољу, опет у катама-појединачно, припала је пиониркама Анђелини Цветковић и Петри Бојчић.

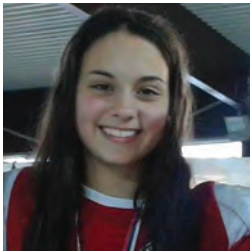
В. У. К.

ПЛИВАЊЕ

Ксенија
шампион

ОТВОРЕНО првенство Србије, протеклог викенда у Београду окупало је 380 пливача из 44 клуба. Међу њима било је и Крагујевчана, а до медаља стигли су чланови Радничког и Академије Чавић.

Најистакнутији појединац целог такмичења био је Чаб Силађи, члан Чавићевог тима, који је освојио два златна одличја, на 50 и 100 метара прсно. Његов клупски колега, Димитрије Младеновић, додао је на то сребро на 200 метара мешовито.

СВАКИМ ДАНОМ У СВАКОМ ПОГЛЕДУ...
КСЕНИЈА ЈОВАНОВИЋ

Ипак, чини се да је, по наш град, најзначајније остварење постигла Ксенија Јовановић, пливачица "црвених", поставши прва шампионка државе из Крагујевца, и то у дисциплини 50 метара делфин. Сјајан наступ употпунила је бронзаном медаљом на дупло дужи деоници, а колајна тог сјаја припала је и Лазару Карићу у трци на 400 метара мешовито.

В. У. К.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ ОКОНЧАО ОВОГОДИШЊУ СЕЗОНУ У ПОЛУФИНАЛУ
ПЛЕЈ-ОФА

Добро, али не и довољно

ПРЕДРАГ
СРЕЋКОВИЋ

На реду управа

Тренер Радничког Предраг Срећковић, који је преузео екипу на самом крају лигашког дела црвених, на следећи начин прокоментаришао је меч, али и минути шампионати.

- Изузетно сам задовољан како смо одиграли прву утакмицу, још тово јер смо имали здравствених и финансијских проблема. Честићам момцима од свега срца на јужном терену и залагању на овом мечу, али и целом црвеном тиму. Утакмица је била игра нерава, доста ствари је зависило од нас. Добро смо одиграли с обзиром ко нам је био противник и мислим да је, у овом тренутку, ово наш максимум.

На почетку сезоне имали смо проблема са саставом, тражили смо основу. Заиста циљ био је четврто место и пласман у полуфинале плеј офа. То смо урадили, а сада остаје друти део, који је на ујави клуба и трају. Дакле, треба испунишати момцима дуг, а после следи полед у наредну сезону.

"ЦРВЕНИ" УЧИНИЛИ СВЕ ШТО СУ МОГЛИ

БЕОГРАЂАНИ су и у Крагујевцу, у трећој утакмици полуфинала плеј офа, потврдили да су у овом тренутку бољи тим и заслужено стекли шансу да бране титулу. Последњи меч, додуше, добили су уз много више мукe него два претходна у Београду, јер је домаћин решио да скупо прода кожу. Растерењени, без икаквог императива, ушли су "црвени" у дуел и натерали ривала да се озбиљно намучи не би ли дошао до краја серије. Све четири деонице биле су изједначене, уз повремених осцилација обе екипе, што говори и резултат понаособ. Утисак је да је само за нијансу сталоженија, одлучнија и организованија екипа победила.

Испоставило се да су сва четири сета имала готово идентичан ток. Београђани су увек водили са три-четири поена, Раднички то стизао и у финалу се практично играло на једну лопту. У другом, код резултата 21:21, домаћин је имао прилику да се одлепи на 2:0 у сетовима, а коначни прелом десио се у трећој деоници игре, када је после 22:20 за Раднички, Душан Петковић одсервирао четири узастопне "бомбе" и преокренуо ток. Меч се може посматрати и као двобој два коректора, у коме је Петковић, као усталом и његова екипа, за мрвицу био бољи.

Све у свему, ова сезона је завршена, што се првенства тиче, планирано. Циљ је био улазак у четири најбоље екипе у Србији, то је и остварено, а летњи период остаје за рад на финансијама и логистици. М. М.

ФУТСАЛ

ВРАЊЕ - ЕКОНОМАЦ
1:6Бразилска
игра

ЈОШ једна, 15. победа Економца у најелитнијем рангу такмичења малог фудбала на овим нашим просторима. Првенство се полако ближи крају, а "студенти" су већ одавно приграбили шампионски трон, с обзиром да имају 19 бодова вишка у односу на пратиоце, зрењанински САС Марбо и Нови Пазар.

Врањанцима је, са друге стране, повољан резултат био неопходан у борби за останак, али нису тако поставили игру. Борили су се од старта да сачувају своју мрежу и у контранападима евентуално потраже своју шансу. Пар таквих полуприлика, успешно је зауставио голман Економца Момчиловић. А онда је Слободан Рајчевић у осмом минуту "начео" домаћина и све остало је већ било препознатљиво, бар што се фудбалског сценарија тиче, а који "пишу" Крагујевчани.

Најлепши тренутак на утакмици био је свакако гол Бразилца Данијела Де Соузе за вођство од 3:1, када је у маниру правих мајстора са лоптом из земље из које је дошао, најпре "прилепио" лопту за груди а затим лоб ударцем савладао голмана Врањанаца. Потез који је измамио аплаузе и домаће публике.

До краја утакмице још три гола у мрежи домаћина. Најпре младог Милоша Симића, па Младена Коцића, најефикаснијег стрелца Економца и на крају капитена Видана Бојовића, његов 11 гол укуп-

КУГЛАЊЕ

Солидна сезона по
Крагујевчане

ПОРАЗОМ су се куглаши Водовода опростили од овогodiшњег такмичења у Супер лиги Србије. Они су на свом терену поражени од београдске Црвене звезде са 7:1 и 118 чуњева разлике - 3.404:3.286.

Једини поен крагујевачком саставу донео је Александар Милинковић у последњој измени на стази, који је за 47 чуњева био бољи од

Саше Јухаса - 584:537.

Крагујевчани су тако, са три победе и четири ремија, и са укупно 10 освојених бодова, првенство завршили на деоби седмог и осмог места са екипом Сенте.

Са друге стране, Пак промет је имао веома добру сезону у првенству Прве лиге Србије, група Центар. Они су у последњем, 18. колу

на свом терену савладали београдску Технохемију - 6:2. Сигурном игром своју екипу до победе предводио је Петковић, који је са резултатом од 599 оборених чуњева и најбољи играч последњег првенственог кола.

Са девет победа и три ремија Пак промет је достигао одлично пето место са 21 освојеним бодом. С. М. С.

но а 110 за "студенте" у досадашњем такмичењу.

Овог викенда на програму је претпоследње, 17. коло Прве фудбал лиге, а Економица ће одмерити снаге већ сутра у хали "Језеро" са екипом нишког ВИК Наисуса.

КУП СРБИЈЕ

Како окренеш,
Економица
у полуфиналу

ЕКИПЕ Економца и Економца Б, жреб је тако хтео, играле су синоћ у крагујевачкој хали "Језеро" четвртфиналну утакмицу Купа Србије.

Како год, један Економица је у полуфиналу.

С. М. С.

ДРУГА ЛИГА

Економцу све, Машинцу ништа

СПУШТЕНА је завеса на више него интересантно и квалитетно такмичење у Другој фудбал лиги Запад, где се до последњег кола није знало ко ће у најелитнији ранг такмичења - Прву фудбал лигу.

Млађи "студенти" као први су прошли кроз циљ, играли су надмоћно и истим темпом током читаве сезоне, што су потврдили и у последњој утакмици 18. кола када су убедљиво савла-

дали ваљевски РБ - 6:1. Тиме су постали шампиони, али се неће квалификовати у највиши ранг, јер према пропозицијама Фудбалског савеза, логично, не могу постати чланови Прве фудбал лиге.

А Машинца је буквално од готовог направио вересију. Иако су на полусезони имали шест бодова вишка у односу на пратиоца, екипу Фонтане из Чачка, допустили су да последње коло

одлучи о томе ко ће у виши ранг. Како су на свом терену поражени прошле суботе са 4:3 управо од Чачана, морали су спортски да им признају да су тренутно боља екипа, која заслужено иде у најквалитетнији ранг такмичења.

Како и сами кажу, на њима је сада да још једном изанализирају своје пропусте и у новој сезону крену са истим еланом и амбицијама.

С. М. С.

ТРЕЋА УТАКМИЦА

РАДНИЧКИ
- ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 1:3

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: "Језеро". Гледалаца: 300. Судије: Јанковић (Ниш), Појовић (Краљево). Резултат по деоницама: 26:24, 23:25, 23:25, 23:25.

РАДНИЧКИ: Бировић 12, Премовић, Јовановић 1, Пројић, Перовић 9, Вуловић, Стевановић 2, М. Илић, У. Илић 30, Максимовић 3, Блајковић 10, Пантелић (либеро).

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Околић 5, Мунђан 3, Стоковић, Перић, Столовић 17, Гмишковић, Којривица 12, Милутиновић 3, Јовановић, Пејковић 31, Буцуљевић 3, Вујић (либеро).

ПРВА ЛИГА - Ж

Остаје само
нада

ИАКО су оствариле максималну победу на гостовању у Кошерићу, 25:20, 25:19, 25:21, одбојкашице Крагуја нису поправиле свој статус на табели, јер је једини конкурент за прво место, београдски Раднички, забележио истовестан резултат у Нишу. Зато сада остаје само теоретска шанса, а то је да у последњем колу, за викенд, Крагујевчанке код куће добију Студент из Ниша, а Београђанке изгубе од Зрењанина на свом терену.

Наш Раднички се победом опоростио од својих навијача, савладавши чачански Либеро са 3:1, по сетовима 25:11, 25:11, 18:25, 25:17. У последњем колу иду у госте екипи Футога.

КАДЕТИ ОСТАЛИ

Без финала

ПОЛУФИНАЛНИ турнири Првенства Србије у кадетском узрасту, у коме су Крагујевац представљале секције Одбојкашког клуба Раднички, били су крајњи домет.

Девојке су у Суботици, после пораза од Спартака (3:1) и београдске Визуре (3:0), отпале са победом од 3:0 над Младим радничком из Пожаревца, док су дечаки имали тријумф више (Спартак из Љига и Партизан из Бача са по 3:1), али их је истовестни пораз од Црвене звезде. М. М.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

16. КОЛО: Врање - Економица 1:6, Бечеј - Колубара 3:0, Смедерево - САС Марбо 3:5, Наисус - Калча 4:2, Коперникус - Нови Пазар 3:5.

Економица	16	15	1	0	110:17	46
САС Марбо	16	8	3	5	56:60	27
Нови Пазар	16	8	3	5	50:55	27
Смедерево	16	7	5	4	48:45	26
Бечеј	16	8	1	7	53:54	25
Коперникус	16	6	6	4	65:54	24
Калча	16	6	0	10	48:63	18
Наисус	16	5	2	9	45:58	17
Врање	16	4	3	9	56:61	15
Колубара	16	1	0	15	28:92	3

17. КОЛО: Економица - Наисус, Смедерево - Бечеј, САС Марбо - Врање, Калча - Коперникус, Нови Пазар - Колубара.

ВАТЕРПОЛО

У ЛИГИ ШАМПИОНА: РАДНИЧКИ КОН ТИКИ - ШПАНДАУ 04 16:10

Спој и Немцима

КРАГУЈЕВАЦ - Затворени базен СЦ „Парк“. Гледалаца: 1.000. Судије: Марио Бјанки (Италија), Иракли Кикалишвили (Грузија). Играчи више: Раднички 9 (5), Шпандау 5 (1). Петерци: Раднички 1/0. Резултати по четвртинама: 4:3, 4:1, 3:4, 5:2.

РАДНИЧКИ КОН ТИКИ: Радић, Бурић 2, Розеншал 2, Кориља, Ђирковић 1, Миличић 1, Ђурић, Басара 3, Злоковић 3, Ф. Филиповић 3, Д. Марковић, Б. Филиповић 1, С. Појовић.

ШПАНДАУ 04: Бакиш, Фан дер Бош, П. Марковић 2, Бук, Шули, Полице 1, Кик, Мирс 1, Ристић, Ојлер 3, Јулинић 2, Штам 1, Хуне.

ПЛАСМАН у полуфинале Лиге шампиона, односно прво место у „Б“ групи, ватерполисти Радничког Кон Тики и теоретски су потврдили победом над екипом Шпандау из Берлина - 16:10, прошле среде на свом базену.

Сем прве четвртине, у којој су Немци успели да буду готово рав-

ноправни нашем тиму, све остало подсећало је на претходних седам сусрета које су „црвени“ решили у своју корист. Наиме, после изједначења гостију на 4:4, почетком друге деонице, серијом од 4:0 уту-

РАДНИЧКИ КОН ТИКИ - ДУНАВ 19:4

Шамарање за крај

КРАГУЈЕВАЦ - Затворени базен СЦ „Парк“. Гледалаца: 500. Судије: Милојевић (Краљево), Јованчевић (Врњачка Бања). Играчи више: Раднички 5 (3), Дунав 5 (0). Петерци: Раднички 2/2. Резултати по четвртинама: 3:0, 5:1, 5:1, 6:2.

РАДНИЧКИ КОН ТИКИ: С. Појовић, Бурић 1, Б. Појовић 2 Ђирковић, Вуксановић, Миличић 1, Шормаз 2, Басара 2, Злоковић 3, Ф. Филиповић 8, Д. Марковић, Веровић, Лазовић, Јанић.

ДУНАВ: Р. Филиповић, Шиман,

чена су сва њихова надања. Јесу потом Берлинци смањили предност домаћина на 10:8, али је онда опет уследио период добре игре Радничког, за коначних 16:10.

Серију полуфиналних дуела плеј-офа против београдског Партизана, ватерполисти Радничког наредних дана „продужиће“ дуелом у оквиру „Б“ групе Лиге шампиона. Тачније, следеће среде, у претпоследњем колу, „црвени“ ће гостовати на Бањици, у двојоју којој неће имати претерани резултатски значај, јер су се оба српска састава већ пласирала на финални турнир.

В. У. К.

ПРВА „А“ ЛИГА						
14. (последње) КОЛО: Раднички Кон Тики - Дунав 19:4, Црвена звезда - Бањица 15:7, ЖАК - Партизан 6:29, Наис - Војводина 11:13.						
Црвена звезда	14	13	0	1	201:84	39
Раднички	14	13	0	1	216:82	39
Партизан	14	10	0	4	209:92	30
Војводина	14	8	0	6	137:145	24
Бањица	14	6	0	8	129:154	18
Наис	14	2	1	11	100:167	7
ЖАК	14	2	1	11	99:222	7
Дунав	14	1	0	13	67:212	3

Парови полуфинала плеј-офа су: Раднички Кон Тики - Партизан, Црвена звезда - Војводина.

повића, а шанса је пружена младима из ватерполо школе „црвених“, петнаестогодишњем Вуку Веровићу и дебитантима, годину дана млађим Данилу Лазовићу и Андреји Јанићу.

Све четвртине личиле су једна на другу „као јаје јајету“. Гости никако нису успевали да се одупру нашем саставу, чак ни када су се, у другом полувремену, у базену нашле наде Радничког. Голеади, једноставно, као да није било краја...

Раднички је тако лигашки део сезоне завршио на другом месту, са истим бројем бодова као и Црвена звезда, којој је прво место припало због гола више у међусобним дуелима. Такав распоред на табели, у полуфиналу плеј-офа доноси за викенд дуеле Крагујевчана са Партизаном, док ће се Звезди супротставити Војводина.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО

Браво, Милутине

КРАГУЈЕВАЧКИ стрелац Милутин Стефановић освојио је сребрну медаљу у дисциплини ваздушна пушка, на првом овогодишњем Светском купу, који се, од 26. марта до 4. априла, одржава у америчкој војној бази у Форт Бенингу.

Стефановић је у квалификацијама био седми са резултатом од 625,1 кругом, али је одлично гађао у финалној серији где је забележио скор од 209,3 круга. Бољи од њега био је само Рус Назар Лугентес, који му је одмакао за свега 0,1 део круга.

Ипак, ради се о великом успеху, тим пре што је ово Милутину Стефановићу прва медаља и прво учешће на једном светском купу.

Други крагујевачки представник на овом такмичењу, Стеван Плетикосић, био је 23. од 62 стрелца.

Трећег дана, у гађању малокалибарском пушком у дисциплини тростав, Плетикосић је заузео 20. место са скором од 1.159 кругова, док је Стефановић са шест кругова слабијим резултатом био три места ниже пласиран.

С. М. С.

БОКС

Две медаље на чекању

ЧЕТВОРИЦА сениора Радничког остварили су половичан успех на Појединачном првенству Србије, одржаном за викенд у Лесковцу.

У финале су се пласирали Стефан Јовановић у категорији до 81 и Драган Вељковић до 91 килограма, али мечеви за злато, због прегломазног програма, нису одржани. Ривали ће се, највероватније, састати на „Београдском победнику“, 26. овог месеца.

До борбе за медаље нису дошли Иван Поповић и Себастијан Анђелковић.

М. М.

СКИЈАЊЕ

Ближи се крај

У ЈЕДНОЈ од последњих недеља у овој скијашкој сезони, Невена Игњатовић најбољи резултат забележила је у Лихтенштајну, на слаломској ФИС трци у Малбуну, зауевши треће место са 17,65 поена.

Поред тога, у швајцарском Шплигену возила је два велеслаломе, остваривши 6. и 12. место, која су вредела 27,58 односно 25,93 бода. Слаломе у Крањској Гори и Малбуну није завршила.

М. М.

РАДОСТ НИЈЕ БИЛА ПОТПУНА, АЛИ ДОЖИВЉАЈ ЛЕСТЕ

РУКОМЕТНИ СПЕКТАКЛ У „ЈЕЗЕРУ“

Подршке Српкињама није мањкало

ТРЕЋУ квалификациону утакмицу за пласман на Европско првенство, које се крајем године одржава у Хрватској и Мађарској, женска рукометна репрезентација Србије одиграла је прошле суботе против селекције Шведске у Крагујевцу.

И мада светске вицешампионке нису стигле до победе у овом дуелу - 25:25, догађај је био незабораван захваљујући крајње неизвесном кретању резултата, али и изузетном амбијенту. Наиме, као ретко кад крцате трибине хале „Језеро“, где је хиљаду „душа“ остало испред улаза због апсолутне попуњености капацитета, „дисале“ су као један са Српкињама, којима је, нажалост, други бод измакао буквално у последњој секунди.

Ипак, наш национални тим, који, уз Крагујевчанку Мају Лојпур, играчицу скопског Вардара, чине и три чланице Радничког, голман Јована Рисовић, те бекови Ивана Милошевић и Сања Радосављевић, већ у недељу се реванширао Шведанкама, одигравши нерешено и на њиховом терену - 18:18.

В. У. К.

ЖРК РАДНИЧКИ

Звезда њага у суботу

ДВОНЕДЕЉНА пауза у Суперлиги за жене, проузрокована такмичарским обавезама репрезентације Србије, окончаће се овог викенда, када су на програму сусрети 18. кола.

У оквиру њега, поход на титулу рукометашке Радничког наставе дочекујући београдску Првену звезду, у суботу, од 19.30 сати.

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ

Померен термин

УМЕСТО јуче, четвртфинални сусрети Купа Србије за мушкарце, па и онај у коме ће наш Раднички дочекати шабачку Металопластику, играће се тек 30. априла.

До померања термина дошло је на предлог Такмичарске комисије РСС, јер је у ЕХФ недељи (31. март - 6. април) предвиђено окупљање јуниорске репрезентације Србије ради учешћа на квалификационом турниру за пласман на Европско првенство.

В. У. К.

РУКОМЕТ

РАДНИЧКИ - МОРАВА 33:28

А сад - за титулу

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 150. Судије: Осјојић и Рајковић (Нови Сад). Седмерци: Раднички 3/2, Морава 1/0. Искључења: Раднички 10, Морава 6 минута.

РАДНИЧКИ: Милошевић 5, Жељарац, Сисасић 2, Палица 6, Јанићијевић, Гуљетић 3, Лекић, Грбовић 5, Пејровић, Миличић, Мошић, Јахимовић, Томић, Шмић 1, Босић 5, Рајчевић 6.

МОРАВА: Димитријевић, Тасић, Ранковић 3, Ђурковић, Ракић 4, Урошевић, Илић 9, Јокић, Јовановић 5, Томић, Анђић, С. Појовић, Бојавац, М. Појовић 2, Бојковић, Ђекић 5.

НИСУ се либили Крагујевчани да пред почетак текуће сезоне најаве озбиљну борбу за првака државе, али до те могућности, односно пласмана у плеј-оф, стигли су тек у последњем суперлигашком колу, савладавши екипу Мораве из Велике Планае са 33:28 (17:15).

Ипак, неопходна победа, која услед пораза суботичког Спартака прошле суботе у Врбасу то заправо и није била, остварена је без већих недоумица. Јесу се гости „трзали“ свако мало, покушавали да угрозе Раднички, међутим сем до два изједначења у првом полувремену (10:10, 11:11), и приласка на минималних два разлике у наставку утакмице, последњег код скора 26:24, даље нису стигли. Лепо распоређене снаге домаћина, где су чак петорица играча постигла пет или шест голова, изнеле су терет овог дуела на прави начин.

В. У. К.

ПЛЕЈ-ОФ

Од 9. априла до 25. маја

ОСВАЈАЧА овогодишње титуле добићемо кроз плеј-оф надметање шесторо учесника, док ће четири екипе које напуштају друштво најбољих одредити плеј-аут лига преосталих осморо такмаца.

И док у борби за опстанак клубови међусобне резултате носе са собом у новоформирану групу и затим играју једноструко, тимови из плеј-офа, где су два једина сиг-

урна били учесници Регионалне лиге, Војводина и Партизан, а сада су га попунили и четворо првопласираних на табели Суперлиге (Металопластика, Железничар, Раднички и Црвена звезда), почињу такмичење испочетка, по двокружном бод систему, свако са сваким. Прво коло на програму је следеће среде, 9. априла, када ће Крагујевчани дочекати Звезду, док ће се коначан пласман, шампион и они који опстају у догодине скраћеној лиги од 10 тимова, знати најкасније за викенд 24/25. маја, односно по одигравању последњих утакмица.

В. У. К.

ФУДБАЛ

ДОЊИ СРЕМ - РАДНИЧКИ 1923 4:1

Ја бих нам одузео бод

ОВИМ речима је, по завршетку сусрета, описао наступ својих фудбалера и пораз против Доњег Срема у Пећинцима - 1:4, први стратег Радничког 1923 Предраг Ристановић. На такву констатацију, заиста, мало шта може да се дода. Обрукали смо се по ко зна који пут, и то баш, уједно додатно угрозили и овако крхку наду у суперлигаши опстанак.

Дакле, нисмо били ни близу издању које је неопходно да би се играло у српској елитној конкуренцији, колико год она слаба била, мада смо наступили, ваљда, у тренутно најјачем саставу. Домаћин се показао знатно мотивисанијим, прибранијим и конкретнијим у својим настојањима да такође избегне испадање из друштва најбољих. Тако је, после неуспелог покушаја Спалевића, већ у деветом минуту стигао до вођства ударцем главом Дамњановића, који је, као и стрелци три преостала поготка Пећинаца, остао усамљен у нашем шеснаестерцу.

После још неколико полуприлика, од којих је једна била и Кнежевићева, у 43. минуту гол постиже Росић. Али, судија га није признао, а остало је нејасно због чега, јер офсајда није било.

Слично првом полувремену, кренуло је и друго, голом домаћина. Пресудан је био корнер у 52. минуту, после кога се лопта одбила до Мијића, који неометан шутира са неких 18 метара и погађа мрежу за 2:0. А изненадни ударац

ПЕЋИНЦИ - Стадион: "Суваца". Гледалаца: Око 600. Судија: Марко Појовић (Београд). Стрелци: Дамњановић у 9, Мијић у 52, Синђић у 65. и Зеца у 86. за Доњи Срем, а Силевић из једанаестерца у 71. минути за Раднички 1923. Жути картиони: Адамовић, Бубања (Раднички 1923). Црвени картион: Бубања (групи жути) у 81. минути.

ДОЊИ СРЕМ: Белић, Божовић (од 79. минути Кошутић), Веселиновић, Прљевић, Лакић, Пешић, Букорац, Синђић, Јанковић (од 69, Крунић), Дамњановић (од 87. Марчеића), Зеца, Мијић.

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Марић, Росић, Бубања, Ковачевић (од 58. Чадиговски), Кривокајић, Белић, Кнежевић (од 74. Миљуш), Адамовић (од 46. Видовић), Силевић.

СУПЕР ЛИГА

21. КОЛО: Доњи Срем - Раднички 1923 4:1, Слобода - Рад 1:0, Јавор - Нови Пазар 1:0, Црвена звезда - Вождовац 5:1, Напредак - Спартак 0:0, ОФК Београд - Партизан 0:2, Војводина - Раднички (Н) 1:0, Јагодина - Чукарички 4:2.
Црвена звезда 21 16 2 3 45:18 59
Партизан 21 15 4 2 42:15 49
Чукарички 21 10 5 6 24:20 35
Нови Пазар 21 10 4 7 23:19 34
Јагодина 21 9 6 6 26:20 33
Војводина 21 8 9 4 26:22 33
Раднички (Н) 21 7 9 5 20:15 30
Вождовац 21 7 5 9 19:25 26
Спартак 21 6 8 7 15:23 26
Напредак 21 6 7 8 30:31 25
Слобода 21 6 5 10 17:24 23
Раднички 1923 21 5 6 10 21:35 21
Доњи Срем 21 4 8 9 23:27 20
Јавор 21 4 8 9 17:24 20
ОФК Београд 21 5 3 13 19:32 18
Рад 21 4 3 14 11:28 15

22. КОЛО: Раднички 1923 - Слобода, Нови Пазар - Јагодина, Вождовац - Доњи Срем, Партизан - Војводина, Спартак - Црвена звезда, Рад - ОФК Београд, Чукарички - Напредак, Раднички (Н) - Јавор.

Синђића, са сличне дистанце у 65. минуту, опет неблокиран, изненадио је Чанчаревића и донео трећи погодак Сремцима.

Тек тада су играчи Радничког о-

збиљније кренули ка противничком голу, те се бележи покушај Спалевића главом, као и резервисте Чадиговског, после чега се, ипак, дрмала само пречка. А онда, Белић је фаулиран у казненом простору домаћина, што је Спалевић, са пенала, претворио у погодак.

Ипак, офанзива гостију прекинута је искључењем Бубање, који је зарадио други жути картон у 81. минуту. То је, свакако, потом помогло и да се по четврти пут лопта закопча у нашој мрежи. После једанаестерца, али не са беле тачке, већ из трећег покушаја који је на гол Чанчаревића упутио Зеца. Пре тога, Дамњановићев шут са 11 метара Чанчаревић брани, као и потоњи Мијића.

Амбиције опстанка не дозвољавају Радничком да посрне и на следећем искушењу. Значи, у суботу, са почетком од 15 и 30 часова, на "Чика Дачи" ужичка Слобода, директни конкурент у тој бици, мора да остане празних шака.

В. У. К.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зай-аг“, 18. коло: Рудар (К) - Селјак (М) 1:1, Јошаница - Крушик 3:0, Шумадија (А) - Мачва 0:0, Лозница - Полет (Ј) 1:0, Слобода (Ч) - Јасеница 1911 3:1, Шайине - Млади радник 5:2, Бане - Победа Белошевац 1:2, Партизан (ББ) - Железничар 2:0.

Табела: Мачва 37, Полет (Ј) 34, Железничар 34, Лозница 33, Рудар (К) 32, Шайине 29, Победа Белошевац 28, Јошаница 27, Селјак (М) 23, Бане 21, Јасеница 1911 20, Млади радник 18, Партизан (ББ) 17, Шумадија (А) 17, Крушик 16, Слобода (Ч) 7 бодова.

19. коло: Победа Белошевац - Шайине (недеља, 15.30), Партизан (ББ) - Рудар (К), Железничар - Бане, Млади радник - Слобода (Ч), Јасеница 1911 - Лозница, Полет (Ј) - Шумадија (А), Мачва - Јошаница, Крушик - Селјак (М).

Зона „Морава“, 18. коло: Металац - Омладинац 2:0, Арсенал - Полет (Т) 1:0, Драичево - Таково 2:0, Шумадија 1903 - Рудар 3:1, Водожанка - Тушин 0:0, Славија - Орловац 1:2,

Мокра Гора - Слобода (Г) 3:0, Трепча - Карађорђе 0:0.

Табела: Шумадија 1903 47, Мокра Гора 40, Таково 31, Орловац 29, Славија 27, Полет (Т) 26, Металац 26, Омладинац 25, Тушин 22, Водожанка 21, Карађорђе 20, Рудар (Б) 19, Трепча 18, Слобода (Г) 18, Драичево 17, Арсенал 12 бодова.

19. коло: Слобода (Г) - Славија (субота, 15.30), Орловац - Водожанка, Тушин - Шумадија 1903, Таково - Арсенал (недеља, 15.30), Трепча - Металац, Карађорђе - Мокра Гора, Рудар (Б) - Драичево, Полет (Т) - Омладинац.

Прва траска лига, 18. коло: Слоја (Д) - Маршић 2:1, Бава - Корићани 3:0, Шумадија - Партизан (Ц) 1:2, Будућност - Јагран 1:1, Селјак (МП) - Сушица 4:0, Шумадија (Ч) - Јединство 1:2, Бајремар - Колонија 1:2, Виногради ДБ - Србија 5:3.

Табела: Партизан (Ц) 45, Јагран 38, Сушица 37, Јединство 34, Колонија 32, Маршић 29, Слоја (Д) 27, Бава 25, Будућност 21, Шумадија 21, Бајремар 20, Корићани 20, Селјак (МП) 20, Србија 14, Виногради ДБ 13, Шу-

мадија (Ч) 3 бода.

19. коло: Маршић - Бава, Јагран - Партизан (Ц) (субота, 16.00) Виногради ДБ - Шумадија, Србија - Слоја (Д), Корићани - Бајремар, Колонија - Шумадија (Ч), Јединство - Селјак (МП), Сушица - Будућност (недеља, 16.00).

Друга траска лига, 18. коло: Слоја (Л) - Кременац 2:1, Борац (Д) - Хајдук 2:1, Шумадија 1934 - Кошућњак 2:0, Азбест - Жежељ 3:2, Кушлого - 21. Октобар 3:3, Засјава - Младост 1:1, Селјак (Ц) - Младост Теферич 1:5. Слободно је било Бошунје.

Табела: Хајдук 37, Борац (Д) 35, Младост 34, Кушлого 30, Слоја (Л) 30, Селјак (Ц) 29, Бошунје 25, 21. октобар 24, Жежељ 24, Шумадија 1934 18, Младост Теферич 18, Засјава 16, Кошућњак 15, Азбест 13, Кременац 5 бодова.

19. коло: 21. октобар - Борац (Д) (субота, 16.00), Селјак (Ц) - Шумадија 1934, Бошунје - Засјава, Младост - Кушлого, Хајдук - Азбест, Жежељ - Слоја (Л), Кременац - Кошућњак (недеља, 16.00). Слободно је Младост Теферич.

КОШАРКА

МЗТ СКОПЉЕ - РАДНИЧКИ 87:95

За престиж и за наду

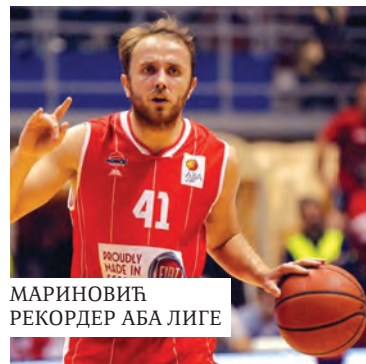
СКОПЉЕ - Хала: СЦ „Борис Трајковски“. Гледалаца: 5.500. Судије: Рушевић, Драјчевић и Шундић (Црна Гора). Резултат по деоницама: 20:17, 18:26, 15:28, 34:24.

МЗТ СКОПЉЕ: О. Стојановски, Синовец 12, Косићовски 8, Луцић 4, Д. Стојановски 12, Гечевски 16, Младеновски, Арсоки, Шеховић 14, Николовски 2, Дејвис 9, Цветковић 10.

РАДНИЧКИ: Јанковић 4, Лешић 15, Стевановић, Млађан 17, Калинић 18, Кајнић, Бирчевић 12, Димић 4, Балмазовић 3, Бркић 13, Јевтовић, Мариновић 9.

свлачионице још боља партија, па су „црвени“ у једном тренутку „догурали“ чак до 19 поена предности. Све је подсетило на најбоље дане из претходних две-три сезоне, када је овај тим био хит АБА лиге. У финалису, уобичајено, дозвољено је мало опуштања, што су домаћи искористили за смањење заостатка на једноцифрену бројку.

Тројке су најзад „послужиле“ наше шутере, те је проценат био чак 52,5, а Крагујевчани су, ни то није уобичајено, надскочили ривала, 34-25, док је однос у аси-

стенцијама импозантан, 28-15. Мариновић је у тој цифри учествовао чак са 18, што представља рекорд лиге од почетка њеног постојања. Занимљиво је да су претходни рекорд, 16 асистенција, држали такође играчи Радничког, Миљан Павковић и Стивен Марковић.

Овиме је половина посла око опстанка завршена, а од викенда следи теже „јадранско“ сито - Српска лига.

М. М.

АБА ЛИГА

26. (последње) КОЛО: МЗТ Скопље - Раднички 87:95, Игокеа - Широки 69:60, Цибона - Црвена звезда 67:76, Задар - Олимпија 77:75, Крка - Солнок 73:67, Мега Визура - Будућност 92:86, Партизан - Цедевита 77:68.

Црвена звезда 26 22 4 2017:1725 48
Цедевита 26 19 7 1917:1802 45
Партизан 26 18 8 1837:1677 44
Цибона 26 17 9 2001:1919 43
Будућност 26 15 11 1921:1851 41
Игокеа 26 13 13 1857:1935 39
Крка 26 12 14 1815:1810 38
Мега Визура 26 12 14 2111:2122 38
МЗТ Скопље 26 12 14 1964:1974 38
Олимпија 26 11 15 1788:1804 37
Раднички 26 10 16 1977:2099 36
Солнок (-1) 26 8 16 1793:1937 33
Задар 26 7 19 1776:1956 33
Широки 26 6 20 1789:1952 32

НАПОМЕНА: У полуфиналу фајнал фора (25/27. април), састају се Црвена звезда - Цибона и Цедевита - Партизан. Из лиге је испало Широки.

НА самом крају овогодишњег „Јадрана“ Раднички је пружио једну од најбољих партија у 26 кола. Без резултатске пресије, момци су одиграли жестоко и дисциплиновано и у Скопљу савладали једног од најнезгоднијих домаћина у овом такмичењу.

После егала у првој деоници, Крагујевчани су у наставку додали гас и преокренули минимални резултатски заостатак у своју корист. Пар Мариновић-Калинић дао је врхунску представу у реализацији и асистенцијама, наравно уз помоћ осталих саиграча, па се на одмор отишло са пристojних пет поена вишка. По изласку из

У АБА ЛИГИ

И догодине српски квартет

Српски кошаркашки клубови остварили су у последњем колу АБА лиге резултатске довољне да и у наредној сезони наша земља буде најбројнија на „Јаграну“.

Тако ћемо и догодине имати четири представника у Регионалној лиги, док ће Хрватска и Словенија даћи по три, а Босна и Херцеговина један клуб. Имена екипа одређиће се кроз националне шампионате. Уговор са лигом имају за сигуран наступ и имају само Будућност, МЗТ Скопље и Солнок.

са 31:19. Одличну партију пружио је Кристина Милошевић са 18 кошева и осам ухваћених лопти, најфикаснија је била Александра Рачић (22), а добру партију пружила је и Јелена Ђулафић са 19 постигнутих поена и чак девет асистенција, као и Кристина Раковић, која је убацила 18 кошева. Сада Раднички, у понедељак увече, гостује екипи Вршца, док ће Шумадија, у суботу, дочекати Војводину. С. М. С.